

ZAKON
O UČINKOVITI RABI ENERGIJE (ZURE-1)

I. POGLAVJE: SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(vsebina zakona)

(1) Ta zakon določa ukrepe za spodbujanje energetske učinkovitosti, ukrepe za povečanje učinkovite rabe energije in ukrepe za izboljšanje energetske učinkovitosti stavb.

(2) Ta zakon določa tudi pristojnosti organov, ki opravljajo naloge po tem zakonu, in izvajanje politike države na področju energetske učinkovitosti.

2. člen

(prenos in izvrševanje predpisov Evropske unije)

(1) S tem zakonom se v pravni red Republike Slovenije prenašajo naslednje direktive Evropske unije:

- Direktiva (EU) 2023/1791 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. septembra 2023 o energetski učinkovitosti in spremembi Uredbe (EU) 2023/955 (UL L št. 231 z dne 20. 9. 2023, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2023/1791/EU), zadnjič spremenjena z Direktivo (EU) 2024/1788 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2024 o skupnih pravilih notranjega trga plina iz obnovljivih virov, zemeljskega plina in vodika, spremembi Direktive (EU) 2023/1791 in razveljavitvi Direktive 2009/73/ES (UL L št. 2024/1788 z dne 15. 7. 2024),
- Direktiva (EU) 2024/1275 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. aprila 2024 o energetski učinkovitosti stavb (UL L št. 2024/1275 z dne 8. 5. 2024; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2024/1275/EU),
- Direktiva (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (UL L št. 328 z dne 21. 12. 2018, str. 82), zadnjič spremenjena z Direktivo (EU) 2024/1711 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2024 o spremembi direktiv (EU) 2018/2001 in (EU) 2019/944 glede izboljšanja zasnove trga električne energije v Uniji (UL L št. 2024/1711 z dne 26. 6. 2024).

(2) Ta zakon določa pristojni organ za nadzor nad izvajanjem in sankcije za kršitve Uredbe (EU) 2017/1369 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2017 o vzpostavitvi okvira za označevanje z energijskimi nalepkami in razveljavitvi Direktive 2010/30/EU (UL L št. 198 z dne 28. 7. 2017, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Uredba 2017/1369/EU).

3. člen

(cilji zakona)

Cilji na področju energetske učinkovitosti in učinkovite rabe energije so zlasti:

- zmanjšanje rabe energije;
- učinkovita raba energije;
- povečanje energetske učinkovitosti;
- zanesljiva oskrba z energijo;
- učinkovita pretvorba energije;
- prehod v podnebno nevtralno družbo z uporabo nizkoogljičnih energetskih tehnologij;
- zagotavljanje energetskih storitev;
- zagotavljanje kakovosti notranjega okolja v stavbah;
- ozaveščanje končnih odjemalcev o koristih večje energetske učinkovitosti, porabi energentov in energetski učinkovitosti njihovih objektov;
- povečanje energetske učinkovitosti vseh deležnikov, zlasti javnega sektorja;
- zagotavljanje socialne kohezivnosti;
- varstvo potrošnikov kot končnih odjemalcev energije.

4. člen

(pomen izrazov)

(1) Izrazi, uporabljeni v tem zakonu, pomenijo:

1. »agregator« je neodvisni agregator, kot je opredeljen v 44. točki 4. člena Zakona o oskrbi z električno energijo (Uradni list RS, št. 172/21; v nadaljnjem besedilu: ZOEE);
2. »brezemisijska stavba« je stavba z zelo visoko energetsko učinkovitostjo, ki ne potrebuje energije ali potrebuje zelo majhno količino energije, proizvaja ničelne emisije ogljika iz fosilnih goriv na kraju samem in ne proizvaja obratovalnih emisij toplogrednih plinov ali proizvaja zelo majhno količino teh emisij;
3. »celotni izkoristek« je letna vsota proizvedene električne in mehanske energije ter koristne toplote, deljeno z vložkom goriva, ki se porabi za proizvodnjo toplote v soproizvodnji ter bruto proizvodnjo električne in mehanske energije;

4. »celovita prenova« je prenova, ki je v skladu z načelom „energetska učinkovitost na prvem mestu“, ki se osredotoča na bistvene elemente stavbe in s katero se stavba ali stavbna enota pred 1. januarjem 2030 spremeni v skoraj ničenergijsko stavbo in od 1. januarja 2030 spremeni v brezemisijno stavbo;
5. »center za podpore« je dejavnost operaterja trga z elektriko, ki zajema naloge gospodarske javne službe dejavnosti operaterja trga, kot jih določa zakon, ki ureja oskrbo z električno energijo;
6. »daljinsko ogrevanje ali daljinsko hlajenje« je distribucija toplote v obliki pare, vroče vode ali ohlajenih tekočin iz centralnega proizvodnega vira po omrežju do več stavb ali lokacij za namene ogrevanja ali hlajenja prostorov ali za procesno ogrevanje ali hlajenje;
7. »dati na trg« pomeni prvič ponuditi proizvod, povezan z energijo, na trgu Evropske unije z namenom distribucije ali uporabe v Evropski uniji, odplačno ali brezplačno, ne glede na vrsto prodaje (prodajno tehniko);
8. »dati v uporabo« pomeni prvo uporabo proizvoda, povezanega z energijo, za predvideni namen končnega uporabnika v Evropski uniji;
9. »digitalni dnevnik stavb« je skupno odložišče vseh zadevnih podatkov o stavbah, vključno s podatki o energetske učinkovitosti, kot so energetske izkaznice, izkazi o prenovi stavb in indikatorji pripravljenosti na pametne sisteme, ter podatki o potencialu globalnega segrevanja v življenjskem ciklu oziroma “GWP v življenjskem ciklu”, ki olajšuje informirano odločanje in izmenjavo informacij v gradbenem sektorju ter med lastniki in stanovalci stavb, finančnimi institucijami in osebami javnega sektorja;
10. »distributer energije« je fizična ali pravna oseba, vključno z operaterjem distribucijskega sistema, ki je odgovorna za prenos ali distribucijo energije zaradi dobave končnim odjemalcem ali distribucijskim postajam, ki energijo prodajajo končnim odjemalcem;
11. »distributer proizvoda, povezanega z energijo« je vsaka pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost v dobavni verigi, ki ni proizvajalec ali uvoznik in omogoči dostopnost proizvoda, povezanega z energijo, na trgu ali v uporabi;
12. »dobavitelj proizvoda, povezanega z energijo« je proizvajalec s sedežem v Evropski uniji, pooblaščen zastopnik proizvajalca, ki nima sedeža v Evropski uniji, ali uvoznik, ki da proizvod, povezan z energijo, na trg ali v uporabo v Evropski uniji. Če teh ni, se za dobavitelja proizvoda, povezanega z energijo, šteje druga fizična ali pravna oseba, ki da proizvode, povezane z energijo, na trg ali v uporabo;
13. »dobavljena energija« je energija, izražena na nosilec energije, ki se dovaja v tehnični stavbni sistem prek meje ocenjevanja, da se pokrijejo upoštevane uporabe ali proizvede oddana energija;
14. »dostopnost proizvoda na trgu« pomeni vsako dobavo proizvoda, povezanega z energijo, za distribucijo, porabo ali uporabo na trgu Evropske unije v okviru gospodarske dejavnosti, bodisi odplačno ali brezplačno;
15. »druge rabe na kraju samem« pomeni rabe na kraju samem za druge namene kot za storitve energetske učinkovitosti stavb in lahko vključuje naprave, razne in pomožne porabnike ali polnilna mesta za elektromobilnost;
16. »dvosmerno polnjenje« je dvosmerno polnjenje, kakor je opredeljeno v 11. točki 2. člena Uredbe (EU) 2023/1804 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. septembra 2023 o vzpostavitvi infrastrukture za alternativna goriva ter razveljavitvi Direktive 2014/94/EU (UL L št. 234 z dne 22. 9. 2023, str. 1);

17. »ekonomsko upravičeno povpraševanje« je povpraševanje, ki ne presega potreb po ogrevanju ali hlajenju ter bi se po tržnih pogojih lahko zadovoljilo tudi s postopki proizvodnje energije, ki niso soproizvodnja;
18. »električna energija iz soproizvodnje« je električna energija, proizvedena v postopku, ki je povezan s proizvodnjo koristne toplote, in izračunana v skladu s splošnimi načeli iz Priloge II direktive 2023/1791/EU;
19. »element stavbe« je tehnični stavbni sistem ali element ovoja stavbe;
20. »energetska izkaznica« je javna listina s podatki o energetske učinkovitosti stavbe ali dela stavbe s priporočili za povečanje energetske učinkovitosti;
21. »energetska revščina« je pomanjkanje dostopa gospodinjstva do osnovnih energetskih storitev, ki zagotavljajo osnovno raven življenja in zdravja ter dostojne standarde zanj vključno z ustreznim ogrevanjem, toplo vodo, hlajenjem, razsvetljavo in energijo za pogon gospodinskih aparatov ter glede na ustrezne nacionalne okoliščine, obstoječo nacionalno socialno politiko in druge zadevne nacionalne politike, ter je posledica kombinacije različnih dejavnikov, vključno s cenovno nedostopnostjo, nezadostnim razpoložljivim prihodkom, visokimi izdatki za energijo in slabo energetske učinkovitostjo gospodinjstev;
22. »energetski sistem« pomeni sistem, ki je primarno zasnovan za storitve oskrbe z energijo za zadovoljitev povpraševanja sektorjev končne porabe po energiji v obliki toplote, goriv ali električne energije;
23. »energetska storitev« pomeni fizikalni učinek, korist ali ugodnost, ki izhaja iz kombinacije energije in energetske učinkovite tehnologije ali ukrepa, ki lahko vključuje potrebno obratovanje, vzdrževanje in nadzor glede opravljanja storitve, in se opravi na podlagi pogodbe ter za katero se je izkazalo, da v običajnih okoliščinah preverljivo in merljivo oziroma ocenljivo izboljša energetske učinkovitost ali prihrani primarno energijo;
24. »energetska učinkovitost« je razmerje med doseženim učinkom, storitvijo, blagom ali energijo ter vloženo energijo;
25. »energetska učinkovitost na prvem mestu« je energetska učinkovitost na prvem mestu, kot je opredeljena v 18. točki 2. člena Uredbe (EU) 2018/1999 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov, spremembi uredb (ES) št. 663/2009 in (ES) št. 715/2009 Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU in 2013/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Sveta 2009/119/ES in (EU) 2015/652 ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 525/2013 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L št. 328 z dne 21. 12. 2018, str. 1);
26. »energetska učinkovitost stavbe« pomeni izračunano ali izmerjeno količino energije, potrebno za zadovoljevanje potreb po energiji, povezanih z običajno uporabo stavbe, ki med drugim vključuje energijo za ogrevanje, hlajenje, prezračevanje, pripravo sanitarne tople vode in razsvetljavo;
27. »energetski pregled« je sistematični postopek za seznanitev z obstoječim profilom porabe energije stavbe ali skupine stavb, industrijskega ali komercialnega procesa, obrata, zasebne ali javne storitve, s katerim se opredelijo in ocenijo stroškovno učinkovite možnosti za prihranek energije, ugotovijo možnosti za stroškovno učinkovito rabo ali proizvodnjo energije iz obnovljivih virov ter v okviru katerega se poroča o ugotovitvah;
28. »energija« so vse oblike energentov, kakor so opredeljene v točki (d) 2. člena Uredbe (ES) št. 1099/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2008 o statistiki energetike (UL L št. 304 z dne 14. 11. 2008, str. 1), zadnjič spremenjene z Uredbo Komisije (EU) 2024/264 z dne

17. januarja 2024 o spremembi Uredbe (ES) št. 1099/2008 Evropskega parlamenta in Sveta o statistiki energetike glede izvedbe posodobitev letnih, mesečnih in kratkoročnih mesečnih statistik energetike (UL L št. 2024/264 z dne 18. 1. 2024);

29. »energija iz obnovljivih virov« je energija iz obnovljivih nefosilnih virov, namreč vetrna, sončna (sončni toplotni in sončni fotovoltaični viri) in geotermalna energija, energijo osmoze, energija okolice, energija plimovanja, valovanja in druga energija morja, vodna energija, ter iz biomase, deponijskega plina, plina, pridobljenega z napravami za čiščenje odpadkov, in bioplina;
30. »energija okolice« je energija okolice, kot je opredeljena v 15. točki prvega odstavka 3. člena Zakona o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 121/21, 189/21 in 121/22 – ZUOKPOE; v nadaljnjem besedilu: ZSROVE);
31. »emisije toplogrednih plinov v celotnem življenjskem ciklu« so emisije toplogrednih plinov, ki nastanejo med celotnim življenjskim ciklom stavbe, vključno s proizvodnjo in prevozom gradbenih proizvodov, dejavnostmi na gradbišču, porabo energije v stavbi in zamenjavo gradbenih proizvodov ter uničenjem in prevozom odpadkov, ravnanjem z odpadki in njihovo ponovno uporabo, recikliranjem in končnim odlaganjem;
32. »evropski standard« je standard, ki ga sprejme Evropski odbor za standardizacijo, Evropski odbor za elektrotehnično standardizacijo ali Evropski inštitut za telekomunikacijske standarde, in je dostopen javnosti;
33. »faktor primarne energije iz neobnovljivih virov« je indikator, ki se izračuna tako, da se primarno energijo iz neobnovljivih virov za dani nosilec energije, vključno z dobavljeno energijo in izračunanimi splošnimi stroški dobave energije do krajev uporabe, deli z dobavljeno energijo;
34. »faktor primarne energije iz obnovljivih virov« je indikator, ki se izračuna tako, da se primarno energijo iz obnovljivih virov na kraju samem, iz bližnjih ali oddaljenih virov, ki se dobavi prek danega nosilca energije, vključno z dobavljeno energijo in izračunanimi splošnimi stroški dobave energije do krajev uporabe, deli z dobavljeno energijo;
35. »faktor primarne energije skupaj« je vsota faktorjev primarne energije iz obnovljivih in neobnovljivih virov za dani nosilec energije;
36. »finančna shema po načelu plačaj glede na prihranek« je shema posojil, ki je namenjena izključno izboljšanju energetske učinkovitosti, pri čemer je pri oblikovanju sheme vzpostavljena povezava med odplačili posojila in doseženimi prihranki energije ob upoštevanju tudi drugih gospodarskih dejavnikov, kot so indeksacija stroškov energije, obrestne mere, povečana vrednost sredstev in refinanciranje posojila;
37. »generator hlajenja« je del klimatskega sistema, ki ustvarja koristno hlajenje, za vrste uporabe, opredeljene v Prilogi I direktive 2024/1275/EU;
38. »generator toplote« je del ogrevalnega sistema, ki z enim ali več naslednjih procesov ustvarja koristno toploto:
 - a) zgorevanje goriv, na primer v kotlu;
 - b) učinek na podlagi Joulovega zakona, do katerega pride v grelnih elementih ogrevalnega sistema z električno upornostjo;
 - c) zajemanje toplote iz okoliškega zraka, iz izpušnega zraka od prezračevanja ali iz vodnih ali talnih virov toplote z uporabo toplotnih črpalk;

39. »indeks pozidanosti« je razmerje med tlorisno površino stavb in površino zemljišč na nekem ozemlju;
40. »informacijski list proizvoda« je standardni dokument s podatki o proizvodu, povezanem z energijo, v natisnjeni ali elektronski obliki;
41. »interval za izračun« je diskretni časovni interval, ki se uporablja za izračun energetske učinkovitosti;
42. »izboljšanje energetske učinkovitosti« je povečanje energetske učinkovitosti zaradi tehnoloških, vedenjskih ali gospodarskih sprememb;
43. »izkaz o prenovi stavbe« je prilagojen časovni načrt za celovito prenovo določene stavbe, sestavljeno iz največjega števila korakov, s katero se bo znatno izboljšala njena energetska učinkovitost;
44. »izolirani mikrosistem« je vsak sistem s porabo, ki je v letu 2022 manjša od 500 GWh, kjer ni povezav z drugimi sistemi;
45. »javni organ izvajalec« je organ, za katerega velja javno pravo in je odgovoren za izvajanje ali spremljanje obdavčitve energije in ogljikovega dioksida, finančnih programov in instrumentov, davčnih spodbud, standardov in norm, sistemov za energetska označevanje, usposabljanja ali izobraževanja;
46. »kakovost okolja v zaprtih prostorih« je rezultat ocene pogojev v stavbi, ki vplivajo na zdravje in dobro počutje njenih stanovalcev in ki temelji na parametrih, kot so tisti, povezani s temperaturo, vlažnostjo, stopnjo prezračevanja in prisotnostjo onesnaževal;
47. »klimatski sistem« je kombinacija komponent, potrebnih za zagotovitev obdelave zraka v zaprtih prostorih, s katero je temperaturo mogoče nadzorovati oziroma znižati;
48. »koncedenti« so subjekti, kot so opredeljeni v prvem odstavku 21. člena Zakona o nekaterih koncesijskih pogodbah (Uradni list RS, št. 9/19, 121/21 – ZJN-3B in 50/23; v nadaljnjem besedilu: ZNKP);«.
49. »končni odjemalec« je fizična ali pravna oseba, ki kupuje energijo za lastno končno rabo;
50. »končni porabnik« je končni odjemalec, ki kupuje toploto za ogrevanje, hlajenje ali pripravo sanitarne tople vode za svojo porabo, ali fizična ali pravna oseba, ki se ji toplota za ogrevanje, hlajenje ali pripravo sanitarne tople vode dobavlja iz centralnega vira stavbe in nima sklenjene neposredne ali individualne pogodbe z dobaviteljem energije;
51. »končni uporabnik« je stranka, ki pomeni fizično ali pravno osebo, ki kupi, najame ali prejme izdelek za lastno uporabo ne glede na to, ali deluje za namene, ki ne spadajo v njeno trgovsko, poslovno, obrtno ali poklicno dejavnost;
52. »koristna toplota« je toplota, proizvedena v postopku sproizvodnje za zadovoljitev ekonomsko opravičljivega povpraševanja po toploti oziroma hladu. Ekonomsko opravičljivo povpraševanje je povpraševanje, ki ne presega potreb po toploti ali hladu in bi ga bilo treba sicer zadovoljiti po pogojih na trgu s postopki za proizvodnjo toplote ali hladu, različnimi od sproizvodnje;
53. »kotel« je sklop telesa kotla in gorilca, ki je namenjen prenosu pri zgorevanju sproščene toplote na tekočino;
54. »kurilna naprava« je naprava, ki spada med generatorje toplote

55. »lastna raba« je raba energije iz obnovljivih virov, proizvedene na kraju samem ali v bližini, ki se uporablja v tehničnih sistemih na kraju samem za storitve energetske učinkovitosti stavb;
56. »ločene spodbude« pomeni odsotnost pravične in razumne porazdelitve finančnih obveznosti in nagrajevanja v zvezi z naložbami v energetske učinkovitost med zadevnimi akterji, npr. lastniki in najemniki ali različnimi lastniki stavbnih enot ali lastniki in najemniki ali različnimi lastniki večstanovanjskih ali večnamenskih stavb;
57. »mala in srednja podjetja« so podjetja, ki ustrezajo merilom za mikro, majhne in srednje družbe v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe;
58. »mednarodni standard« je standard, ki ga sprejme Mednarodna organizacija za standardizacijo in je na voljo za javno uporabo;
59. »meja ocenjevanja« je meja, na kateri se meri ali izračuna dobavljena energija in oddana energija;
60. »mikro izdvojeni sistem« je izdvojeno omrežje, ločeno od javnega distribucijskega omrežja električne energije, ki je sistem s porabo, manjšo od 500 GWh, kjer ni povezav z drugimi sistemi;
61. »mikropodjetje« je podjetje, kot je opredeljeno v tretjem odstavku 2. člena Priloge k Priporočilu 2003/361/ES;
62. »minimalni standardi energetske učinkovitosti« so pravila, po katerih morajo obstoječe stavbe izpolnjevati zahtevo glede energetske učinkovitosti kot del obsežnega načrta prenove stavbnega fonda ali na sprožilni točki na trgu, kot so prodaja, najem, darovanje ali sprememba namena v katastru ali zemljiški knjigi, v določenem časovnem obdobju ali na določen datum, kar spodbudi prenovo obstoječih stavb;
63. »na kraju samem« pomeni v ali na določeni stavbi ali na zemljišču, na katerem stoji ta stavba;
64. »naprava z daljinskim odčitavanjem« je števec ali delilnik stroškov ogrevanja, ki ga je mogoče daljinsko odčitati;
65. »naprava za malo soproizvodnjo« je naprava za soproizvodnjo z obstoječo zmogljivostjo pod 1 MWe;
66. »naprava za mikrosoproizvodnjo« je naprava za soproizvodnjo z največjo zmogljivostjo pod 50 kWe;
67. »naprava za soproizvodnjo« je naprava, ki lahko obratuje po postopku soproizvodnje;
68. »nazivna izhodna moč« je maksimalna toplotna moč, za katero proizvajalec navede in zagotavlja, da jo je mogoče dosegati ob podani učinkovitosti pri neprekinjenem delovanju;
69. »nedovoljena raba nalepke« je raba nalepke, s katero se označuje energijski razred, v katerega se proizvod uvršča, v nasprotju s predpisi;
70. »nova stavba« je novozgrajena stavba, kot jo določajo predpisi s področja graditve objektov;
71. »obratovalne emisije toplogrednih plinov« so emisije toplogrednih plinov, povezane s porabo energije tehničnih stavbnih sistemov med uporabo in obratovanjem stavbe;
72. »obsežna prenova proizvodne naprave« je prenova proizvodne naprave, katere stroški presegajo 50 % vrednosti naložbe za novo primerljivo proizvodno napravo;

73. »odčitani« pomeni izmerjen z ustrezno napravo, kot je merilnik energije, merilnik moči, naprava za merjenje in spremljanje moči ali električni števec;
74. »oddana energija« je delež energije iz obnovljivih virov, izražen na nosilec energije in na faktor primarne energije, ki se odda v energetska omrežje, namesto da bi se porabila na kraju samem za lastno rabo ali drugo uporabo na kraju samem;
75. »ogrevalni sistem« je kombinacija komponent, potrebnih za obdelavo zraka v zaprtih prostorih, s katero se dvigne temperatura;
76. »okoljsko primerna zasnova« je sistematična vključitev okoljskih vidikov v zasnovo proizvoda, da bi se izboljšala okoljska učinkovitost proizvoda v njegovi življenjski dobi;
77. »operater distribucijskega sistema« je distribucijski operater, kot je opredeljen v 12. točki 4. člena ZOEE oziroma operater distribucijskega sistema, kot je opredeljen v 34. točki 3. člena Zakona o oskrbi s plini (Uradni list RS, št. 204/21 in 121/22; v nadaljnjem besedilu: ZOP);
78. »operater prenosnega sistema« pomeni operaterja prenosnega sistema, kot je opredeljen v 35. točki 2. člena Direktive (EU) 2019/944 za električno energijo oziroma 4. točki 2. člena Direktive 2009/73/EC za plin«;
79. »osebe javnega sektorja« so osebe ožjega javnega sektorja, osebe širšega javnega sektorja in subjekti, ki jih navedeni organi neposredno financirajo in upravljajo, vendar niso industrijske ali poslovne narave;
80. »osebe ožjega javnega sektorja« so ministrstva, organi v sestavi ministrstev, upravne enote, vladne službe, pravosodni organi in drugi državni organi;
81. »osebe širšega javnega sektorja« so javni zavodi, javni gospodarski zavodi, javni skladi, javne agencije in ustanove, katerih ustanovitelj je država, ter občine in javni zavodi, javni gospodarski zavodi, javni skladi, javne agencije in ustanove, katerih ustanovitelj je občina;
82. »ovoj stavbe« so vgrajeni elementi stavbe, ki ločujejo njeno notranjost od zunanjega okolja;
83. »napredno polnjenje« je napredno polnjenje, kakor je opredeljeno v točki 14m drugega odstavka 2. člena Direktive (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta;
84. »parkirno mesto za kolesa« je prostor za parkiranje, namenjen najmanj enemu kolesu;
85. »parkirišče neposredno ob stavbi« je parkirišče, namenjeno stanovalcem, obiskovalcem ali delavcem v stavbi, in ki je umeščeno na zemljišče, ki pripada stavbi, ali v neposredno bližino stavbe;
86. »podatkovni center« je podatkovni center, kot je opredeljen v točki 2.6.3.1.16 Priloge A Uredbe (ES) št. 1099/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2008 o statistiki energetike (UL L št. 304 z dne 14. 11. 2008, str. 1), zadnjič spremenjena z Uredbo Komisije (EU) 2024/264 z dne 17. januarja 2024 o spremembi Uredbe (ES) št. 1099/2008 Evropskega parlamenta in Sveta o statistiki energetike glede izvedbe posodobitev letnih, mesečnih in kratkoročnih mesečnih statistik energetike (UL L št. 2024/264 z dne 18. 1. 2024);
87. »podjetje za maloprodajo energije« je fizična ali pravna oseba, ki prodaja energijo končnim odjemalcem;
88. »pogodbeno zagotavljanje prihranka energije« je pogodbeni dogovor med porabnikom in ponudnikom ukrepa za izboljšanje energetske učinkovitosti, ki se preverja in spremlja ves čas

veljavnosti pogodbe in v okviru katerega se naložbe (delo, dobava ali storitev) v ukrep plačujejo sorazmerno s stopnjo izboljšanja energetske učinkovitosti, dogovorjeno s pogodbo, ali drugim dogovorjenim merilom za energetske učinkovitosti, kot so finančni prihranki;

89. »pokrito parkirišče« je krito konstrukcijo z vsaj tremi parkirnimi mesti za avtomobile, ki ne uporablja energije za zagotavljanje notranjih okoljskih pogojev;
90. »polnilno mesto« je polnilno mesto, kakor je opredeljeno v 48. točki 2. člena Uredbe (EU) 2023/1804 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. septembra 2023 o vzpostavitvi infrastrukture za alternativna goriva ter razveljavitvi Direktive 2014/94/EU;
91. »ponudnik energetskih storitev« je fizična ali pravna oseba, ki opravlja energetske storitve ali druge ukrepe za izboljšanje energetske učinkovitosti v objektu ali prostorih končnega odjemalca;
92. »pooblaščen stran« je pravni subjekt, ki ga vlada ali druga oseba javnega sektorja pooblasti, da pripravi, upravlja ali vodi program financiranja v imenu vlade ali drugega osebe javnega sektorja;
93. »pooblaščen zastopnik« je vsaka fizična ali pravna oseba s sedežem v Evropski uniji, ki je pridobila pisno pooblastilo proizvajalca za opravljanje vseh ali dela obveznosti in formalnosti v zvezi s proizvodi, povezanimi z energijo, v njegovem imenu;
94. »poraba končne energije« je vsa energija, ki se dobavi za industrijo, promet, vključno s porabo energije v mednarodnem letalstvu, gospodinjstva, javne in zasebne storitve, kmetijstvo, gozdarstvo in ribištvo ter druge sektorje končne uporabe, izključuje pa porabo energije v mednarodnih pomorskih skladiščih, energijo okolice in dobavo sektorju za pretvorbo in energetske sektorju ter izgube pri prenosu in distribuciji;
95. »poraba primarne energije« je bruto razpoložljiva energija brez mednarodnih pomorskih skladišč, končne neenergetske porabe in energije okolice;
96. »posamezni ukrep« je ukrep, ki zagotovi preverljivo in merljivo ali ocenljivo izboljšanje energetske učinkovitosti ter je sprejet kot rezultat ukrepa politike;
97. »postopna celovita prenova« je celovita prenova, izvedeno z največjim številom korakov, določenimi v izkazu o prenovi stavbe;
98. »prezračevalni sistem« je tehnični stavbni sistem, ki z naravnimi ali mehanskimi sredstvi prostoru zagotavlja zunanji zrak;
99. »potencial globalnega segrevanja v življenjskem ciklu« ali »GWP v življenjskem ciklu« je indikator, ki količinsko opredeljuje potencial stavbe za globalno segrevanje v njenem celotnem življenjskem ciklu;
100. »potrebe po energiji« je energija, s katero je treba oskrbeti klimatiziran prostor ali ki jo je treba iz njega odvesti, da bi v določenem časovnem obdobju vzdrževali želene prostorske pogoje, pri čemer se ne upoštevajo morebitne neučinkovitosti tehničnega stavbnega sistema;
101. »prihranek energije« je količina prihranjene energije, določena z meritvijo ali oceno porabe pred izvedbo ukrepa za izboljšanje energetske učinkovitosti in po njej, ob zagotovljenih normalnih zunanjih pogojih, ki vplivajo na porabo energije;
102. »prihranek primarne energije« je prihranek energije, dovedene z gorivom, ki ga ustvari proizvodna naprava s soproizvodnjo, v primerjavi z ločeno proizvodnjo električne energije in toplote;

103. »primarna energija« je energija iz obnovljivih in neobnovljivih naravnih virov pred katero koli energijsko pretvorbo;
104. »program podpore za energetske učinkovitost« je vsak instrument, program ali mehanizem, ki spodbuja energetske učinkovitost (npr. naložbena pomoč, davčne spodbude in drugi programi podpore, ki zavezujejo k energetski učinkovitosti);
105. »proizvajalec proizvodov, povezanih z energijo« je vsaka fizična ali pravna oseba, ki izdeluje proizvode, povezane z energijo, ali se zanj načrtujejo ali izdelujejo in jih trži pod svojim imenom ali blagovno znamko;
106. »proizvod, povezan z energijo« je izdelek ali sistem, ki med uporabo vpliva na porabo energije in je dan na trg ali v uporabo, vključno z deli, ki med uporabo vplivajo na porabo energije, ki so dani na trg ali v uporabo končnim uporabnikom ter so namenjeni za vgradnjo v proizvode, in za katerega se lahko naredi samostojna ocena okoljske učinkovitosti;
107. »raba energije« ali »poraba energije« je vložek energije v tehnični stavbni sistem, ki zagotavlja storitve energetske učinkovitosti stavb, namenjen zadovoljevanju potrebe po energiji;
108. »ranljiva gospodinjstva« so energetske revna gospodinjstva ali gospodinjstva, vključno z gospodinjstvi z nižjimi srednjimi dohodki, ki so še posebej izpostavljena visokim stroškom energije in nimajo sredstev za prenovo stavbe, ki jo uporabljajo;
109. »razmerje med električno energijo in toploto« je razmerje med električno energijo iz soproizvodnje in koristno toploto pri polnem obratovanju soproizvodnje, izračunano z uporabo obratovalnih podatkov določene naprave;
110. »referenčna tlorisna površina« je tlorisna površina, ki se uporablja kot referenčna velikost za oceno energetske učinkovitosti stavbe in je izračunana kot vsota uporabnih tlorisnih površin prostorov znotraj ovojne stavbe, določenega za oceno energetske učinkovitosti;
111. »sistem naprednega merjenja« je sistem naprednega merjenja, kot je opredeljen v 23. točki 2. člena Direktive (EU) 2019/944, ali inteligentni merilni sistem, kot je opredeljen v Direktivi 2009/73/ES;
112. »sistem upravljanja z energijo« pomeni sklop medsebojno povezanih ali medsebojno delujočih elementov strategije, v kateri je določen cilj glede energetske učinkovitosti in načrt za doseganje tega cilja, vključno s spremljanjem dejanske porabe energije, ukrepov za povečanje energetske učinkovitosti in merjenja napredka;
113. »sistem za avtomatizacijo in nadzor stavb« je sistem, ki vključuje vse proizvode, programsko opremo in inženirske storitve, ki lahko s samodejnim nadzorom in omogočanjem ročnega upravljanja tehničnih stavbnih sistemov podpirajo energetske učinkovite, gospodarno in varno delovanje teh tehničnih stavbnih sistemov;
114. »sistem za kombinirano ogrevanje in prezračevanje« je sistem, ki vključuje skupne tehnologije ogrevanja in prezračevanja;
115. »skoraj ničenergijska stavba« je stavba z zelo visoko energetsko učinkovitostjo in ni slabša od nacionalno določene stroškovno optimalne ravni in pri kateri za skoraj nič potrebne energije oziroma zelo majhno količino potrebne energije v zelo veliki meri zadostuje energija iz obnovljivih virov, vključno z energijo iz obnovljivih virov, proizvedeno na kraju samem ali z energijo iz obnovljivih virov, proizvedeno v bližini;

116. »skupna uporabna tlorisna površina« je tlorisna površina stavbe ali dela stavbe, kjer se uporablja energija za ogrevanje ali hlajenje prostora;
117. »soproizvodnja« je postopek sočasne proizvodnje toplote in električne ali mehanske energije;
118. »soproizvodnja z visokim izkoristkom« je soproizvodnja, ki izpolnjuje merila iz Priloge III direktive 2023/1791/EU;
119. »statistično pomemben delež in reprezentativni vzorec ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti« je takšen delež in vzorec, zaradi katerega je treba podskupino statistične populacije zadevnih ukrepov za prihranke energije vzpostaviti tako, da bo odražala celotno populacijo vseh ukrepov za prihranke energije in tako omogočala ustrezno zanesljive zaključke glede zaupanja v celotno skupino ukrepov;
120. »stavba« je krita konstrukcija s stenami, v kateri se uporablja energija za zagotavljanje notranjih klimatskih pogojev;
121. »standardi hipotekarnega portfelja« so mehanizmi za spodbujanje hipotekarnih posojilodajalcev k vzpostavitvi poti za povečanje mediane energetske učinkovitosti portfelja stavb, zavarovanih s hipotekami do leta 2030 in do leta 2050, ter spodbujanje potencialnih strank, da izboljšajo energetske učinkovitosti svojih nepremičnin v skladu z ambicijami Unije glede razogljičenja in ustreznimi energetskimi cilji na področju porabe energije v stavbah, pri čemer se opirajo na opredelitev trajnostnih gospodarskih dejavnosti iz 3. člena Uredbe (EU) 2020/852;
122. »stanovanjska stavba ali stanovanjska enota« je soba ali več sob v trajni stavbi ali njenem gradbeno ločenem delu, ki so namenjene za bivanje enega zasebnega gospodinjstva skozi vse leto;
123. »stavbe oseb javnega sektorja« so vse stavbe, ki so v lasti oseb javnega sektorja in se uporabljajo za opravljanje njihove dejavnosti na podlagi zakonitega pravnega naslova;
124. »stavbna enota« je del, nadstropje ali stanovanje znotraj stavbe, ki je namenjen ali spremenjen za ločeno uporabo;
125. »storitve povezane z energetsko učinkovitostjo stavb« so storitve, kot so ogrevanje, hlajenje, prezračevanje, topla sanitarna voda in razsvetljava ter druge storitve, katerih raba energije se upošteva pri izračunu energetske učinkovitosti stavb;
126. »strategija sodelovanja« je strategija, ki določa cilje, pripravlja tehnike in določa postopek za vključitev vseh ustreznih deležnikov na nacionalni ali lokalni ravni, vključno s predstavniki civilne družbe, kot so potrošniške organizacije v proces oblikovanja politik, in sicer z namenom večje ozaveščenosti, pridobivanja povratnih informacij o teh politikah in njihovega boljšega sprejemanja v javnosti;
127. »stroškovno optimalna raven« je raven energetske učinkovitosti z najnižjimi stroški med ocenjenim ekonomskim življenjskim ciklom, pri čemer:
- se najnižji stroški določijo ob upoštevanju kategorije in uporabe zadevne stavbe, stroškov naložb, povezanih z energijo, na podlagi uradnih napovedi, stroškov vzdrževanja in operativnih stroškov (vključno s stroški energije, ob upoštevanju stroškov pravic do emisije toplogrednih plinov), okoljskih in zdravstvenih eksternih rabe energije, zaslužkov od proizvedene energije na kraju samem, kadar je to primerno, stroškov ravnanja z odpadki, kadar je to primerno;
 - Republika Slovenija določi ocenjeni ekonomski življenjski cikel, ki se nanaša na preostali ocenjeni ekonomski življenjski cikel stavbe, če so zahteve glede energetske učinkovitosti

določene za stavbo kot celoto, ali na ocenjeni ekonomski življenjski cikel elementa stavbe, če so zahteve glede energetske učinkovitosti določene za elemente stavbe.

Stroškovno optimalna raven je v območju ravni učinkovitosti, kjer je analiza stroškov in koristi, izračunana med ocenjenim ekonomskim življenjskim ciklom, pozitivna;

128. »tehnični stavbni sistem« je tehnična oprema stavbe ali stavbne enote, ki omogoča ogrevanje in hlajenje prostorov, prezračevanje, sanitarno toplo vodo, vgrajeno razsvetljavo, avtomatizacijo in krmiljenje stavbe, proizvodnjo energije iz obnovljivih virov in shranjevanje energije na kraju samem ali kombinacijo navedenega, vključno s tistimi sistemi, ki uporabljajo energijo iz obnovljivih virov;
129. »trgovec proizvodov, povezanih z energijo« je trgovec na drobno ali druga oseba, ki proizvode, povezane z energijo, končnemu uporabniku prodaja, oddaja v najem, ponuja na obroke ali jih razstavlja (daje na ogled);
130. »učinkovito individualno ogrevanje in hlajenje« je sistem dobave za individualno ogrevanje in hlajenje, ki v primerjavi z učinkovitim daljinskim ogrevanjem in hlajenjem znatno zmanjša vnos primarne energije iz neobnovljivih virov, potrebne za dobavo enote energije znotraj ustrezne systemske meje, ali zahteva enak vnos primarne energije iz neobnovljivih virov, vendar ob nižjih stroških, pri čemer se upošteva energija, potrebna za pridobivanje, pretvorbo, prevoz in distribucijo energije;
131. »učinkovito ogrevanje in hlajenje« je sistem ogrevanja in hlajenja, ki v primerjavi z izhodiščnim scenarijem za nespremenjeno stanje znatno in glede na oceno iz analize stroškov in koristi stroškovno učinkovito zmanjša vnos potrebne primarne energije za dobavo enote energije znotraj ustrezne systemske meje, pri čemer se upošteva energija, potrebna za pridobivanje, pretvorbo, prevoz in distribucijo;
132. »učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje« je sistem daljinskega ogrevanja ali hlajenja, ki izpolnjuje merila iz 26. člena direktive 2023/1791/EU;
133. »učinkovitost sistema« je zbir energetske učinkovitih rešitev, ki hkrati omogočajo stroškovno učinkovito razogljčenje, dodatno prožnost in učinkovito rabo virov;
134. »udeležena stran« je podjetje ali osebe javnega sektorja, ki se je s prostovoljnim sporazumom zavezal, da bo dosegel nekatere cilje, ali ki je zajet v instrumentu nacionalne regulativne politike;
135. »ukrep politike« je regulativni, finančni, davčni, prostovoljni instrument ali instrument o obveščanju, ki ga država ali lokalna skupnost uvede in izvaja, da ustvari podporni okvir, zahteve ali spodbude, s katerimi zagotovi, da udeleženci na trgu nudijo ali kupujejo energetske storitve ter izvajajo druge ukrepe za izboljšanje energetske učinkovitosti;
136. »uporabna tlorisna površina« je površina tal stavbe, ki je potrebna kot parameter za količinsko opredelitev posebnih pogojev uporabe, izraženih na enoto tlorisne površine, in za uporabo poenostavitev ter pravil za določanje območij in razporeditev ali prerazporeditev;
137. »uvoznik proizvoda, povezanega z energijo« je pravna oseba ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost s sedežem v Evropski uniji in proizvode, povezane z energijo, daje na trg Evropske unije iz tretjih držav;
138. »v bližini proizvedena energija iz obnovljivih virov« je energija iz obnovljivih virov, proizvedena na lokalni ali četrtni ravni območja določene stavbe, ki izpolnjuje vse naslednje pogoje:

- (a) distribuira in uporablja se lahko le na tem območju na lokalni in četrtni ravni prek namenskega distribucijskega omrežja;
- (b) omogoča izračun posebnega faktorja primarne energije, ki velja samo za energijo iz obnovljivih virov, proizvedeno na tem območju na lokalni ali četrtni ravni, ter
- (c) uporablja se lahko na kraju samem prek namenske povezave z virom proizvodnje energije, pri čemer je za to namensko povezavo potrebna posebna oprema za varno oskrbo z energijo in njeno odčitavanje za lastno rabo v stavbi;
139. »večja prenova« je rekonstrukcija ali vzdrževanje stavbe, kjer skupni stroški prenove ovoja stavbe ali tehničnih stavbnih sistemov presegajo 25 % vrednosti stavbe brez vrednosti zemljišča, na katerem ta stoji, ali pri kateri se prenavlja več kot 25 % površine ovoja stavbe;
140. »vnaprejšnje polaganje kablov« pomeni vse ukrepe, potrebne za namestitve polnilnih mest, vključno s prenosom podatkov, kabli, kablovodi in po potrebi števcji električne energije;
141. »zasnova proizvoda« pomeni vrsto postopkov, ki pretvarjajo pravne, tehnične, varnostne, funkcionalne, tržne ali druge zahteve v tehnične lastnosti proizvoda, ki jim mora proizvod, povezan z energijo, ustrezati.
142. »zavezanec« je distributer energije, podjetje za maloprodajo energije ali operater prenosnega sistema, ki ga zavezuje nacionalni sistem obveznosti energetske učinkovitosti iz 9. člena direktive 2023/1791/EU.
- (2) Izrazi s področja energetike, ki niso opredeljeni s tem zakonom, imajo enak pomen, kot ga določajo predpisi s področja energetike.
- (3) Izrazi s področja graditve objektov, ki niso opredeljeni s tem zakonom, imajo enak pomen, kot ga določajo predpisi, ki urejajo graditev objektov.
- (4) Izrazi s področja alternativnih goriv, ki niso opredeljeni s tem zakonom, imajo enak pomen, kot ga določajo predpisi s področja alternativnih goriv.
- (5) Izrazi s področja večstanovanjskih stavb, ki niso opredeljeni s tem zakonom, imajo enak pomen, kot ga določajo predpisi s področja večstanovanjskih stavb.

5. člen

(cilj povečanja energetske učinkovitosti)

Republika Slovenija bo izboljšala energetske in snovne učinkovitost v vseh sektorjih kot ključni dejavnik učinkovite izvedbe zelenega prehoda z upoštevanjem načela energetske učinkovitosti na prvem mestu. Pri tem bo zagotovila sistematično izvajanje sprejetih politik in ukrepov, da raba končna raba energije ne bo presegla 50,2 TWh do leta 2030.

II. POGLAVJE: MEHANIZMI SPODBUJANJA ENERGETSKE UČINKOVITOSTI IN UČINKOVITE RABE ENERGIJE

6. člen

(pristojnosti na področju spodbujanja energetske učinkovitosti)

(1) Država in lokalna skupnost pri sprejemanju politik, strategij, programov, načrtov in pravnih aktov upoštevata tudi cilje s področja energetske učinkovitosti ter v skladu s svojimi pristojnostmi spodbujata dejavnosti za povečanje energetske učinkovitosti.

(2) Eko sklad, Slovenski okoljski javni sklad, ustanovljen z zakonom, ki ureja varstvo okolja (v nadaljnjem besedilu: Eko sklad), na državni ravni pripravlja in izvaja program za izboljšanje energetske učinkovitosti. Eko sklad dodeljuje finančne spodbude po tem zakonu na podlagi potrjenega programa za izboljšanje energetske učinkovitosti in po postopku, določenem z zakonom, ki ureja varstvo okolja.

(3) Spodbujanje ukrepov energetske učinkovitosti izvaja država s programi izobraževanja, informiranja in ozaveščanja javnosti, z energetskim svetovanjem, spodbujanjem energetskih pregledov, pripravo predpisov, finančnimi spodbudami, demonstracijskimi projekti in drugimi programi podpore, ki so podrobno določeni v dokumentih dolgoročnega načrtovanja energetske politike, akcijskih načrtih, strategijah in programih. Država informira banke in druge finančne institucije ter vlagatelje o priložnostih za sodelovanje pri financiranju izboljšanja energetske učinkovitosti stavb ter podpira izmenjavo dobrih praks med občinami glede prenove in povečanja energetske učinkovitosti stavb.

(4) Sprejemanje politik, strategij, programov, načrtov in pravnih aktov, ki se nanašajo na postopke nameščanja polnilnih mest v novih in obstoječih stanovanjskih in nestanovanjskih stavbah država izvaja tako, da ti akti vsebujejo ukrepe za poenostavitev, racionalizacijo in pospešitev postopkov nameščanja polnilnih mest, zlasti v primerih solastništva. Z akti iz prejšnjega stavka se odpravijo regulativne ovire, vključno s postopki za izdajo dovoljenj in odobritev, ki jih izdajo osebe javnega sektorja, brez poseganja v predpise, ki urejajo lastninska in najemna razmerja. Odpravijo se tudi ovire za namestitve polnilnih mest v stanovanjskih stavbah s parkirnimi mesti, zlasti potrebo po pridobitvi soglasja najemodajalca ali solastnikov za zasebno polnilno mesto za lastno uporabo. Zahteva s strani najemnikov ali solastnikov za dovoljenje, da namestijo polnilno infrastrukturo na parkirnem mestu, se lahko zavrne le na podlagi resnih in legitimnih razlogov.

(5) Postopki obravnavanja vlog in postopki za javno financiranje so preprosti in racionalizirani, da se olajša dostop do financiranja zlasti gospodinjstvom.

(6) Sprejemanje politik, strategij, programov, načrtov in pravnih aktov ter letno pripravo proračuna in obračunavanja za javne nakupe država izvaja na način, da se posameznih oseb javnega sektorja ne odvrne od naložb v izboljšanje energetske učinkovitosti ter od uporabe pogodbenega zagotavljanja prihranka energije in mehanizmov financiranja s strani tretje osebe na dolgoročni pogodbeni osnovi.

(7) O ukrepih za odpravo ovir za uvajanje izboljšav energetske učinkovitosti iz prejšnjega odstavka se poroča v okviru celovitega nacionalnega energetskega in podnebne poročila o napredku, ki je predložen s skladu s 17. členom Uredbe (EU) 2018/1999.

(8) Energetska učinkovitost v postopkih javnega naročanja in pri sklepanju pogodb o koncesijah na državni in lokalni ravni se podpira z zagotavljanjem jasnih pravil in smernic, vključno z metodologijami ocenjevanja stroškov skozi življenjski cikel ter okoljskih vplivov in stroškov, vzpostavitev strokovnih centrov za podporo ter spodbujanjem uporabe združenega in digitalnega naročanja, kjer je mogoče.

(9) Brez poseganja v pravila o državni pomoči, država vključuje finančno in tehnično podporo osebam javnega sektorja, namenjeno sprejemanju ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti in spodbujanju oseb javnega sektorja, da upoštevajo širše koristi, ki presegajo prihranke energije, kot je na primer kakovost notranjega okolja, tudi na regionalni in lokalni ravni, in sicer z zagotavljanjem smernic, spodbujanjem razvijanja sposobnosti, pridobivanja spretnosti in priložnosti za usposabljanje ter s spodbujanjem sodelovanja med javnimi organi.

(10) Republika Slovenija podpira pravilno delovanje trga energetskih storitev z odpravo regulativnih in neregulativnih ovire, ki upočasnjujejo uvedbo pogodbenega zagotavljanja prihranka energije in drugih vzorčnih storitev za energetske učinkovitost, namenjenih določitvi ali izvedbi ukrepov za prihrankov energije oziroma obojemu.

7. člen

(namen spodbujanja učinkovite rabe energije)

(1) Spodbujanje ukrepov učinkovite rabe energije se izvaja z namenom zmanjšanja porabe energije, posrednega povečanja količine in deleža obnovljivih virov energije, povečanja zanesljivosti oskrbe z energijo, zmanjšanja uvozne odvisnosti pri oskrbi z energijo in iz drugih energetskih razlogov, ki so določeni v strateških dokumentih in akcijskih načrtih.

(2) Pri določanju spodbud morajo biti okolju prijaznejše naprave, tehnologije, oprema, proizvodi in storitve ter dejavnosti deležne večjih ugodnosti od okolju manj prijaznih.

(3) Višina spodbud mora biti oblikovana stroškovno učinkovito in zagotavljati izvedbo ukrepov učinkovite rabe energije.

(4) Ne glede na prejšnji odstavek je višina spodbud v primeru večje prenove obstoječih stavb, ki vključuje prenovo ovojne stavbe, prenovo tehničnih stavbnih sistemov in vgradnjo naprav za rabo obnovljivih virov, relativno višja, tako da investitorje spodbuja k večji prenovi.

(5) Ne glede na tretji odstavek tega člena je višina spodbud lahko višja v primeru:

- energetske prenove soseske, tako da investitorje spodbuja k sočasni prenovi na območju soseske in zmanjšanje porabe primarne energije za vsaj 30% glede na raven pred prenovi, in
- demonstracijskih projektov.

(6) Pri določitvi ukrepov za spodbujanje učinkovite rabe energije, ki jih izvaja Eko sklad, se upošteva tudi socialni vidik za ublažitev energetske revščine.

(7) Pri določitvi načinov spodbujanja in višine spodbud se upoštevajo tudi drugi vidiki, kot so varstvo okolja in zmanjševanje emisij, ohranjanje kulturne dediščine, ohranjanje narave, uporaba naravnih materialov, spodbujanje zaposlovanja, spodbujanje tehnologij, spodbujanje regionalnega razvoja.

8. člen

(energetska učinkovitost na prvem mestu)

(1) Pri vseh postopkih in odločitvah o načrtovanju, politikah in večjih naložbah v vrednosti nad 100 mio eurov na naložbo ali 175 mio eurov pri projektih prometne infrastrukture se obvezno preuči možne rešitve z ukrepi energetske učinkovitosti. Preuči se možne ukrepe na strani povpraševanja in prožnost sistema v vseh sektorjih energetskih sistemov in v neenergetskem sektorju, kar vključuje stavbni, prometni in vodni sektor, sektor informacijske in komunikacijske tehnologije ter kmetijski in finančni sektor. Obveznost velja v primeru postopkov in odločitev, kjer obstaja vpliv na porabo energije in energetska učinkovitost. Pri tem je potrebno upoštevati tudi povezanost sektorjev in medsektorske učinke, kadar so za odločitve o politiki, načrtovanju in naložbah potrebne odobritve in spremljanje.

(2) Ministrstvu, pristojnemu za energijo (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo) morajo zavezanci iz prejšnjega odstavka poročati glede obveznosti iz prejšnjega odstavka najkasneje v roku 6 mesecev.

(3) Za namen preučitve in uporabe načela energetske učinkovitosti na prvem mestu iz prvega odstavka tega člena je treba pripraviti študijo, ki mora upoštevati ustrezno oceno stroškov in koristi rešitev energetske učinkovitosti, pri se čemer upoštevajo celotni življenjski cikel in dolgoročne perspektive, sistemska in stroškovna učinkovitost, zanesljivost oskrbe in kvantifikacije z družbenega, zdravstvenega in gospodarskega vidika ter vidik podnebne nevtralnosti ter načela trajnosti in krožnega gospodarstva pri prehodu na podnebno nevtralnost.

(4) V okviru metodologije je potrebno upoštevati vpliv na energetska revščino, določiti subjekte, ki so odgovorni za spremljanje uporabe načela energetske učinkovitosti na prvem mestu ter določiti vpliv regulativnih okvirov in finančnih ureditev ter odločitev o načrtovanju, politikah in večjih naložbah iz prvega odstavka tega člena na porabo energije, energetska učinkovitost in energetske sisteme. Poleg tega je potrebno pripraviti seznam ukrepov, sprejetih za odpravo nepotrebnih regulativnih ali neregulativnih ovir za uresničevanje načela energetske učinkovitosti na prvem mestu ter rešitev na strani povpraševanja, in sicer tudi z opredelitvijo nacionalne zakonodaje in ukrepov, ki so v nasprotju z navedenim načelom.

(5) Minister oziroma ministrica, pristojna za energijo (v nadaljnjem besedilu: minister) podrobneje predpiše metodologijo za uporabo načela energetska učinkovitost na prvem mestu.

9. člen

(upravičenci in vrste finančnih spodbud)

(1) Upravičenec oziroma upravičenka (v nadaljnjem besedilu: upravičenec) do finančnih spodbud za energetska učinkovitost, daljinsko ogrevanje in rabo obnovljivih virov energije v stavbah so fizične osebe in pravne osebe, vključno z osebami javnega sektorja, razen neposrednih uporabnikov državnega proračuna.

(2) Organ, ki dodeljuje finančne spodbude iz prejšnjega odstavka, na svoji spletni strani objavi vse prejemnike finančnih spodbud, njihov naslov ter vrsto in velikost financiranega projekta.

(3) Organ, ki dodeljuje finančne spodbude za energetske učinkovitost pri prenovi stavb, mora v razpisnih pogojih zagotoviti, da so spodbude pogojene s predvidenimi ali doseženimi prihranki energije v okviru posameznih ukrepov energetske učinkovitosti, ki se ugotovijo na podlagi enega ali več naslednjih meril:

- energetske učinkovitosti opreme ali materiala za prenavo, ki jo namesti ustrezno certificiran ali usposobljen inštalater;
- standardnih vrednosti za izračun prihrankov energije v stavbah;
- izboljšanja energetske učinkovitosti, ki ga prinese takšna prenova in se ugotavlja s primerjavo energetskih izkaznic, izdanih pred prenavo in po njej;
- rezultatov energetskega pregleda;
- rezultatov druge ustrezne, pregledne in sorazmerne metode, ki pokaže izboljšanje energetske učinkovitosti.

(4) Za spodbujanje celovite in postopne celovite prenave stavb pri oblikovanju finančnih instrumentov v primeru, kadar tehnično ali ekonomsko ni mogoče s prenavo preoblikovati stavbo v brezemisijsko, se zmanjšanje porabe primarne energije za najmanj 60 % šteje kot celovita prenova.

(5) Minister določi vrste finančnih spodbud za energetske učinkovitost, daljinsko ogrevanje in rabo obnovljivih virov energije v stavbah, pogoje in merila za njihovo dodelitev, vrste upravičencev do spodbud ter spodbude, ki se dodeljujejo kot državne pomoči, intenzivnost državnih pomoči, spodbude, ki se dodeljujejo po pravilu »de minimis«, in druge finančne spodbude. Minister določi tudi tehnične specifikacije, ki jih morajo izpolnjevati naprave in sistemi za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov energije v stavbah, da so upravičeni do finančnih spodbud.

10. člen

(točka „vse na enem mestu“ za energetske učinkovitost in energetske učinkovitost stavb)

(1) Eko sklad izvaja naloge točke "vse na enem mestu" za energetske učinkovitost in energetske učinkovitost stavb. S to točko Eko sklad zagotavlja celovito podporo glede svetovanja in informacij vsem gospodinjstvom, s posebnim poudarkom na energetske revnih gospodinjstvih in najmanj energetske učinkovitih stavbah ter podjetjem in drugim deležnikom, ki zagotavljajo storitve energetske prenave.

(2) V okviru Ensvet svetovalne mreže Eko sklad zagotavlja podporo na terenu po Sloveniji. Pri načrtovanju in postavitvi Ensvet svetovalne mreže po Sloveniji Eko sklad upošteva, da zagotavlja svoje storitve najmanj glede na regije ali ob upoštevanju, da posamezni del mreže pokriva največ 80.000 prebivalcev. Pri tem mora svetovalna mreža močnejše upoštevati tudi področja, kjer je povprečna starost stavbnega fonda nad nacionalnim povprečjem ali pa glede na politiko spodbujanja ukrepov energetske učinkovitosti oziroma potreb državljanov.

11. člen

(sredstva za izvajanje programov Eko sklada)

(1) Sredstva za izvajanje programa Eko sklada iz drugega odstavka 6. člena tega zakona se zagotavljajo s prispevkom na rabo energije za povečanje energetske učinkovitosti (v nadaljnjem besedilu: prispevek za energetske učinkovitost). Prispevek za energetske učinkovitost se plačuje za daljinsko toploto, električno energijo ter trdna, tekoča in plinasta goriva. Prispevek za energetske učinkovitost mora plačati vsak končni odjemalec elektrike in zemeljskega plina iz omrežja operaterju, vsak končni odjemalec toplote iz omrežja ter trdnih, tekočih in drugih plinastih goriv pa dobavitelju energije.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek se prispevek ne plačuje za trdna goriva, ki jih končnim odjemalcem dobavijo dobavitelji, ki letno dobavijo manj kot 100 MWh energije.

(3) Operaterji in dobavitelji toplote iz omrežja ter dobavitelji trdnih, tekočih in drugih plinastih goriv so dolžni obračunavati in zbirati prispevke iz prvega odstavka tega člena od končnih odjemalcev ter jih nakazovati Eko skladu.

(4) Vlada določi višino prispevka za energetske učinkovitost iz prvega odstavka tega člena tako, da je vsa energija, ne glede na vrsto, enakomerno obremenjena.

(5) Vlada ob potrditvi programa, ki je sestavni del poslovnega in finančnega načrta Eko sklada, določi del zbranih sredstev, ki so prihodek Eko sklada in se porabijo za izvajanje programa za izboljšanje energetske učinkovitosti.

(6) Zavezanec za plačilo prispevka za energetske učinkovitost za plinasta goriva v plinskih jeklenkah je prvi kupec plinastega goriva.

(7) Eko sklad enkrat letno na svoji spletni strani objavi poročilo o izvedenem programu, doseženih prihrankih energije, višini porabljenih sredstev za izvajanje programa in specifičnih stroških doseganja prihrankov.

12. člen

(nacionalni načrt prenove stavb)

(1) Vlada na predlog ministrstva sprejme nacionalni načrt prenove stavb, da zagotovi prenovo obstoječih javnih in zasebnih stanovanjskih in nestanovanjskih stavb v visoko energetske učinkovitosti in razogljičen stavbni fond do leta 2050, v okviru katere se spodbuja stroškovno učinkovita preobrazba obstoječih stavb v brezemisijske stavbe (v nadaljnjem besedilu tega člena: nacionalni načrt), ter jo s povzetkom sodelovanja javnosti pošlje Evropski komisiji.

(2) Nacionalni načrt zajema:

1. pregled nacionalnega stavbnega fonda za različne vrste stavb, vključno z njihovim deležem v nacionalnem stavbnem fondu, obdobja gradnje in tipe podnebja, ki, kakor je ustrezno, temelji na statističnem vzorčenju in nacionalni podatkovni zbirki energetskih izkaznic, pregled tržnih ovir in nedelovanja trga ter pregled zmogljivosti v gradbeništvu, sektorjih energetske učinkovitosti ter energije iz obnovljivih virov in deleža ranljivih gospodinjstev;
2. časovni načrt z nacionalno določenimi cilji in merljivimi kazalniki napredka, vključno z zmanjšanjem števila ljudi, ki jih je prizadela energetska revščina, za doseg cilja podnebne nevtralnosti do leta 2050, da bi zagotovili visoko energetske učinkovitosti in razogljičen nacionalni stavbni fond ter preoblikovanje obstoječih stavb v brezemisijske stavbe do leta 2050;

3. pregled izvedenih in načrtovanih politik in ukrepov, s katerimi se podpira izvajanje časovnega načrta na podlagi točke;
4. opis naložbenih potreb za izvajanje nacionalnega načrta prenove stavb, virov in ukrepov financiranja ter virov za prenovo stavb;
5. pragove obratovalnih emisij toplogrednih plinov in letne potrebe po primarni energiji za nove ali prenovljene brezemisijske stavbe;
6. minimalne standarde energetske učinkovitosti za nestanovanjske stavbe na podlagi najvišjih pragov energetske učinkovitosti;
7. nacionalno usmeritev za prenovo fonda stanovanjskih stavb, vključno z mejniki za leti 2030 in 2035 za povprečno porabo primarne energije v kWh/(m² na leto) ter z dokazi podprto oceno pričakovanega prihranka energije in širših koristi, vključno s kakovostjo okolja v zaprtih prostorih;
8. ukrepe za spodbujanje namestitve naprav za proizvodnjo sončne energije na stavbah;
9. povzetek analize glede izvajanja pregleda dostopnih delov ogrevalnih, prezračevalnih in klimatskih sistemov 54. člena tega zakona;
10. nacionalne cilje za leta 2030, 2040 in 2050 v zvezi z letno stopnjo energetske prenove, porabo primarne in končne energije nacionalnega stavbnega fonda ter zmanjšanjem operativnih emisij toplogrednih plinov v nacionalnem stavbnem fondu, posebne časovnice za nestanovanjske stavbe, da bi do let 2040 in 2050 spoštovale nižje najvišje pragove energetske učinkovitosti, kar je v skladu s potjo preoblikovanja nacionalnega stavbnega fonda v brezemisijske stavbe in z dokazi podprto oceno pričakovanega prihranka energije in širših koristi, vključno s kakovostjo okolja v zaprtih prostorih.

(3) Stavbe, ki so varovane v skladu s predpisi o varstvu kulturne dediščine, so v nacionalnem načrtu obravnavane posebej.

(4) Pri načrtovanju in izvajanju ukrepov za večjo energetsko prenovo stavb se upošteva stavba kot celota, vključno z ovojem stavbe, tehničnimi stavbnimi sistemi, obratovanjem in vzdrževanjem. Prednost pri energetski prenovi morajo imeti stavbe z najnižjo energetsko učinkovitostjo, če je to tehnično izvedljivo in stroškovno upravičljivo. Pri tem se upoštevajo še drugi vidiki prenove stavb, vključno s protipotresnimi, požarnimi in funkcionalnimi vidiki. Ukrepi se oblikujejo tako, da spodbujajo uporabo naravnih materialov, vključno z lesom.

(5) Iz nacionalnega načrta so izvzete stavbe, ki se uporabljajo za:

- namene državne obrambe, vendar brez posameznih bivalnih prostorov ali poslovnih delov stavb,
- obredne namene ali verske dejavnosti.

(6) Nacionalni načrt upošteva vse razvojne programe in akcijske načrte, povezane s tem področjem. Nacionalni načrt se sprejme vsakih pet let in predhodno opravi javno posvetovanje, ki služi kot prispevek k oblikovanju njenega nacionalnega načrta prenove stavb. V javno posvetovanje se vključi lokalne in regionalne oblasti ter druge socialno-ekonomske partnerje, vključno s civilno družbo in organe, ki delajo z ranljivimi gospodinjstvi.

(7) V okviru nacionalnega načrta se določi časovnico za nestanovanjske stavbe, ki upošteva, da bodo do leta 2040 in leta 2050 doseženi vmesni cilji glede najvišjih dovoljenih pragov minimalnih zahtev energetske učinkovitosti nestanovanjskih stavb in v skladu s usmeritvijo

preoblikovanja nestanovanjskih stavb in ostalega nacionalnega stavbnega fonda v brezemisijske stavbe. V okviru načrta se opredelijo tudi potrebni ukrepi za zagotovitev izvajanja minimalnih standardov energetske učinkovitosti iz prvega odstavka 31. člena tega zakona.

III. POGLAVJE: OBVEZNOSTI UČINKOVITE RABE ENERGIJE

1. OBVEZNOST DOSEGANJA PRIHRANKOV ENERGIJE

13. člen

(prihranki energije pri končnih odjemalcih)

(1) Dobavitelji elektrike, toplote, zemeljskega plina, tekočih in trdnih goriv končnim odjemalcem so zavezanci za doseganje prihrankov pri končnih odjemalcih (v nadaljnjem besedilu: zavezanec za doseg prihranka energije).

(2) Ne glede na prejšnji odstavek dobavitelji trdnih goriv končnim odjemalcem, ki dobavijo letno manj kot 100 MWh energije, niso zavezanci za doseganje prihranka energije.

(3) Zavezanec za doseg prihranka energije mora v tekočem koledarskem letu doseči prihranke prodane energije v posameznem letu kot sledi:

- 0,8 % letne porabe končne energije v obdobju od 1. januarja 2021 do 31. decembra 2023, glede na povprečje v zadnjih treh letih pred 1. januarjem 2019;

- 1,3 % letne porabe končne energije v obdobju od 1. januarja 2024 do 31. decembra 2025, glede na povprečje v zadnjih treh letih pred 1. januarjem 2019;

- 1,5 % letne porabe končne energije v obdobju od 1. januarja 2026 do 31. decembra 2027, glede na povprečje v zadnjih treh letih pred 1. januarjem 2019;

- 1,9 % letne porabe končne energije v obdobju od 1. januarja 2028 do 31. decembra 2030 in vsako leto naprej, glede na povprečje v zadnjih treh letih pred 1. januarjem 2019.

(4) Ne glede na prvi odstavek tega člena lahko zavezanci za doseg prihranka energije namesto zagotavljanja prihrankov energije pri končnih odjemalcih izpolnijo svojo obveznost iz prvega odstavka tega člena z nakazilom finančnih sredstev Eko sklada. Znesek, ki ga morajo nakazati, je enak zmnožku prihrankov, ki bi jih morali doseči pri končnih odjemalcih, in specifičnega stroška doseganja prihrankov iz sedmega odstavka 11. člena tega zakona.

(5) Zavezanci za doseg prihranka energije pri izpolnjevanju svojih obveznosti glede doseganja prihrankov energije ne smejo postavljati pogojev, ki končne odjemalce ovirajo pri zamenjavi dobavitelja energije in morajo prednostno v deležu, ki je vsaj enak deležu energetske revnih gospodinjstev v Republiki Sloveniji, izvajati ukrepe pri energetske revnih gospodinjstvih.

(6) Ukrepi, ki jih izvajajo zavezanci za doseg prihranka energije v okviru sistema obveznosti doseganja prihrankov energije, ne smejo biti hkrati predmet spodbud Eko sklada iz 11. člena tega zakona.

(7) Prihranek primarne energije, dosežen v sektorjih pretvorbe, distribucije in prenosa energije, vključno z infrastrukturo za učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje, se upošteva pri prihranku končne energije.

(8) Vlada z uredbo določi:

- način izračuna višine prihrankov,
- porazdelitev prihrankov po posameznih letih določenega obdobja,
- način in roke za izpolnjevanje obveznosti zavezancev ter
- način izračuna specifičnega stroška iz četrtega odstavka tega člena.

14. člen

(vrste energetske storitev in ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti)

(1) Vrste energetske storitev in ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti za doseganje prihrankov energije, ki jih izvajajo zavezanci za doseg prihranka energije, so predvsem:

- ukrepi učinkovite rabe in večje rabe obnovljivih virov energije pri proizvodnji toplote ali električne energije v javnem in storitvenem sektorju ter industriji in gospodinjstvih;
- ukrepi učinkovite rabe energije v stavbah;
- ukrepi učinkovite rabe energije v prometu;
- ukrepi za povečanje učinkovitosti sistemov daljinskega ogrevanja;
- programi izvajanja energetske pregledov.

(2) Vlada v uredbi iz osmega odstavka prejšnjega člena podrobneje določi vrste energetske storitev in ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti.

15. člen

(vrednotenje ukrepov in programov)

Pri pripravi, izvajanju in vrednotenju ukrepov in programov za izboljšanje energetske učinkovitosti se za določanje prihrankov energije in količine energije, doseženih s posameznimi ukrepi za izboljšanje energetske učinkovitosti, upoštevajo metode, ki jih predpiše minister.

16. člen

(poročanje in preverjanje doseganja prihrankov)

(1) Zavezanci iz 13. člena tega zakona Agenciji za energijo (v nadaljnjem besedilu: agencija) do 31. marca pošljejo poročilo o doseganju ciljev za preteklo leto.

(2) Agencija vodi register zavezancev, v katerega se vpišejo vsi dobavitelji energentov končnim odjemalcem ne glede na izjemo iz drugega odstavka 13. člena tega zakona.

(3) Agencija do 30. aprila za preteklo leto objavi vse prihranke energije vsakega posameznega zavezanca in skupne prihranke vseh zavezancev.

(4) Agencija preveri vsaj statistično pomembni delež in reprezentativni vzorec ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti, ki jih izvedejo zavezanci.

(5) Agencija določi obliko in vsebino poročila iz prvega odstavka tega člena ter način vodenja in vpisa v register zavezancev za doseganje prihrankov energije iz drugega odstavka tega člena.

17. člen

(drugi ukrepi politike za doseganje prihrankov)

(1) Obveznost glede doseganja prihrankov energije se lahko izpolni tudi z drugimi ukrepi, ki zagotavljajo, da se prihranki dosežejo pri končnih odjemalcih.

(2) Druge ukrepe za doseganje prihrankov pri končnih odjemalcih določi vlada z uredbo, s katero uredi tudi način merjenja, preverjanja izvajanja ukrepov in nadzora nad njihovim izvajanjem, ki mora biti neodvisen od udeleženih subjektov, ki so sodelovali pri izvajanju drugih ukrepov politike. Sistem nadzora mora omogočati, da se dokumentirano preverita vsaj statistično pomembni delež in reprezentativni vzorec ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti, ki so jih uvedli udeleženi subjekti.

2. ENERGETSKA UČINKOVITOST JAVNEGA SEKTORJA

18. člen

(obveznosti oseb javnega sektorja glede prihranka končne rabe energije)

(1) Osebe javnega sektorja vsako leto zmanjšajo skupno rabo končne energije vseh oseb javnega sektorja za najmanj 1,9 odstotka glede na skupno rabo končne energije v letu 2021. Vsaka posamezna oseba javnega sektorja je odgovorna za podatke o skupni rabi končne energije ter je dolžna dosežati in letno poročati glede ciljev iz tega odstavka.

(2) Če oseba javnega sektorja letno zmanjša rabo končne energije za več odstotkov, kot je predpisano v prejšnjem odstavku, lahko presežek uveljavlja v naslednjih letih.

(3) Ministrstvo vzpostavi sistem za izvajanje doseganja cilja iz prvega odstavka tega člena. Vzpostavitev sistema obsega določitev izhodiščne vrednosti za leto 2021 in spremljanje doseganja predpisanega cilja iz prvega odstavka tega člena.

(4) Minister predpiše način vzpostavitve sistema in podrobneje predpiše vsebino, obrazce, način letnega poročanja in seznam oseb javnega sektorja, ki so zavezanci. Za vsako posamezno osebo javnega sektorja in za vse osebe javnega sektorja skupaj se predpiše metodologijo za izračun določitve izhodiščne vrednosti rabe končne energije v letu 2021 in metodologijo za izračun ciljne vrednosti iz prvega odstavka tega člena.

(5) Ministrstvo vzpostavi in vodi register za zbiranje podatkov o končni rabi energije posameznih oseb javnega sektorja, ki je del informatizirane zbirke upravljanja z energijo javnega sektorja. V okviru registra se zbira, poroča, analiza in spremlja doseganje predpisanega letnega cilja iz prvega odstavka tega člena.

(6) Center za podpore za doseganje cilja iz prvega odstavka tega člena vzpostavi točko za podporo osebam javnega sektorja za energetske učinkovitost ter izvaja strokovno in tehnično podporo vsem osebam javnega sektorja glede poročanja v register, spremljanja in analiziranja letnega doseganja ciljev, obveščanje, ozaveščanje, usposabljanje, informiranje, poročanje pristojnemu ministrstvu za energijo glede izvajanja ukrepa iz tega člena. Zagotavlja tudi pomoč pri nadaljnjem razvoju ukrepa ter registra in odpravljanju tehničnih ter vsebinskih težav registra ter druge naloge povezane z izvajanjem zahtev iz prvega, drugega in četrtega odstavka tega člena. V okviru točke za podporo osebam javnega sektorja za energetske učinkovitost se vzpostavi tudi nadzor nad vpisanimi podatki v register za zbiranje podatkov o končni rabi energije posameznih oseb javnega sektorja. Center za podporo z ministrstvom načrtuje z letnim planom naloge za vsako leto. Center za podpore lahko za izvajanje nalog iz tega odstavka sodeluje z lokalnimi energetske organizacijami.

(7) Delovanje Centra za podporo za aktivnosti iz prejšnjega odstavka se zagotovi in sredstev URE in OVE. Koriščenje sredstev se potrdi z letnim planom iz prejšnjega odstavka.

(8) Osebe javnega sektorja prednostno izvajajo ukrepe energetske učinkovitosti stavb, ki so v lasti ali rabi oseb javnega sektorja z zamenjavo starih in neučinkovitih generatorjev toplote in pri naložbah upoštevajo emisije ogljika skozi življenjski cikel ter ekonomske in socialne koristi pri svojih naložbenih in političnih dejavnostih.

19. člen

(sistem upravljanja z energijo)

(1) Osebe javnega sektorja vzpostavijo sistem upravljanja z energijo, da se izpolnijo cilji iz prvega odstavka 18. člena tega zakona in prvega odstavka 20. člena tega zakona.

(2) Osebe javnega sektorja določijo osebo, ki je odgovorna za upravljanje z energijo, ki jo osebe javnega sektorja porabijo za opravljanje svojih dejavnosti. Odgovorna oseba za upravljanje z energijo opravlja zlasti naslednje naloge:

- izvaja ukrepe s področja upravljanja energije v stavbi ali delih stavbe v lasti ali rabi ter skrbi za nenehno izboljševanje energetske učinkovitosti stavbe ali delov stavbe;
- izvaja ukrepe s področja upravljanja energije, ki jo osebe javnega sektorja porabijo za procese, kar vključuje javno razsvetljavo, oskrbo z vodo, čiščenje odpadnih voda, ravnanje z odpadki in porabo energije za storitve lastne mobilnosti;

- svetuje glede načrtovanja in izvajanja ukrepov za povečanja energetske učinkovitosti oseb javnega sektorja in povečanja rabe obnovljivih virov energije s strani javnega sektorja;
- sodeluje pri energetskih pregledih oseb javnega sektorja;
- izvaja sistem upravljanja z energijo v javnem sektorju, kar vključuje tudi obveznost:
 - zbiranja in spremljanja podatkov o letni končni rabi energije osebe javnega sektorja in za potrebe doseganja cilja iz prvega odstavka prejšnjega člena;
 - popisa javnih stavb in delov stavb v lasti in najemu osebe javnega sektorja, ki so večje od 250 m² in
 - vodenja energetskega knjigovodstva in izvajanje ukrepov;
 - izvajanja drugih nalog povezanih z upravljanjem z energijo v javnem sektorju.
- redno vpisuje podatke o izvajanju upravljanja z energijo v javnem sektorju v informatizirano zbirko upravljanja z energijo javnega sektorja.

(3) Oseba javnega sektorja lahko za opravljanje vseh ali posameznih nalog upravljanja z energijo iz prejšnjega odstavka pooblasti zunanje strokovnjake, ki izpolnjujejo pogoje, kadar teh nalog ne more opraviti s svojimi zaposlenimi osebami.

(4) Oseba javnega sektorja mora enkrat letno do 31. marca za predhodno leto vnesti podatke o rabi končne energije, v register za zbiranje podatkov o končni rabi energije posameznih oseb javnega sektorja, ki je del informatizirane zbirke upravljanja z energijo javnega sektorja.

(5) Oseba javnega sektorja mora vsaki dve leti do 31. marca za predhodni dve leti vnesti podatke o popisu javnih stavb in delov stavb v lasti in najemu osebe javnega sektorja, ki so večje od 250 m² in energetskega knjigovodstvu, v register za zbiranje podatkov o stavbah in delih stavb posameznih oseb javnega sektorja ter v register energetskega knjigovodstva, ki sta del informatizirane zbirke upravljanja z energijo javnega sektorja.

(6) Distributer energije neodplačno na zahtevo oseb javnega sektorja pošlje podatke o rabi energije za posameznega zavezanca, da vnese podatke v informatizirano zbirko upravljanja z energijo z namenom spremljanja učinkovite rabe energije.

(7) Oseba javnega sektorja ni upravičena do koriščenja finančnih sredstev, ki jih ponuja država za spodbujanje mobilnosti in energetske učinkovitosti in rabe obnovljivih virov v javnih stavbah, če ne vpisuje podatkov energetskega knjigovodstva v informatizirano zbirko upravljanja z energijo v skladu s četrtem in petim odstavkom tega člena.

(8) Vlada z uredbo določi zavezanca in minimalne vsebine sistema upravljanja z energijo, ki vključujejo cilje s področja energetske učinkovitosti in obnovljivih virov energije pa procese in za skupino stavb istega zavezanca, ukrepe za doseganje ciljev, način preverjanja doseganja ciljev, vrsto podatkov, ki jih zavezanci sporočajo v informatizirano zbirko upravljanja z energijo, ter naloge in pogoje, ki jih mora izpolnjevati odgovorna oseba za upravljanje z energijo ter so odvisni od vrste stavb in tehničnih stavbnih sistemov.

(9) Vlada v uredbi iz prejšnjega odstavka določi tudi obvezne deleže obnovljivih virov in zahteve glede energetske učinkovitosti stavb oseb javnega sektorja ter ukrepe za povečanje energetske učinkovitosti in uporabo obnovljivih virov energije v stavbah, ki jih uporabljajo osebe javnega sektorja.

20. člen

(obveznosti oseb javnega sektorja glede prenove stavb)

(1) Vsako leto morajo osebe javnega sektorja prenoviti 3 % skupne neto tlorisne površine stavb v lasti oseb javnega sektorja v vsaj skoraj ničenergijske stavbe oziroma ničenergijske stavbe.

(2) Stopnja prenove najmanj 3% skupne neto tlorisne površine se določi na podlagi skupne neto tlorisne površine stavb, ki imajo skupno uporabno tlorisno površino več kot 250 m² in so v lasti oseb javnega sektorja ter do 1. januarja 2024 še niso bile skoraj ničenergijske stavbe.

(3) Pri načrtovanju in izvajanju ukrepov za večjo energetske prenovo javnih stavb se upošteva stavba kot celota, vključno z ovojem stavbe, tehničnimi stavbnimi sistemi, obratovanjem in vzdrževanjem. Prednost pri načrtovanju in izvajanju prenove morajo imeti stavbe z najnižjo energetsko učinkovitostjo. Pri tem se upošteva stroškovna učinkovitost in tehnična izvedljivost ter drugi vidiki prenove stavb, ki se nanašajo na protipotresne, požarne in funkcionalne vidike.

(4) Socialna stanovanja se izvamejo iz obveznosti prenove iz prvega odstavka tega člena, v primeru, ko prenova ne bo stroškovno nevtralna ali povzroči zvišanje najemnin za ljudi, ki živijo v teh socialnih stanovanjih ob upoštevanju, da zvišanje najemnine ni višje od ekonomskih prihrankov pri računu za energijo. Ministrstvo pripravi strokovne podlage in metodologijo za oceno stroškovne nevtralnosti za socialna stanovanja.

(5) V primerih, ko osebe javnega sektorja podaljšujejo najemno pogodbo za stavbo, ko se spreminja namembnost stavbe, večja popravila ali vzdrževalna dela v kateri je najemnik oseba javnega sektorja pride do sprožitvene točke in se je oseba javnega sektorja z lastnikom dolžna dogovoriti za način in časovni plan izvedbe ukrepov učinkovite rabe energije ter namestitve obnovljivih virov energije na to stavbo z namenom, da ta stavba postane vsaj skoraj ničenergijska ali nič energijska.

(6) Pri prenovi javnih stavb se upoštevajo manj stroge zahteve glede energijske učinkovitosti pri prenovi v vsaj v skoraj ničenergijsko stavbo ali ničenergijsko stavbo za naslednje vrste stavb:

- stavbe, ki so uradno zaščitene kot del kulturne dediščine in imajo poseben arhitekturni ali zgodovinski pomen ter bi izpolnjevanje določenih minimalnih zahtev glede energetske učinkovitosti nesprejemljivo spremenilo njihov značaj ali videz;

- stavbe v lasti oboroženih sil ali osrednje vlade, ki se uporabljajo za namene nacionalne obrambe, vendar v to kategorijo ne spadajo posamezni bivalni prostori ali poslovne stavbe, ki jih uporabljajo oborožene sile in drugi uslužbenci nacionalnih obrambnih organov;

- stavbe, ki se uporabljajo za obredne namene ali verske dejavnosti.

(7) Izjemoma se lahko pri prenovi javnih stavb upoštevajo manj stroge zahteve kot je določeno v prvem odstavku tega člena tudi za stavbe, ki niso zajete kot izjeme v šestem odstavku tega člena, če se oceni, da preoblikovanje teh stavb v skoraj ničenergijsko stavbo ni tehnično, ekonomsko ali funkcionalno izvedljivo, vendar se skupna neto tlorisna površina teh prenovljenih stavb ne upošteva pri izpolnjevanju cilja iz prvega odstavka, upošteva pa se pri izhodiščni vrednosti.

(8) V okvir letne stopnje prenove stavb iz prvega odstavka tega člena se uvrstijo tudi nove stavbe, ki so v lasti oseb javnega sektorja kot nadomestilo za določene stavbe oseb javnega sektorja, porušene v enem od predhodnih dveh let. To se uporablja samo, kadar je novogradnja v primerjavi s

prenovo takih stavb stroškovno učinkovitejša in bolj trajnostna v smislu energije in emisij ogljika skozi življenjski cikel.

(9) Ministrstvo vzpostavi sistem zbiranja za zbiranje podatkov o stavbah ali delih stavb posameznih oseb javnega sektorja ter pripravi in javno objavi popis stavb in delov stavb v lasti ali rabi oseb javnega sektorja s skupno uporabno tlorisno površino več kot 250 m².

(10) Popis stavb ali delov stavb posameznih oseb javnega sektorja se posodablja vsaki dve leti in je povezan z nacionalnim načrtom prenove stavb in ustreznimi podatkovnimi zbirkami.

(11) Popis vsebuje podatke o:

1. katastrski občini, parcelni številki, številki stavbe ali dela stavbe;
2. namembnosti stavbe po klasifikaciji stavb, skladno z Direktivo 2024/1275/EU;
3. lastniku in upravljalcu;
4. neto tlorisni površini v m²;
5. izmerjeni letni porabi energije za ogrevanje, hlajenje, električno energijo in toplo vodo, v primerih, ko so ti podatki na voljo;
6. energetske izkaznice vsake stavbe.

(12) Ministrstvo vzpostavi in vodi register za zbiranje podatkov o stavbah in delih stavb posameznih oseb javnega sektorja, ki je del informatizirane zbirke upravljanja z energijo javnega sektorja. V okviru registra se zbira, poroča, analiza in spremlja doseganje predpisanega letnega cilja iz prvega odstavka tega člena.

(13) Center za podporo za doseganje cilja iz prvega odstavka tega člena vzpostavi točko za podporo osebam javnega sektorja za energetske učinkovitost ter izvaja strokovno in tehnično podporo vsem osebam javnega sektorja glede poročanja v register, spremljanja in analiziranja letnega doseganja ciljev, obveščanje, ozaveščanje, usposabljanje, informiranje, poročanje pristojnemu ministrstvu za energijo glede izvajanja ukrepa iz tega člena. Zagotavlja tudi pomoč pri nadaljnjem razvoju ukrepa ter registra in odpravljanju tehničnih ter vsebinskih težav registra ter druge naloge povezane z izvajanjem zahtev iz prvega, drugega in četrtega odstavka tega člena. V okviru točke za podporo osebam javnega sektorja za energetske učinkovitost se vzpostavi tudi nadzor nad vpisanimi podatki v register za zbiranje podatkov o stavbah in delih stavb posameznih oseb javnega sektorja. Center za podporo skupaj z ministrstvom pristojnim za energijo z letnim planom načrtuje naloge za vsako leto. Center za podpore lahko za izvajanje nalog iz tega odstavka sodeluje z lokalnimi energetske organizacijami.

(14) Delovanje Centra za podporo za aktivnosti iz prejšnjega odstavka se zagotovi in sredstev URE in OVE. Koriščenje sredstev se potrdi z letnim planom iz prejšnjega odstavka.

(15) Minister podrobneje določi minimalno raven prenove za javne stavbe iz šestega odstavka tega člena, da se te stavbe čimbolj približajo standardu za skoraj ničenergijske stavbe ali brezemisijске stavbe, z upoštevanjem njihovih posebnih značilnosti.

(16) Minister določi metodologijo in merila za oceno stavb, ki niso zajete kot izjeme v šestem odstavku tega člena, da prenova stavb v skoraj ničenergijsko stavbo ni tehnično, ekonomsko ali funkcionalno izvedljivo.

(17) Minister podrobneje določi merila, metodologijo in postopke, na podlagi katerih se ugotovijo izjemni primeri iz sedmega odstavka tega člena.

(18) Minister podrobneje predpiše vsebino, obrazce, način letnega poročanja in seznam oseb javnega sektorja, ki so zavezanci in metodologijo doseganja cilja iz prvega odstavka tega člena.

21. člen

(obveznosti pri sklepanju pogodb o koncesijah)

(1) Konkurenti pri sklepanju pogodb o koncesijah z vrednostjo, ki je enaka ali večja od mejnih vrednosti, določenih v 9. členu ZNKP, naročajo le storitve in gradnje z visoko energetsko učinkovitostjo v skladu z zahtevami iz 1., 2., 3., 4. in 5. točke prvega in drugega odstavka 22. člena tega zakona, razen če je to tehnično neizvedljivo. Pri tem uporabijo načelo »energetska učinkovitost na prvem mestu« v skladu z 8. členom tega zakona tudi pri sklepanju tistih pogodb o koncesijah, za katere v skladu z zahtevami iz 1., 2., 3., 4. in 5. točke prvega in drugega odstavka 22. člena tega zakona niso navedene posebne zahteve.

(2) Obveznosti iz prejšnjega odstavka se ne uporabljajo, če slabijo javno varnost ali ovirajo odzivanje na izredne razmere v javnem zdravju.

(3) Obveznosti iz prvega odstavka tega člena se uporabljajo pri sklepanju pogodb o koncesijah oboroženih sil le, kolikor njihova uporaba ni v nasprotju z naravo in glavnim ciljem dejavnosti oboroženih sil.

(4) Konkurenti pri koncesijah za storitve z znatnim energetskim vidikom ocenijo izvedljivost sklepanja dolgoročnih pogodb, ki zagotavljajo dolgoročni prihranek energije.

(5) Kadar je primerno, konkurenti v koncesijski dokumentaciji v skladu z zahtevami iz 1., 2., 3., 4. in 5. točke prvega in drugega odstavka 22. člena tega zakona upoštevajo merila Unije za zelena javna naročila ali enakovredna nacionalna merila, ki so na voljo.

22. člen

(zahteve glede energetske učinkovitosti pri sklepanju pogodb o koncesijah)

(1) V postopkih podelitve koncesije v skladu z ZNKP konkurenti zahtevajo, da

1. se pri izvedbi koncesije za storitev in za gradnjo uporabi le blago, ki izpolnjuje merilo iz drugega odstavka 7. člena Uredbe (EU) 2017/1369, če je blago zajeto v delegiranem aktu,

sprejetem v skladu z Uredbo (EU) 2017/1369, Direktivo 2010/30/EU ali v izvedbenem aktu Komisije, povezanim z njim,

2. kadar je blago, ki ga prejšnja točka ne zajema, zajeto v izvedbenem ukrepu v okviru Direktive 2009/125/ES, se pri izvedbi koncesije za storitev in za gradnjo uporabi le blago, ki izpolnjujejo merila energetske učinkovitosti iz navedenega izvedbenega ukrepa;
3. kadar za blago ali storitev veljajo merila Unije za zelena javna naročila ali obstoječa enakovredna nacionalna merila, pomembna za energetske učinkovitost blaga ali storitve, si koncesionarji pri izvedbi koncesije za storitev in za gradnjo prizadevajo uporabljati samo blago in storitve, ki upoštevajo vsaj tehnične specifikacije, določene na „osnovni“ ravni v upoštevanih merilih Unije za zelena javna naročila ali obstoječih enakovrednih nacionalnih merilih, med drugim tudi za podatkovne centre, strežniške prostore in storitve v oblaku, cestno razsvetljavo in semaforje ter računalnike, monitorje, tablične računalnike in pametne telefone;
4. se pri izvedbi koncesije za storitev in za gradnjo uporabljajo le pnevmatike, ki izpolnjujejo merilo najvišjega razreda glede na izkoristek goriva, kakor je opredeljeno v Uredbi (EU) 2020/740, kar koncesionarjem ne preprečuje, da bi kupili pnevmatike najvišjega razreda glede na oprijem na mokri podlagi ali zunanji kotalni hrup, kadar je to utemeljeno zaradi varnosti ali javnega zdravja;
5. pri izvedbi koncesije za storitev koncesionarji sklepajo nove najemne pogodbe za stavbe ali kupujejo stavbe, ki izpolnjujejo vsaj skoraj ničenergijsko raven, razen kadar je namen nakupa stavbe naslednji:
 - izvedba temeljite prenove ali rušenja,
 - ohraniti stavbo, ki je uradno zaščiten kot del zaščenega okolja ali zaradi njenega posebnega arhitekturnega ali zgodovinskega pomena

(2) Koncedenti pri koncesijah za gradnjo naročajo gradnjo, ki izpolnjuje vsaj skoraj ničenergijsko raven, razen kadar je namen koncesije gradnja izvedba temeljite prenove ali rušenja.

(3) Skladnost z zahtevami iz 5. točke prvega odstavka tega člena in prejšnjega odstavka se potrdi z energetske izkaznico.

23. člen

(krepitev moči in zaščita ranljivih odjemalcev ter blažitev energetske revščine)

(1) Vlada predpiše merila za opredelitev in ocenjevanje števila energetske revnih gospodinjstev, kot so materialna ogroženost, velik delež izdatkov za energijo od razpoložljivega dohodka, preseganje povprečnega deleža izdatkov za energijo in nizka energijska učinkovitost prostorov gospodinjstva. Materialna ogroženost se dokazuje z odločbo o denarni socialni pomoči ali z odločbo o varstvenem dodatku.

(2) Vlada z sprejme ustrezne ukrepe za zagotavljanje podpore za izboljšanje energetske učinkovitosti z namenom zmanjšanja energetske revščine.

(3) Ukrepi iz prejšnjega odstavka ne smejo ovirati proste izbire dobavitelja ali delovanja trgov z električno energijo in ne smejo vključevati ukrepov kontrole cen električne energije.

(4) Vlada sprejme petletni akcijski načrt v skladu s cilji iz celovitega nacionalnega energetskega in podnebne načrta, ki vsebuje ukrepe za izboljšanje energetske učinkovitosti z namenom zmanjšanja energetske revščine.

(5) Ukrepi v akcijskem načrtu vsebujejo cilje za zmanjšanje energetske revščine, kazalnike, odgovorne nosilce izvajanja ukrepov in opredelitev virov finančnih sredstev za izvedbo ukrepov ter so razdeljeni na kratkoročne in dolgoročne ukrepe. V akcijskem načrtu so opredeljene tudi metode in ukrepi za zagotovitev cenovne dostopnosti življenjskih stroškov, za spodbujanje nevtralnost stanovanjskih stroškov in ukrepi, s katerimi bodo javna sredstva vložena v ukrepe za izboljšanje energetske učinkovitosti, koristila tako lastnikom stavb in stavbnih enot kot tudi energetsko revnim najemnikom ter ukrepe za preprečitev ali sanacijo razmer, v katerih nekatere skupine bolj prizadene ali bolj ogroža energetska revščina.

(6) Ukrepi v akcijskem načrtu naslavlajo tudi problematiko nesorazmernega povišanja najemnin in tveganja izselitve po energetski prenovi stanovanjske stavbe ali stavbne enote energetsko revnega gospodinjstva.

(7) O ukrepih iz drugega odstavka tega člena se obvesti Evropsko komisijo.

(8) Pri izvajanju ukrepov trgovanja z emisijami v stavbnem in prometnem sektorju je potrebno sočasno izvajati tudi ukrepe za zmanjševanje energetske revščine pri energetsko revnih gospodinjstvih zaradi vpliva navedenih ukrepov.

4. SISTEM UPRAVLJANJA Z ENERGIJO IN ENERGETSKI PREGLEDI

24. člen

(sistem upravljanja z energijo in energetski pregledi v podjetjih)

(1) Podjetja, katerih povprečna letna poraba v zadnjih treh letih ob upoštevanju vseh nosilcev energije znaša nad 85 TJ, vzpostavijo in uporabljajo sistem upravljanja z energijo. Sistem upravljanja z energijo potrdi agencija v skladu z ustreznimi evropskimi ali mednarodnimi standardi.

(2) V podjetjih, katerih povprečna letna poraba v zadnjih treh letih ob upoštevanju vseh nosilcev energije znaša nad 10 TJ in ki ne uporabljajo sistema upravljanja z energijo, je treba opraviti energetski pregled.

(3) Podjetja iz prvega odstavka tega člena in prejšnjega odstavka poročajo glede sistema upravljanja z energijo in opravljenih energetskih pregledov agenciji vsaka štiri leta. Energetski pregled morajo opraviti vsaj vsake štiri leta.

(4) Podjetja pripravijo akcijski načrt na podlagi priporočil, ki izhajajo iz energetskih pregledov in o njem seznanijo vodstvo podjetja. V akcijskem načrtu so opredeljeni ukrepi za izvajanje vsakega priporočila z upoštevanjem revizije, kadar je to tehnično ali ekonomsko izvedljivo. Akcijski načrti in izvedene aktivnosti na osnovi tega akcijskega načrta podjetja objavijo v letnem poročilu podjetja in zagotovijo, da so javno dostopna. Podatki in informacije iz upravljanja z energijo in energetskih pregledov in izvedenih aktivnosti iz akcijskega načrta morajo biti na razpolago na zahtevo agenciji.

(5) Šteje se, da je zahteva iz prvega in drugega odstavka tega člena izpolnjena, če:

- podjetje izvaja sistem upravljanja z energijo ali okolja, ki ga je potrdil neodvisni organ v skladu z evropskimi ali mednarodnimi standardi, če sistem upravljanja z energijo ali okolja vključuje pregled rabe energije v skladu z metodologijo iz sedmega odstavka tega člena, ali
- je izvedena širša okoljska presoja, ki vključuje pregled rabe energije v skladu z metodologijo iz sedmega odstavka tega člena ali
- podjetje ima podpisano pogodbo glede pogodbenega zagotavljanja prihrankov energije in ta pogodba zajema nujne elemente sistema upravljanja z energijo ter minimalne zahteve predpisane z pravilnikom iz devetega odstavka.

(6) Na zahtevo velike družbe iz drugega odstavka tega člena agencija potrdi izpolnitev obveznosti energetskega pregleda podjetju, ki izkaže, da v svojem poslovanju dosega namen energetskih pregledov na enega od načinov iz prejšnjega odstavka.

(7) Izvedeni energetski pregledi ne smejo vključevati določb o prepovedi posredovanja ugotovitev pregledov kvalificiranemu ali akreditiranemu ponudniku energetskih storitev, razen, če odjemalec temu izrecno ne nasprotuje.

(8) Odgovorni nosilec in vodja izvedbe energetskega pregleda mora biti neodvisni strokovnjak, ki pridobi licenco iz 58. člena tega zakona.

(9) Agencija vodi evidenco podjetij, ki so dolžna skladno z prvim in drugim odstavkom tega člena izvajati sistem upravljanja z energijo in energetske preglede in izvaja nadzor nad izpolnjevanjem obveznosti iz prvega in drugega odstavka tega člena, nadzor nad upoštevanjem časovnice za izvedbo energetskih pregledov in nadzor nad kakovostjo izvajanja sistema upravljanja z energijo in energetskih pregledov v skladu z metodologijo iz desetega odstavka tega člena.

(10) Agencija vsako leto do 31. marca ministrstvu pošlje poročilo o izpolnitvi obveznosti izvedbe energetskih pregledov v preteklem letu in o morebitnih neskladnostih izvedenih pregledov z metodologijo iz sedmega odstavka tega člena.

(11) Minister predpiše podrobno metodologijo za izdelavo in obvezno vsebino energetskih pregledov, kar vključuje minimalne zahteve sistema upravljanja z energijo in energetskega pregleda, metodologijo izdelave izjeme, izvajalce, hranjenje, metodologijo pregleda v primeru notranjih strokovnjakov, posredovanje podatkov in vsebino letnega poročila.

25. člen

(podatkovni centri)

(1) Lastniki in operaterji podatkovnih centrov, katerih potreba po moči vgrajene informacijske infrastrukture je večja od 500 kW, vsako leto do 15. maja poročajo o njihovi energijski učinkovitosti v evropsko podatkovno zbirko o podatkovnih centrih.

(2) Obveznost iz prejšnjega odstavka ne velja za podatkovne centre, ki se uporabljajo za namene obrambe in civilne zaščite in podatkovne centre, ki zagotavljajo svoje storitve izključno s končnim ciljem obrambe in civilne zaščite.

(3) Lastniki in operaterji podatkovnih centrov s potrebo po moči vgrajene informacijske infrastrukture večjo od 1 MW, izvajajo ukrepe za izboljšanje energetske učinkovitosti, prednostno pa izvajajo ukrepe z rabo odvečne toplote, kjer je to tehnično ali ekonomsko izvedljivo.

(4) Upravljalci podatkovnih centrov morajo zagotoviti rabo končne energije podatkovnega centra iz obnovljivih virov energije.

(5) Minimalne zahteve za spremljanje in objavljanje energetske učinkovitosti podatkovnih centrov, o katerih morajo lastniki in operaterji podatkovnih centrov poročati skladno s prvim odstavkom tega člena se nanašajo na sledeče podatke:

1. ime podatkovnega centra,
2. ime lastnika in operaterjev podatkovnega centra,
3. datum začetka obratovanja podatkovnega centra in občina sedeža podatkovnega centra,
4. tlorisna površina podatkovnega centra,
5. moč vgrajene informacijske infrastrukture podatkovnega centra,
6. letni vhodni in izhodni podatkovni promet ter količina podatkov, ki so shranjeni in se obdelujejo v podatkovnem centru in
7. uspešnost podatkovnega centra v zadnjem celotnem koledarskem letu v skladu s ključnimi kazalniki uspešnosti, kar vključuje podatke o rabi energije, vodilnih vrednostih temperature, uporabi odvečne toplote ter uporabi vode.

5. MERJENJE IN OBRAČUNAVANJE PORABLJENE ENERGIJE

26. člen

(merjenje porabe ogrevanja, hlajenja in toplote za pripravo sanitarne tople vode za posamezno stavbo)

(1) Končni odjemalci daljinskega ogrevanja, daljinskega hlajenja in toplote za pripravo sanitarne tople vode morajo imeti nameščene števec, ki natančno prikazujejo dejansko količino porabljene energije.

(2) Če stavba prejema toploto iz daljinskega ogrevanja ali hlajenja ali se s toploto oskrbuje iz skupne kotlovnice za več stavb ali delov stavb, lastniki stavbe za vsako stavbo posebej zagotovijo, da se merjenje porabe toplote izvaja tako, da se toplotni števec za ogrevanje in števec za toploto za pripravo sanitarne tople vode namestita na mesto oddaje.

(3) Stroški porabe toplote posamezne stavbe se določijo na podlagi stroškov porabe toplote oziroma stroškov goriva v skupni kotlovnici za več stavb ali delov stavb ter na podlagi podatkov o izmerjeni porabi toplote v skladu s prejšnjim odstavkom, in sicer v razmerju izmerjenih porab toplote na ravni posameznih stavb.

27. člen

(individualno merjenje toplote v posameznih delih stavb ter delitev stroškov ogrevanja, hlajenja in priprave sanitarne tople vode)

(1) Nove večstanovanjske stavbe in druge stavbe z več posameznimi deli, ki imajo centralni vir ogrevanja ali hlajenja ali se oskrbujejo iz sistemov daljinskega ogrevanja ali daljinskega hlajenja, morajo biti opremljene z individualnimi števci posebej za merjenje porabe toplote za ogrevanje, hlajenje in pripravo sanitarne tople vode.

(2) V večstanovanjskih stavbah in drugih stavbah z najmanj štirimi posameznimi deli, ki imajo centralni vir ogrevanja ali hlajenja ali so oskrbovane iz sistema daljinskega ogrevanja ali daljinskega hlajenja, morajo lastniki za merjenje porabe toplote, hlajenja oziroma priprave sanitarne tople vode zagotoviti namestitev individualnih števcov, ki omogočajo odčitek dejanske porabe toplote posameznega dela stavbe.

(3) Če namestitev individualnih števcov za merjenje porabe toplote za ogrevanje iz prejšnjega odstavka tehnično ni izvedljiva, ker bi to zahtevalo izvedbo nove napeljave, se za merjenje porabe toplote za ogrevanje uporabijo individualni delilniki stroškov ogrevanja na posameznem radiatorju. V tem primeru morajo biti vsi posamezni deli stavbe opremljeni z delilniki iste vrste in istega tipa.

(4) Kadar energetska izkaznica stavbe izkazuje, da je računska raba potrebne toplote za ogrevanje v stavbi del nižja od 25 kWh/m²a, namestitev individualnih števcov za merjenje toplote ni obvezna, uporabniki pa se za način njihove delitve in obračunu izrečejo z odločanjem, skladno z določili zakona, ki ureja odločanje v večstanovanjskih stavbah.

(5) V večstanovanjskih stavbah in drugih stavbah z najmanj štirimi posameznimi deli, ki imajo centralni vir ogrevanja ali hlajenja ali so oskrbovane iz sistema daljinskega ogrevanja ali hlajenja, se stroški ogrevanja, hlajenja in priprave sanitarne tople vode obračunavajo končnim porabnikom v pretežnem delu na podlagi dejanske porabe toplote. Podlaga za obračun so stroški, ki so določeni na podlagi merjenja porabe toplote celotne stavbe v skladu s prejšnjim členom.

(6) Končni porabniki, za katere niso na voljo odčitki z merilnih naprav, ker te niso pravilno nameščene ali končni porabniki ne omogočajo njihovega odčitavanja, plačajo energijo po ključu delitve ogrevane površine oziroma ogrevane prostornine, povečano na način, določen s predpisom iz sedmega odstavka tega člena, tako da se tem lastnikom onemogoči udeležba pri prihrankih energije celotne stavbe, doseženih z namestitvijo naprav in obračunom stroškov po dejanski porabi toplote.

(7) Minister v soglasju z ministrom, pristojnim za stanovanjsko politiko, določi način merjenja, delitve ter obračuna stroškov ogrevanja, hlajenja, toploto, ki se oddaja iz napeljave v stavbi in za ogrevanje skupnih prostorov in priprave sanitarne tople vode v večstanovanjskih in drugih stavbah z več posameznimi deli.

28. člen

(zahteve v zvezi z daljinskim odčitavanjem merilnih naprav za toploto)

Števci in delilniki stroškov ogrevanja iz 26. in 27. člena tega zakona morajo biti naprave z daljinskim odčitavanjem.

29. člen

(zagotavljanje informacij o merjenju in obračunu porabe toplote za ogrevanje, hlajenje ter pripravo sanitarne tople vode)

(1) Dobavitelj toplote iz omrežja, upravljavec skupne kotlovnice ali druga oseba, ki jo za izvajanje obračunov v večstanovanjski stavbi ali drugi stavbi z več posameznimi deli določijo etažni lastniki (v nadaljnjem besedilu: zavezanec za obveščanje), mora končnim porabnikom vsaj enkrat na leto zagotoviti informacije o obračunih porabe toplote za ogrevanje, hlajenje in pripravo sanitarne tople vode.

(2) Če zavezanec za obveščanje, kadar se za merjenje toplote v stavbi ali delu stavbe uporabljajo delilniki stroškov, ni pooblaščen za odčitavanje delilnikov in delitev stroškov, morata obveznosti glede obveščanja končnih porabnikov po tem zakonu zagotoviti skupaj zavezanec za obveščanje ter izvajalec storitev odčitavanja in delitve stroškov. Skupna zavezanca z medsebojnim dogovorom določita dolžnosti vsakega od njiju z namenom izpolnjevanja obveznosti v skladu s tem zakonom, zlasti v zvezi z nalogami vsakega od njiju glede zagotavljanja informacij o obračunih iz tretjega odstavka tega člena in informacij o porabi iz četrtega odstavka tega člena, ter o vsebini medsebojnega dogovora obvestita končne porabnike.

(3) Zavezanci za obveščanje morajo zagotoviti:

1. da so informacije o obračunih zanesljive in točne ter temeljijo na dejanski porabi ali odčitanih podatkih delilnikov stroškov;
2. da imajo končni odjemalci možnost elektronskega prejemanja informacij o obračunu in obračunov;
3. da obračuni v jasni in razumljivi obliki vsebujejo naslednje informacije:
 - a) veljavne dejanske cene in o dejanski porabi energije ali skupnih stroških ogrevanja ter odčitane podatke z delilnikov stroškov ogrevanja,
 - b) informacije o uporabljeni mešanici virov energije in s tem povezanih letnih emisijah toplogrednih plinov, tudi za končne porabnike, ki se oskrbujejo iz daljinskega ogrevanja ali daljinskega hlajenja, ter informacije o davkih, dajatvah in tarifah,
 - c) primerjave med sedanjo porabo energije končnega porabnika in porabo energije v istem obdobju prejšnjega leta, v grafični obliki, za ogrevanje in hlajenje glede na klimatske razmere,
 - č) kontaktne podatke organizacij, ki razpolagajo z informacijami o ukrepih za izboljšanje energetske učinkovitosti, primerjalnih diagramih porabe končnih odjemalcev in o podatkih o tehničnih specifikacijah za opremo, ki porablja energijo,
 - d) informacije o pritožbenih postopkih,

- e) primerjave s povprečnim normaliziranim ali referenčnim končnim porabnikom iz iste porabniške skupine. V primeru elektronskih obračunov lahko te primerjave zagotovijo na spletu, hkrati pa se priložijo obračunom,
 - f) jasno in razumljivo pojasnilo o tem, kako je bil znesek na računu izračunan, ter vsaj informacije iz četrte in pete alineje tega odstavka, če obračuni ne temeljijo na dejanski porabi ali odčitanih podatkih z delilnikov stroškov ogrevanja;
- 4. da se informacije o obračunu in pretekli porabi ali odčitani podatki iz delilnikov stroškov, če so na voljo, na zahtevo končnega porabnika dajo na voljo ponudniku energetskih storitev, ki ga določi končni porabnik;
 - 5. da je poskrbljeno za kibernetsko varnost ter varnost zasebnosti in osebnih podatkov v skladu s predpisi o varstvu osebnih podatkov.

(4) Zavezanec za obveščanje mora končnim porabnikom zagotoviti podatke o dejanski porabi ali odčitane podatke vsak mesec, v katerem se je izvajalo ogrevanje, hlajenje ali priprava sanitarne tople vode. Ti podatki so končnim porabnikom lahko dani na voljo tudi po spletu in se posodablajo tako pogosto, kolikor to dopuščajo merilne naprave in sistemi, ki se uporabljajo.

(5) Končni porabnik lahko ne glede na pogoje dogovora zavezancev iz drugega odstavka tega člena uresničuje svoje pravice do prejema obračunov in podatkov o porabi v skladu s tem zakonom proti vsakemu od zavezancev.

30. člen

(stroški dostopa do informacij o merjenju in obračunu ter porabi toplote za ogrevanje, hlajenje in pripravo sanitarne tople vode ter stroški merjenja, odčitavanja in delitve stroškov)

(1) Končnemu porabniku mora biti zagotovljeno, da informacije o izstavljenih obračunih za porabo toplote za ogrevanje, hlajenje in pripravo sanitarne tople vode ter informacije o lastni porabi prejmejo brez dodatnih stroškov.

(2) Stroški, ki zajemajo merjenje, odčitavanje, delitev stroškov med končne porabnike in sestavo obračunov za porabo ogrevanja, hlajenja in pripravo sanitarne tople vode v večstanovanjskih in drugih stavbah, se lahko prenesejo na končne porabnike. Stroški, ki se lahko zaračunajo končnim porabnikom, ne smejo presegati dejanskih stroškov, ki so potrebni za opravljanje teh storitev ob upoštevanju stroškovne učinkovitosti njihovega izvajanja.

(3) Če naloge iz prejšnjega odstavka v večstanovanjski stavbi opravlja upravnik, mora v svojem obračunu stroškov upravljanja stavbe, ki jih razdeli med etažne lastnike, strošek v zvezi z nalogami prikazati ločeno od drugih upravnških storitev.

(4) Minister določi najvišje dovoljene stroške za zagotavljanje obračunov iz drugega odstavka tega člena ob upoštevanju dejanskih stroškov in načela stroškovne učinkovitosti, če trg storitev izvajanja delitve in obračuna ni konkurenčen ter ima škodljive učinke za končne porabnike.

IV. POGLAVJE: ENERGETSKA UČINKOVITOST STAVB

31. člen

(metodologija za izračunavanje energetske učinkovitosti stavb in minimalne zahteve glede energetske učinkovitosti stavb)

(1) Izračun energetske učinkovitosti stavbe je določen z metodologijo v predpisu, ki ureja učinkovito rabo energije v stavbah.

(2) Minimalne zahteve glede energetske učinkovitosti stavb ali stavbnih enot so določene tako, da se dosežejo vsaj stroškovno optimalne ravni, tudi pri zamenjavi ali nadgradnji elementov stavbe. Pri tem je potrebno upoštevati optimalne ravni kakovosti okolja v zaprtih prostorih, da ne pride do možnih negativnih učinkov, kot je neustrezno prezračevanje, in lokalne pogoje ter namembnost in starost stavbe.

(3) Metodologija in minimalne zahteve za stavbe, ki so del zaščitenega okolja ali zaradi njihovega posebnega arhitektonskega ali zgodovinskega pomena se lahko prilagodijo, če bi izpolnjevanje zahtev spremenilo njihovo značilnost ali izgled.

32. člen

(stroškovno optimalne ravni za minimalne zahteve glede energetske učinkovitosti stavb)

(1) Stroškovno optimalne ravni za minimalne zahteve glede energetske učinkovitosti se izračunajo z uporabo primerjalnega metodološkega okvira predpisanega s strani Evropske unije. Najmanj vsakih pet let pristojno ministrstvo pripravi poročilo glede stroškovno optimalnih ravni za minimalne zahteve glede energetske učinkovitosti stavb.

(2) Primerjalni metodološki okvir mora vsebovati:

- opredelitev referenčne stavbe, za katere je značilna njihova funkcionalnost in geografska lega, vključno z notranjimi in zunanjimi klimatskimi pogoji;
- opredelitev ukrepov za energetske učinkovitost, ki jih je treba oceniti za referenčne stavbe;
- ocenitev potreb po končni in primarni energiji in nastalih emisijah referenčne stavbe z opredeljenimi ukrepi za energetske učinkovitost, ki so v uporabi;
- izračun stroškov, kar predstavlja sedanjo neto vrednost ukrepov za energetske učinkovitost in pričakovanim ekonomskim življenjskim ciklom, ki se uporablja za referenčne stavbe.

33. člen

(minimalni standardi energetske učinkovitosti za nestanovanjske stavbe)

(1) Vse nestanovanjske stavbe morajo biti pod 16 % najvišjega dovoljenega pragu minimalnih standardov energetske učinkovitosti za nestanovanjske stavbe od leta 2030 naprej in pod 26 % najvišjega dovoljenega pragu minimalnih standardov energetske učinkovitosti za nestanovanjske stavbe od leta 2033.

(2) Ministrstvo določi in objavi na svoji spletni strani najvišji dovoljen prag minimalnih standardov energetske učinkovitosti za nestanovanjske stavbe z izraženim kazalnikom primarne in končne energije na stavbi opredeljenim s pravilnikom, ki ureja učinkovito rabo energije na stavbi in pravilnikom, ki določa metodologijo izdelave in izdaje energetskih izkaznic.

(3) Ministrstvo določi najvišji dovoljen prag minimalnih zahtev energetske učinkovitosti nestanovanjskih stavb na osnovi stanja stanovanjskega stavbnega fonda na dan 1. januarja 2020 z upoštevanjem vrste in kategorije stavb.

(4) Pri metodologiji določitve najvišjega dovoljenega pragu minimalnih zahtev energetske učinkovitosti nestanovanjskih stavb se določi na način, da 16 % nacionalnega nestanovanjskega stavbnega fonda presega ta prag in določi se tudi najvišji dovoljen prag minimalnih zahtev energetske učinkovitosti nestanovanjskih stavb na način, da 26 % nacionalnega nestanovanjskega stavbnega fonda presega ta prag.

(5) Pri metodologiji se določi merila za izvzete določenih nestanovanjskih stavb iz zahtev prvega odstavka tega člena z upoštevanjem pričakovane prihodnje uporabe teh stavb in v primerih neustreznih rezultatov stroškov in koristi. V primeru neustreznih rezultatov stroškov in koristi se v okviru meril določi minimalno zahtevane ukrepe energetske prenove z ugodno oceno stroškov in koristi. Merila omogočajo predhodno oceno potencialnega deleža zajetih nestanovanjskih stavb in preprečujejo, da bi bilo izvzeto nesorazmerno število nestanovanjskih stavb. Metodologija mora omogočati prilagoditev določitev pragu zaradi naravnih nesreč.

(6) Pri metodologiji določitve nestovanjskega stavbnega fonda za namene prvega odstavka tega člena se lahko izloči naslednje stavbe:

1. stavbe, ki so uradno zaščitene kot del zaščenega okolja ali zaradi njihovega posebnega arhitektonskega ali zgodovinskega pomena, ali druge stavbe kulturne dediščine, če bi izpolnjevanje standardov nesprijemljivo spremenilo njihovo značilnost ali izgled ali če njihova prenova ni mogoča iz tehničnih ali ekonomskih razlogov;

2. stavbe, ki se uporabljajo za obredne namene ali verske dejavnosti;

3. začasne objekte s časom uporabe dveh let ali manj, industrijske komplekse, delavnice in nestanovanjske kmetijske stavbe z majhno porabo energije ter nestanovanjske kmetijske stavbe, ki se uporabljajo v sektorju, zajetem v nacionalnem sektorskem sporazumu o energetske učinkovitosti;

4. stanovanjske stavbe, ki so uporabljene ali namenjene za uporabo, krajšo od štirih mesecev na leto, ali pa za omejeno letno uporabo s pričakovano porabo energije manj kot 25 % celoletne porabe;

5. samostojne stavbe s celotno uporabno tlorisno površino, manjšo od 50 m²;

6. stavbe v lasti oboroženih sil ali osrednje vlade, ki se uporabljajo za namene nacionalne obrambe, vendar v to kategorijo ne spadajo posamezni bivalni prostori ali poslovne stavbe, ki jih uporabljajo oborožene sile in drugi uslužbenci nacionalnih obrambnih organov.

34. člen

(določitev začrtanega poteka postopne prenove fonda stanovanjskih stavb)

(1) Povprečna poraba primarne energije celotnega stanovanjskega stavbnega fonda se mora do leta 2030 v primerjavi z letom 2020 zmanjšati za vsaj 16 odstotkov in do leta 2035 v primerjavi z letom 2020 zmanjšati za vsaj 20 odstotkov. Do leta 2040 in nato vsakih pet let mora biti povprečna

poraba primarne energije enaka ali nižja od nacionalno določene vrednosti, ki izhaja iz postopnega zmanjševanja povprečne porabe primarne energije med letoma 2030 in 2050 v skladu s preoblikovanjem stanovanjskega stavbnega fonda v brezemisijski stavbni fond.

(2) Ko bo delež porabe energije iz fosilnih goriv v stanovanjskih stavbah postal nižji od 15 % mora biti povprečna poraba primarne energije celotnega stanovanjskega stavbnega fonda do leta 2030 in nato vsakih pet let enaka ali nižja od nacionalno določene vrednosti, ki izhaja iz linearnega zmanjšanja povprečne porabe primarne energije od leta 2020 do leta 2050 v skladu s preoblikovanjem stanovanjskega stavbnega fonda v brezemisijski stavbni fond.

(3) Ministrstvo določi načrtan potek postopne prenove stanovanjskega stavbnega fonda v skladu z nacionalnim načrtom prenove stavb in cilji za leta 2030, 2040 in 2050 ter s ciljem preoblikovanja nacionalnega stavbnega fonda v brezemisijске stavbe do leta 2050.

(4) Začrtani potek postopne prenove stanovanjskega stavbnega fonda mora biti izražen kot zmanjšanje povprečne porabe primarne energije v celotnem stanovanjskem stavbnem fondu v obdobju od 2020 do 2050. V okviru načrta je opredeljeno letno potrebno število prenov stanovanjskih stavb, stanovanjskih enot in prenov tlorisnih površin z opredelitvijo 43 % energetske najmanj učinkovitih stanovanjskih stavb, stanovanjskih enot in tlorisnih površin.

(5) Vsaj 55 odstotkov zmanjšanje povprečne porabe primarne energije iz prvega odstavka tega člena je potrebno doseči s prenovo 43 odstotkov energetske najmanj učinkovitih stanovanjskih stavb. Pri tem se lahko upošteva zmanjšanje povprečne porabe primarne energije, dosežene s prenovo stanovanjskih stavb, ki so jih prizadele naravne nesreče. Pri tem se upošteva tudi stavbe, ki so v najemu.

(6) Pri metodologiji določitve stanovanjskega stavbnega fonda za namene prvega odstavka tega člena se lahko izloči naslednje stavbe:

1. stavbe, ki so uradno zaščitene kot del zaščitene okolja ali zaradi njihovega posebnega arhitektonskega ali zgodovinskega pomena, ali druge stavbe kulturne dediščine, če bi izpolnjevanje standardov nesprejemljivo spremenilo njihovo značilnost ali izgled ali če njihova prenova ni mogoča iz tehničnih ali ekonomskih razlogov;

2. stavbe, ki se uporabljajo za obredne namene ali verske dejavnosti;

3. začasne objekte s časom uporabe dveh let ali manj, industrijske komplekse, delavnice in nestanovanjske kmetijske stavbe z majhno porabo energije ter nestanovanjske kmetijske stavbe, ki se uporabljajo v sektorju, zajetem v nacionalnem sektorskem sporazumu o energetske učinkovitosti;

4. stanovanjske stavbe, ki so uporabljene ali namenjene za uporabo, krajšo od štirih mesecev na leto, ali pa za omejeno letno uporabo s pričakovano porabo energije manj kot 25 % celoletne porabe;

5. samostojne stavbe s celotno uporabno tlorisno površino, manjšo od 50 m²;

6. stavbe v lasti oboroženih sil ali osrednje vlade, ki se uporabljajo za namene nacionalne obrambe, vendar v to kategorijo ne spadajo posamezni bivalni prostori ali poslovne stavbe, ki jih uporabljajo oborožene sile in drugi uslužbenci nacionalnih obrambnih organov.

35. člen

(skoraj ničenergijske stavbe)

(1) Vse nove stavbe morajo biti skoraj ničenergijske.

(2) Pri določitvi minimalnih zahtev glede energetske učinkovitosti stavb in njihovih elementov se upoštevajo stroškovno optimalne ravni za minimalne zahteve glede energetske učinkovitosti stavb in elementov stavb, ki jih izračuna ministrstvo v skladu z delegiranimi akti Evropske komisije iz prvega odstavka 6. člena Direktive 2024/1275/EU.

36. člen

(brezemisijske stavbe)

(1) Brezemisijška stavba omogoča odzivanje na zunanje signale in prilagoditev svoje porabe, proizvodnje ali shranjevanja energije in predstavlja stavbo z najvišjim pragom energetske učinkovitosti skladno z določitvijo stroškovno optimalne ravni in s predpisom, ki ureja učinkovito rabo energije v stavbah.

(2) V brezemisijški stavbi je prag za skupno porabo primarne energije vsaj 10 % nižji od pragu za skoraj ničenergijske stavbe, je najbolj zahteven glede višine pragu in je podrobneje določen s predpisom, ki ureja učinkovito rabo energije v stavbah. Najvišji prag za brezemisijške stavbe je različen za nove in prenovljene stavbe.

37. člen

(obveznosti za skoraj nič energijske in brezemisijske stavbe)

(1) Vse nove stavbe morajo biti brezemisijske.

(2) Pri določitvi minimalnih zahtev glede energetske učinkovitosti stavb in njihovih elementov se upoštevajo stroškovno optimalne ravni za minimalne zahteve glede energetske učinkovitosti stavb in elementov stavb, ki jih izračuna pristojno ministrstvo v skladu z delegiranimi akti Evropske komisije iz prvega odstavka 5. člena Direktive 2024/1275/EU.

(3) Do uporabe zahtev iz prejšnjega odstavka za brezemisijške stavbe morajo biti vse nove stavbe skoraj ničenergijske in izpolnjevati minimalne zahteve glede energetske učinkovitosti.

(4) Če nameravajo osebe javnega sektorja najeti novo stavbo za daljše obdobje in le ta ni v njihovi lasti, morajo z lastnikom v najemni pogodbi opredeliti dodatne izvedbene ukrepe, s katerimi se bo lastnik zavezal, da bo le ta postala brezemisijška najkasneje v petnajstih letih po začetku najema.

(5) Za vse nove stavbe se izračuna potencial globalnega segrevanje (GWP) v celotnem življenjskem ciklu in se ga navede v energetski izkaznici stavbe.

(6) Ministrstvo sprejme časovni načrt z podrobno opredelijo uvedbe mejnih vrednosti skupnega kumulativnega potenciala globalnega segrevanja (GWP) v celotnem življenjskem ciklu vseh novih stavb, cilje za nove stavbe po letu 2030, pri čemer se upošteva trend postopnega zniževanja, ter najvišje mejne vrednosti opredeljene glede na različno klimo in tipologijo stavb. V okviru načrta se obravnavajo tudi vsebine optimalne ravni kakovosti okolja v zaprtih prostorih, prilagajanja podnebnim spremembam, požarne varnosti, tveganja, povezana z močno potresno dejavnostjo in dostopnostjo

za invalide ter tudi odvzeme ogljika, povezane s shranjevanjem ogljika v stavbah ali na njih. Mejne vrednosti so določene v skladu z cilji opredeljenimi v nacionalnem energetske podnebnem načrtu.

38. člen

(prenova obstoječih stavb)

(1) Pri večji prenovi stavb je obvezno tudi izboljšanje energetske učinkovitosti stavbe ali njenih posameznih delov na način, da se dosežejo najmanj minimalne zahteve glede energetske učinkovitosti z upoštevanjem tehnične, funkcionalne, okoljske in ekonomske izvedljivosti teh sistemov. Zahteve veljajo za stavbo kot celoto in njene posamezne dele.

(2) Pri nadgradnji ali zamenjavi elementa stavbe, ki je del ovoja stavbe in precej vpliva na energetske učinkovitost ovoja stavbe morajo biti izpolnjene minimalne zahteve glede energetske učinkovitosti elementa stavbe z upoštevanjem tehnične, funkcionalne, okoljske in ekonomske izvedljivosti teh sistemov.

(3) S pomočjo podatkovne informacijske zbirke o energetskih lastnostih stavb se spremlja skladnost izvedenih gradbenih in prenovitvenih del z načrtovano energetske učinkovitostjo in minimalnimi zahtevami glede energetske učinkovitosti, kot so določene v gradbenih predpisih.

39. člen

(izkaz o prenovi stavbe)

(1) Izkaz o prenovi stavbe je prilagojen časovni načrt za celovito prenovo določene stavbe, ki je del energetske izkaznice, vendar ni obvezen dokument. Na željo in stroške lastnika ga v digitalni obliki izdela neodvisni strokovnjak za izdelavo energetskih izkaznic in izda neodvisni izdajatelj energetskih izkaznic.

(2) Za izdelavo izkaza o prenovi stavbe je obvezen pregled stavbe ali posameznega dela. Neodvisni strokovnjak za izdelavo energetskih izkaznic po izdaji izkaza o prenovi stavb lastniku pojasni najboljše korake za preoblikovanje stavbe v brezemisijsko stavbo pred letom 2050.

(3) Izkaz o prenovi stavbe vključuje:

1. informacije o trenutni energetske učinkovitosti stavbe;
2. grafični prikaz ali grafične prikaze časovnega načrta, ki vključuje korake postopne celovite prenove;
3. informacije o ustreznih nacionalnih zahtevah, kot so minimalne zahteve glede energetske učinkovitosti stavb, minimalni standardi energetske učinkovitosti in pravila o postopnem opuščanju fosilnih goriv, ki se v stavbah uporabljajo za ogrevanje in hlajenje;
4. kratek opis optimalnega zaporedja korakov;
5. informacije o vsakem koraku, vključno z nazivom in opisom ukrepov prenove za vsak korak, kar vključuje možnosti glede tehnologij, tehnik in materialov, ki naj bi bili uporabljeni in ocenjenimi prihranki energije pri porabi primarne in končne energije in v odstotkih izraženim

izboljšanjem porabe energije v primerjavi s stanjem pred tem korakom in ocenjeno zmanjšanje obratovalnih emisij toplogrednih plinov ter ocenjen prihranek pri računu za energijo in ocenjen razred energetske učinkovitosti v okviru energetske izkaznice, ki naj bi bil dosežen po zaključenem koraku;

6. informacije o morebitni priključitvi na učinkovit sistem daljinskega ogrevanja in hlajenja;

7. delež individualne ali kolektivne proizvodnje in lastne porabe energije iz obnovljivih virov, ki naj bi bil dosežen po prenovi;

8. splošne informacije o razpoložljivih možnostih za izboljšanje krožnosti gradbenih proizvodov in zmanjšanje emisij toplogrednih plinov v njihovem celotnem življenjskem ciklu ter o širših koristih, povezanih z zdravjem in udobjem, kakovostjo okolja v zaprtih prostorih in izboljšano sposobnostjo prilagajanja stavbe podnebnim spremembam;

9. informacije o razpoložljivih finančnih sredstvih in povezave do spletnih strani z navedbo virov finančnih sredstev;

10. informacije o tehničnem svetovanju in svetovalnih storitvah, vključno s kontaktnimi podatki in povezavami do spletnih kontaktnih točk »vse na enem mestu.

(4) Izkaz o prenovi stavb je del digitalnega orodja za izdelavo in izdajo energetske izkaznice. Izkaz o prenovi stavbe je del digitalnega dnevnika stavbe.

(5) Izkaz o prenovi stavbe se lahko naloži v nacionalno podatkovno zbirko o energetske učinkovitosti stavb.

(6) Minister podrobneje uredi vsebino in metodologijo izkaza o prenovi stavbe.

40. člen

(pripravljenost stavb na pametne sisteme)

(1) Za vse stavbe se lahko prostovoljno pridobi kazalnik pripravljenost stavb na pametne sisteme na željo in potrebo lastnika oziroma investitorja. Podatek glede kazalnika pripravljenost stavb na pametne sisteme se lahko uporabi pri izdelavi energetskega pregleda, energetske izkaznice ali poročila o tehničnih stavbnih sistemih oziroma drugih poročilih in analizah povezanih z energetskimi lastnosti stavb.

(2) Kazalnik pripravljenosti stavbe na pametne sisteme lahko izdelata strokovnjak iz področja energetske učinkovitosti stavb.

(3) Minister v soglasju z ministrom, pristojnim za graditev, podrobneje določi definicijo kazalnikov pripravljenosti na pametne sisteme, metodologijo za izračun, določi kazalnike za razvrščanje stavb glede na njihovo pripravljenost na pametne sisteme, kazalnike za razvrščanje glede na tehnične zahteve pametnih sistemov, ukrepe za integracijo sistemov ogrevanja, hlajenja in prezračevanja v stavbah z močjo nad 290 kW in pogoje, pod katerimi se te zahteve uporabljajo za obstoječe nestanovanjske stavbe.

41. člen

(izmenjava podatkov)

(1) Lastniki, najemniki in upravljalci stavb imajo pravico do neposrednega dostopa do podatkov svojih stavbnih sistemov brez dodatnih stroškov.

(2) Podatki se lahko posredujejo tretjim osebam le z izrecnim soglasjem oseb iz prejšnjega odstavka pri čemer morajo biti skladni z obstoječo zakonodajo o varstvu podatkov in dogovori med strankami.

(3) Pri upravljanju in izmenjavi podatkov se upoštevajo standardi in druga zakonodaja, ki ureja izmenjavo podatkov med deležniki. Z omejevanjem dostopa in nesorazmernimi stroški se ne sme povzročati diskriminacije za tretje strani pri dostopu do teh podatkov stavbnih sistemov.

(4) Podatki stavbnih sistemov vključujejo informacije o porabi energije, energetske učinkovitosti, predvidenih dobičkih ogrevalnih sistemov, avtomatizaciji in nadzoru, e-mobilnosti in drugih merljivih vidikih delovanja stavb. Ti podatki so namenjeni izboljšanju energetske učinkovitosti in upravljanju stavb, ter jih lahko uporabljajo pooblašcene osebe v skladu z zakonodajo.

42. člen

(dolžnosti oseb javnega sektorja za izmenjavo podatkov)

(1) Osebe javnega sektorja so zavezanci za izmenjavo podatkov in odgovarjajo za formalno pravilnost svojih podatkov in njihovo pravočasno razpoložljivost za izmenjavo v standardizirani obliki.

(2) V zvezi z obveznostjo iz prejšnjega odstavka morajo zavezanci za izmenjavo podatkov zagotoviti hrambo podatkov, kakovost podatkov, avtentificiran in avtoriziran dostop do podatkov ter varnost in zaupnost podatkov.

(3) Ob upoštevanju pogojev iz prejšnjega člena zavezanci za izmenjavo podatkov v svojih aktih določijo osebe, ki so odgovorne za izmenjavo podatkov, ter predpišejo postopke in ukrepe za učinkovito izmenjavo podatkov, ki obsegajo:

- nabor, vrsto in strukturo podatkov;
- pravila za dostopanje do podatkov;
- časovno razpoložljivost podatkov in
- način zajemanja podatkov.

(4) Vlada z uredbo predpiše roke, postopke, obrazce in obvezne vsebine aktov iz prejšnjega odstavka, če je to potrebno, da se poenotijo pristopi v informatizaciji procesov izmenjave podatkov ter informativni seznam oseb javnega sektorja, ki so zavezanci za izmenjavo podatkov.

43. člen

(dolžnosti distributerjev za izmenjavo podatkov)

Distributer energije na zahtevo osebe javnega sektorja omogoči možnost prenosa podatkov o njegovi rabi končne energije na podlagi merilnega mesta, kjer je to mogoče v podatkovno informacijsko zbirko o energetskih lastnostih stavb.

44. člen

(podatkovna informacijska zbirka o energetskih lastnostih stavb)

(1) Podatkovna zbirka o energetskih lastnostih stavb vsebuje podatke o energetskih lastnostih posameznih stavb in splošnih energetskih lastnostih ter učinkovitosti nacionalnega stavbnega fonda. Podatkovna zbirka omogoča zbiranje podatkov glede energetskih izkaznic, pregledov in izkazov o prenovi stavb, indikatorjem pripravljenosti na pametne sisteme in izračunano ali odčitano porabo energije vključenih stavb. Zbirajo in shranjujejo se tudi podatki o obratovalnih in vgrajenih emisijah ter celotnem potencialu globalnega segrevanja v življenjskem ciklu. Del podatkovne zbirke so tudi registri, ki urejajo izvajanje posameznih ukrepov povezanih z energetsko učinkovitostjo stavb.

(2) Podatkovno zbirko o energetskih lastnosti stavb sestavljajo medsebojno povezane podatkovne zbirke podatkov o ukrepih, ki jih izvaja in upravlja ministrstvo. Podatke se zbira in loči glede na tipologijo stavb. Podatkovne zbirke, ki jih vodi ministrstvo, pristojno za naravne vire in prostor, se uporabljajo tudi kot del nacionalne podatkovne zbirke. Druge podatkovne zbirke, ki jih vodi posamezna druga oseba javnega sektorja in se nanašajo na podatke kulturne dediščine, katastra stavb, zemljiške knjige, podatke glede potresne dejavnosti, podatke glede posebnih stavb javne uprave in digitalni dnevnik stavb se vključuje in povezuje kot del nacionalne podatkovne zbirke o energetskih lastnostih stavb v Sloveniji.

(3) Zbirni in anonimizirani podatki o stavbnem fondu so javno dostopni in v skladu z pravili o varstvu podatkov. Shranjeni podatki so dostopni prek ustreznega digitalnega vmesnika. Informacije javnega značaja se posodobijo vsaj dvakrat letno.

(4) Informacijska rešitev podatkovne zbirke o energetskih lastnostih stavb omogoča skladno z zahtevami evropske komisije prenos informacij iz podatkovne zbirke o energetskih lastnosti stavb v opazovalnico EU za stavbni fond.

45. člen

(alternativni sistemi za oskrbo z energijo)

(1) Pri graditvi nove stavbe se pri projektiranju in izvedbi upošteva uporaba razpoložljivih visoko učinkovitih alternativnih sistemov za oskrbo z energijo z upoštevanjem tehnične, funkcionalne, okoljske in ekonomske izvedljivosti teh sistemov.

(2) Pri večji prenovi stavbe ali njenega posameznega dela, ki po predpisih o graditvi objektov pomeni rekonstrukcijo, je treba pri projektiranju in izvedbi tehničnih stavbnih sistemov upoštevati uporabo visoko učinkovitih alternativnih sistemov za oskrbo z energijo, če je to tehnično, funkcionalno in ekonomsko izvedljivo, ter predpisane notranje klimatske pogoje, požarno varnost, potresno tveganje, kakovosti okolja v zaprtih prostorih, prilagajanje podnebnim spremembam, odstranjevanje nevarnih snovi, vključno z azbestom, in dostopnosti za invalide.

(3) Za alternativne sisteme za oskrbo z energijo se štejejo naslednji sistemi:

- decentralizirani sistemi na podlagi obnovljivih virov energije;
- soproizvodnja z visokim izkoristkom;
- daljinsko ali skupinsko ogrevanje ali hlajenje, če je na voljo;

- toplotne črpalke;
- sistemi na podlagi odvečne toplote iz obnovljivih virov energije.

46. člen

(tehnični stavbni sistemi)

(1) Tehnični stavbni sistemi, ki se namestijo v stavbe, morajo izpolnjevati tehnične zahteve za pravilno namestitve, ustrezno velikost, namestitve delovanja in nadzor nad delovanjem.

(2) Po namestitvi novega tehničnega stavbnega sistema, ob zamenjavi celotnega tehničnega stavbnega sistema ali večji nadgradnji tehničnega stavbnega sistema, ki lahko znatno vpliva na celotno učinkovitost je treba vgraditi tudi sisteme, ki uporabljajo tehnologije za varčevanje z energijo, kjer je to tehnično, ekonomsko ali funkcionalno izvedljivo.

(3) Ob namestitvi tehničnega stavbnega sistema se opravi ocena celotne energetske učinkovitosti spremenjenega dela sistema.

(4) Učinkovitost nameščenega novega tehničnega stavbnega sistema, zamenjanega celotnega tehničnega stavbnega sistema ali večje nadgradnje tehničnega stavbnega sistema, ki lahko znatno vpliva na celotno učinkovitost ter učinkovitost vgradnja sistemov, ki uporabljajo tehnologije za varčevanje z energijo se izkaže z dokumentacijo, ki se jo posreduje lastniku. Pri določanju zahtev za sisteme, ki uporabljajo tehnologije za varčevanje z energijo se upoštevajo pogoji projektiranja in povprečni pogoji obratovanja ter so določene na osnovi stroškovno optimalnih ravni.

(5) Če se na tehničnem stavbnem sistemu izvede zamenjava, nadgradnja ali druga sprememba, ki ima vpliv na energetsko učinkovitost sistema, se učinkovitost spremenjenega dela izkaže z nalepko o energijski učinkovitosti in z informacijskim listom proizvoda iz 66. člena tega zakona.

(6) Pri vzdrževalnih delih in popravilih tehničnih stavbnih sistemov, katerih namen je zagotoviti varno in optimalno delovanje sistema, ter pri zamenjavi manj pomembnih sestavnih delov sistema ni treba izkazati učinkovitosti tehničnega stavbnega sistema.

(7) Po nadgradnji ali zamenjavi tehničnega stavbnega sistema mora izvajalec optimizirati energetsko učinkovitost sistema.

(8) Brezemisijske nestanovanjske stavbe morajo biti opremljene z merilnimi in krmilnimi napravami za spremljanje in uravnavanje kakovosti zraka v zaprtih prostorih.

(9) Dokumentacijo o namestitvi novega, zamenjavi ali večji nadgradnji tehničnega stavbnega sistema ter nalepko o energijski učinkovitosti in informacijski list proizvoda iz tretjega odstavka tega člena je treba hraniti ves čas obratovanja tehničnega stavbnega sistema, ki je bil spremenjen, tako da je na voljo za preverjanje skladnosti tehničnega stavbnega sistema z minimalnimi zahtevami, ki so predpisane za te sisteme, in za izdajo energetskih izkaznic. Za hrambo dokumentacije je odgovoren lastnik stavbe, v kateri je tehnični stavbni sistem nameščen.

(10) Minister v soglasju z ministrom, pristojnim za graditev, podrobneje določi zahteve iz prvega in drugega odstavka tega člena. Pri tem za vsebine iz drugega odstavka tega člena podrobneje določi zahteve za sisteme, ki uporabljajo tehnologije za varčevanje z energijo podrobneje glede pravilne namestitve, ustrezne velikosti, prilagoditve in nadzora ter hidravličnega uravnoteženja tehničnih stavbnih sistemov ter vrsto dokumentacije, pri čemer upošteva vrsto stavb, tehnologije in

velikost tehničnega stavbnega sistema, manj pomembni sestavni del sistema iz četrtega odstavka tega člena ter način hranjenja dokumentacije.

47. člen

(sistemi za avtomatizacijo in nadzor stavb)

(1) Nestanovanjske stavbe, ki imajo projektiran ali nameščen ogrevalni sistem, klimatski sistem, sistem za kombinirano ogrevanje in prezračevanje ali sistem za kombinirano klimatizacijo in prezračevanje morajo biti opremljene s sistemi za avtomatizacijo in nadzor stavb.

(2) Sistemi za avtomatizacijo in nadzor stavb iz prejšnjega odstavka morajo izpolniti naslednje zahteve glede funkcionalnosti:

- stalno spremljajo, zapisujejo in analizirajo porabo energije ter omogočajo prilagajanje porabe energije,
- primerjajo energetske učinkovitosti stavbe glede na referenčne vrednosti, odkrivajo izgube učinkovitosti tehničnih stavbnih sistemov in obveščajo osebe, ki so odgovorne za stavbo ali tehnično upravljanje stavbe, o možnostih za izboljšanje energetske učinkovitosti ter
- omogočajo komunikacijo s povezanimi tehničnimi stavbnimi sistemi in drugimi napravami v stavbi ter so interoperabilni s tehničnimi stavbnimi sistemi med različnimi vrstami tehnologij, naprav in proizvajalcev.

(3) Nestanovanjske stavbe morajo biti opremljene s krmilnimi sistemi za samodejno upravljanje razsvetljave in omogočajo zaznavanje zasedenosti.

(4) Vse nove stanovanjske stavbe in stanovanjske stavbe, ki so v postopku večje prenove, morajo biti opremljene z naslednjim krmilnimi in nadzornimi funkcijami:

- funkcijo stalnega elektronskega spremljanja, ki meri učinkovitost sistemov in lastnike ali upravljavce stavbe obvesti v primeru večje spremembe ter, ko je sistem treba servisirati;
- učinkovitimi krmilnimi funkcijami, ki zagotavljajo optimalno proizvodnjo, distribucijo, shranjevanje, porabo energije in, kadar je primerno, hidravlično ravnotežje;
- zmogljivostjo za odzivanje na zunanje signale in za prilagajanje porabe energije.

(5) Zahteve iz prejšnjega odstavka ne veljajo za večje prenove enostanovanjskih stavb, če stroški namestitve ne presegajo koristi.

(6) Sistemi za avtomatizacijo in nadzor stavb omogočajo spremljanje kakovosti okolja v zaprtih prostorih.

(7) Podrobnejšo vsebino, način izvedbe in zahteve glede obveznosti opremljenosti s sistemi za avtomatizacijo in nadzor stavb in njihove zahteve glede tehnične in ekonomske izvedljivosti za posamezne vrste stavb iz tega člena predpiše minister.

48. člen

(infrastruktura za trajnostno mobilnost)

(1) Pri graditvi nestanovanjskih stavb in večji prenovi nestanovanjskih stavb, ki imajo več kot pet parkirnih mest, mora lastnik ali investitor zagotoviti:

- namestitev najmanj enega polnilnega mesta na vsakih pet parkirnih mest za električna vozila, kot ga določa predpis, ki ureja vzpostavitev infrastrukture za alternativna goriva v prometu,

- namestitev infrastrukture za napeljavo vodov za električne kable za najmanj 50 % parkirnih mest za avtomobile, za preostala parkirna mesta za avtomobile pa napeljavo električnih vodov za električne kable, da se omogoči kasnejša namestitev polnilnih mest za električna vozila, kolesa na električni pogon in druge tipe vozil kategorije L in

- parkirna mesta za kolesa, ki zajemajo vsaj 15 % povprečne ali 10 % skupne uporabniške zmogljivosti nestanovanjskih stavb ob upoštevanju potrebnega prostora tudi za kolesa večjih dimenzij kot standardna kolesa.

(2) Prejšnji odstavek se uporablja:

- če so parkirna mesta znotraj stavbe in gre za večjo prenovo, prenovitvena dela zajemajo parkirna mesta ali električno inštalacijo stavbe, ali

- če so parkirna mesta neposredno ob stavbi in gre za večjo prenovo, prenovitvena dela zajemajo parkirna mesta ali električno inštalacijo parkirnih mest.

(3) Vnaprej položeni kabli in napeljave vodov morajo imeti lastnosti, da omogočajo iz prvega odstavka tega člena učinkovito hkratno polnjenje električnih vozil na vseh parkirnih mestih ter po potrebi podpirati namestitev sistema za uravnavanje obremenitev ali polnjenja, če je to tehnično in ekonomsko izvedljivo in upravičeno.

(4) Pri graditvi in večjih prenovah počivališč zunaj vozišča javne ceste, ki so namenjena kratkemu postanku udeležencev cestnega prometa, ter samostojnih urejenih parkirišč za motorna vozila, mora lastnik ali investitor zagotoviti namestitev najmanj enega polnilnega mesta za električna vozila, kot ga določa predpis, ki ureja vzpostavitev infrastrukture za alternativna goriva v prometu, in namestitev infrastrukture za napeljavo vodov za električne kable za vsaj eno na vsakih pet parkirnih mest tako, da bo omogočeno hkratno polnjenje električnih vozil na vseh parkirnih mestih.

(5) Pri vseh nestanovanjskih stavbah, ki imajo več kot dvajset parkirnih mest, mora lastnik ali investitor zagotoviti:

- namestitev najmanj enega polnilnega mesta na vsakih deset parkirnih mest za električna vozila, kot ga določa predpis, ki ureja vzpostavitev infrastrukture za alternativna goriva v prometu, in namestitev infrastrukture za napeljavo vodov za električne kable za vsaj najmanj 50 % parkirnih mest za avtomobile. Za preostala parkirna mesta za avtomobile pa napeljavo električnih vodov za električne kable, da se omogoči kasnejša namestitev polnilnih mest za električna vozila, kolesa na električni pogon in druge tipe vozil kategorije L, eno na vsakih pet parkirnih mest tako, da bo omogočeno hkratno polnjenje električnih vozil na vseh parkirnih mestih;

- parkirna mesta za kolesa, ki zajemajo vsaj 15 % povprečne ali 10 % skupne uporabniške zmogljivosti nestanovanjskih stavb ob upoštevanju potrebnega prostora tudi za kolesa večjih dimenzij kot standardna kolesa.

(6) Obveznost iz prejšnjega odstavka velja:

- če so parkirna mesta znotraj stavbe in gre za večjo prenovo, prenovitvena dela zajemajo parkirna mesta ali električno inštalacijo stavbe, ali

– če so parkirna mesta neposredno ob stavbi in gre za večjo prenovo, prenovitvena dela zajemajo parkirna mesta ali električno inštalacijo parkirnih mest.

(7) Za stavbe, ki so v lasti oseb javnega sektorja ali jih ti uporabljajo je treba zagotoviti vnaprejšnje polaganje kablov za vsaj 50 % parkirnih mest za avtomobile.

(8) Prvi odstavek tega člena in prejšnji odstavek ne veljata za stavbe, katerih lastniki so mala podjetja, ali za stavbe, ki niso priključene na elektroenergetski sistem.

(9) Za parkirna mesta za kolesa iz prvega in petega odstavka obveznost ne velja v primeru nestanovanjskih stavb, kjer se običajno zaradi lokacije ali namembnosti stavbe ne dostopa s kolesi.

(10) Pri graditvi novih in večjih prenovah stanovanjskih stavb, ki imajo več kot tri parkirna mesta, mora lastnik ali investitor:

- vnaprej položiti električne kable za najmanj 50 % parkirnih mest za avtomobile, za preostala parkirna mesta za avtomobile pa napeljavo električnih vodov za električne kable, da se omogoči kasnejša namestitev polnilnih mest za električna vozila, kolesa na električni pogon in druge tipe vozil kategorije L in

- zagotoviti vsaj dve parkirni mesti za kolesa na vsako stanovanjsko enoto.

(11) Lastnik ali investitor mora pri novih stanovanjskih stavbah z več kot tremi parkirnimi mesti za avtomobile zagotoviti namestitev vsaj enega polnilnega mesta.

(12) Deseti odstavek tega člena in prejšnji odstavek se uporabljata:

- če so parkirna mesta znotraj stavbe in gre za večjo prenovo, prenovitvena dela zajemajo parkirna mesta ali električno inštalacijo stavbe, ali

- če so parkirna mesta neposredno ob stavbi in gre za večjo prenovo, prenovitvena dela zajemajo parkirna mesta ali električno inštalacijo parkirnih mest.

(13) Za parkirna mesta za kolesa iz desetega odstavka tega člena obveznost ne velja v primeru stanovanjskih stavb, kjer se zaradi lokalnih značilnosti običajno ne dostopa s kolesi ali v primeru prenove stanovanjskih stavb, kjer ni izvedljivo. Ministrstvo, pristojno za graditev podrobneje opredeli lokalne značilnosti in način izpolnitve zahteve glede koles v primeru prenove stanovanjske stavbe v podzakonskem predpisu.

(14) Polnjenje iz zahteve sedmega odstavka tega člena glede vnaprej položenih kablov in napeljave vodov mora omogočati učinkovito hkratno polnjenje električnih vozil na vseh parkirnih mestih.

(15) Zahteve iz prvega, tretjega in sedmega odstavka ne veljajo, ko bi polnilna infrastruktura temeljila na izoliranih mikrosistemih ali kadar bi to znatno otežilo delovanje lokalnega energetskega sistema in ogrozilo stabilnost lokalnega omrežja, ali bi stroški polnjenja in napeljave vodov presegli vsaj 10 % skupnih stroškov večje prenove stavbe na kateri je potrebno postaviti polnilno infrastrukturo.

(16) Ministrstvo oceni upravne ovire v zvezi z vlogo za namestitev polnilnega mesta v stavbi z več stanovanjskimi enotami pri zvezi najemnikov ali solastnikov.

49. člen

(energetska izkaznica)

(1) Energetska izkaznica je javna listina s podatki o energetske učinkovitosti stavbe ali dela stavbe.

(2) Energetska izkaznica mora vsebovati oceno energetske učinkovitosti stavbe izraženo z numeričnim indikatorjem porabe primarne energije in referenčne vrednosti, kot so minimalne zahteve glede energetske učinkovitosti stavbe, minimalni veljavni standardi energetske učinkovitosti stavbe, zahteve za skoraj ničenergijske stavbe in zahteve za brezemisijske stavbe, da le ti lastnikom in najemnikom stavbe ali stavbne enote omogočajo primerjavo in oceno njene energetske učinkovitosti, razen pri novih stavbah. Energetska izkaznica ima določene razrede učinkovitosti stavbe na zaključeni lestvici, v kateri so uporabljene samo črke od A do G. Črka A+ predstavlja brezemisijske stavbe, črka G pa predstavlja energetske daleč najmanj učinkovite stavbe v nacionalnem stavbnem fondu ob uvedbi lestvice. Indikatorji energetske učinkovitosti so ustrezno porazdeljeni v razrede B do F energetske učinkovitosti.

(3) Energetska izkaznica vsebuje priporočila za stroškovno učinkovite izboljšave energetske učinkovitosti in zmanjšanje obratovalnih emisij toplogrednih plinov ter kakovost okolja v zaprtih prostorih stavbe ali stavbne enote, ki morajo biti tehnično izvedljiva in vsebujejo:

1. ukrepe, ki se izvedejo v zvezi z večjo prenovo ovoja stavbe ali tehničnih stavbnih sistemov;

2. ukrepe za posamezne elemente stavbe, ki se izvajajo neodvisno od večje prenove ovoja stavbe ali tehničnih stavbnih sistemov;

3. oceno prihrankov energije in zmanjšanja obratovalnih emisij toplogrednih plinov;

4. oceno, ali je mogoče ogrevalne, prezračevalne in klimatske sisteme ter sisteme za sanitarno toplo vodo prilagoditi za delovanje pri učinkovitejših temperaturnih nastavitvah, kot so nizkotemperaturni toplotni prenosniki, vključno s potrebnim oblikovanjem zahtev glede izhodne toplotne moči in temperature ter pretoka;

5. oceno preostale življenjske dobe ogrevalnega ali klimatskega sistema;

6. navedbo, kje lahko lastnik ali najemnik stavbe ali stavbne enote prejme podrobnejše informacije o stroškovni učinkovitosti priporočil iz energetske izkaznice;

7. dodatne informacije o temah, kot so energetski pregledi ali finančne in druge spodbude ter možnosti financiranja ali nasveti za povečanje odpornosti stavb proti podnebnim spremembam.

(4) V primeru, ko se izda izkaz o prenovi stavb skupaj z izdajo energetske izkaznice, le ta nadomesti priporočila v energetske izkaznici.

(5) Veljavnost energetske izkaznice je deset let. Stranka lahko pridobi novo energetske izkaznico pred potekom desetih let. Ko je izdana energetska izkaznica pod ravno energetskega razreda C morajo biti obvezno v priporočilih izdane energetske izkaznice navedene informacije in povabilo posameznemu lastniku stavbe na obisk kontaktne točke »vse na enem mestu«, kjer lahko lastnik takoj po izteku veljavnosti energetske izkaznice stavbe ali pet let po njeni izdaji pridobi več informacij in nasvetov glede možne prenove in izvedbe ukrepov.

(6) Stavba ali posamezni del stavbe ne more imeti dveh ali več veljavnih energetskih izkaznic. Nova energetska izkaznica za posamezno stavbo ali posamezni del stavbe razveljavi prejšnjo.

(7) Za stavbo, v kateri ni vzpostavljena etažna lastnina, se energetska izkaznica lahko izda le za celotno stavbo. V tem primeru lastnik posameznega dela stavbe iz drugega odstavka 31. člena tega zakona lahko naroči izdajo energetske izkaznice le za celotno stavbo.

(8) Energetska izkaznica izdaja pooblaščen pravn ali fizična oseba iz 38. člena tega zakona na zahtevo stranke.

(9) Vsako izdajo energetske izkaznice mora neodvisni strokovnjak za izdelavo energetske izkaznice sočasno ob izdaji prijaviti za vpis v register energetskih izkaznic.

(10) Energetska izkaznica se izroči lastniku ali uporabniku posamezne stavbe ali posameznega dela stavbe.

(11) Minister podrobneje uredi razrede učinkovitosti stavb iz drugega odstavka tega člena, vsebino priporočil iz tretjega in četrtega odstavka tega člena, ki so zajeta v energetska izkaznici ter pravila o posodobitvi energetske izkaznice z nadgradnjo posameznih elementov z enotnimi ali samostojnimi ukrepi, kadar se izvajajo ukrepi, opredeljeni v izkazu o prenovi stavbe.

50. člen

(pravica in dolžnost imetništva energetske izkaznice)

(1) Energetska izkaznica lahko pridobi lastnik ali uporabnik stavbe oziroma posameznega dela stavbe.

(2) Energetska izkaznica mora zagotoviti lastnik stavb ali posameznih delov stavb ter obstoječih stavb, ki so v lasti oseb javnega sektorja ali jih ti uporabljajo, za stavbe ali posamezne dele stavb, ki se zgradijo, so prestale večjo prenovu, se prodajo ali oddajo novemu najemniku ali za katere se najemna pogodba podaljša, ter jo predložiti pri prodaji ali oddaji v najem kupcu oziroma novemu najemniku najpozneje pred sklenitvijo pogodbe. Namesto energetske izkaznice posameznega dela stavbe se lahko predloži energetska izkaznica za celotno stavbo.

(3) Osebe javnega sektorja morajo zagotoviti energetska izkaznica za vse stavbe, ki so v njihovi lasti ali uporabi.

(4) Na zahtevo se izda papirna različica energetske izkaznice.

(5) Za novozgrajene stavbe, ki se po dokončani gradnji ne prodajo ali oddajo v najem, se šteje, da je obveznost zagotovitve energetske izkaznice iz drugega odstavka tega člena izpolnjena z izkazom o energetskih lastnostih stavbe, ki je sestavni del dokazila o zanesljivosti objekta v skladu s predpisi s področja graditve objektov.

(6) Energetske izkaznice za stavbo ali njen posamezni del ni treba predložiti pri:

- prodaji v primeru izkazane javne koristi za razlastitev;
- prodaji v postopku izvršbe ali v stečajnem postopku;

- izročitvi nepremičnine v last Republike Slovenije ali lokalne skupnosti na podlagi sklepa o izročitvi zapuščine, kadar ni dedičev;
- prodaji nevzdrževanih, zapuščenih in dotrajanih stavb, ki se štejejo za neprimerne za uporabo ali prebivanje, zanje pa izračun energijskih kazalnikov ni mogoč.

(7) Če se stavba ali njen posamezni del prodaja ali oddaja v najem, ob izgradnji ali večji prenovi stavbe ali posameznega dela ali podaljšanju najemne pogodbe najemniku ali kupcu stavbe ali posameznega dela, se morebitnemu najemniku ali kupcu stavbe ali posameznega dela energetska izkaznica pokaže, ob dejanskemu nakupu oziroma najemu, kupcu oziroma najemniku pa se energetska izkaznica predloži.

(8) Če se stavba ali njen posamezni del prodaja ali oddaja v najem še pred izgradnjo ali večjo prenovo še pred pridobitvijo uporabnega dovoljenja, mora investitor kupcu oziroma najemniku predložiti izkaz o energijskih lastnostih stavbe, ki je izdelan v skladu s predpisom, ki ureja učinkovito rabo energije v stavbah. Po pridobitvi uporabnega dovoljenja mora investitor kupcu oziroma najemniku predložiti energetska izkaznico.

(9) Pri prodaji ali oddaji stavbe ali njenega posameznega dela v najem mora lastnik zagotoviti, da se pri oglaševanju v spletnih in drugih oglasih, tudi na spletnih mestih portalov za iskanje nepremičnin, navedejo energijski kazalniki in razred energetske učinkovitosti stavbe ali njenega posameznega dela iz energetske izkaznice.

(10) Zahteve glede energetske izkaznice in izkaza o energijskih lastnostih stavbe iz tega člena se ne nanašajo na:

- stavbe, ki se uporabljajo za obredne namene ali verske dejavnosti,
- industrijske stavbe in skladišča, če se v njih ne uporablja energija za zagotavljanje notranjih klimatskih pogojev,
- nestanovanjske kmetijske stavbe, če se v njih ne uporablja energija za zagotavljanje notranjih klimatskih pogojev,
- enostavne in nezahtevne objekte ter
- samostojne stavbe s celotno uporabno tlorisno površino, manjšo od 50 m².

51. člen

(register energetskih izkaznic)

(1) Ministrstvo vodi register energetskih izkaznic. V register se vpišejo podatki o stavbi oziroma posameznem delu stavbe, podatki o energetski izkaznici, podatki o neodvisnem strokovnjaku, ki je izdelovalec izkaznice: ime in priimek ter številka in datum izdaje licence. Register energetskih izkaznic je javen.

(2) Podatki iz registra energetskih izkaznic so del skupne prostorske podatkovne infrastrukture o energetski učinkovitosti stavb, kjer je energetska izkaznica z vsemi potrebnimi podatki za izračun energetske učinkovitosti stavb dosegljiva brezplačno ter na voljo za statistične in raziskovalne namene.

(3) Podrobnejšo vsebino, obliko in metodologijo za izdelavo in izdajo energetske izkaznice, vrste stavb, za katere velja obveznost izdaje energetske izkaznice, ter vsebino podatkov, način vodenja registra energetskih izkaznic in način prijave izdane energetske izkaznice za vpis v register energetskih izkaznic predpiše minister.

52. člen

(strošek izdelave energetske izkaznice)

(1) Strošek izdelave energetske izkaznice mora plačati lastnik oziroma lastniki stavbe.

(2) Strošek izdelave izkaznice se šteje za strošek rednega upravljanja, vezanega na učinkovitejšo rabo energije.

53. člen

(namestitev energetske izkaznice na vidno mesto)

(1) Lastnik ali upravljavec stavbe mora zagotoviti, da se veljavna energetska izkaznica namesti na vidno mesto in je jasno opazna javnosti in sicer:

- v stavbah, ki so v lasti ali uporabi oseb javnega sektorja in se v njih pogosto zadržuje javnost;
- v nestanovanjskih stavbah, za katero je bila v skladu s 50. členom tega zakona izdana energetska izkaznica.

(2) Vrste stavb iz tega člena, za katere velja obveznost namestitve energetske izkaznice na vidno mesto, podrobneje predpiše minister.

54. člen

(pregled dostopnih delov ogrevalnih, prezračevalnih in klimatskih sistemov)

(1) Lastnik stanovanjske in nestanovanjske stavbe ali dela stavbe mora najmanj na vsakih pet let zagotoviti redni pregled dostopnih delov ogrevalnih sistemov, prezračevalnih sistemov in klimatskih sistemov, vključno z vsemi njihovimi kombinacijami, z efektivno nazivno izhodno močjo nad 70kW. Določanje efektivne nazivne moči sistema temelji na vsoti nazivne izhodne moči generatorjev toplote in hladu.

(2) Prvi pregled dostopnih delov ogrevalnih sistemov, prezračevalnih sistemov in klimatskih sistemov, vključno z vsemi njihovimi kombinacijami se mora opraviti v petih letih od izdaje uporabnega dovoljenja oziroma v petih letih od vgradnje ali prenove njihovih posameznih delov. Sistemi z generatorji z efektivno nazivno izhodno močjo nad 290 kW se mora pregledati v treh letih od izdaje uporabnega dovoljenja oziroma v treh letih od vgradnje ali prenove njihovih posameznih delov

(3) Preglede izvajajo neodvisni strokovnjaki, ki pridobijo licenco iz 58. člena tega zakona.

(4) Pregled vključuje:

1. oceno generatorja ali generatorjev, obtočnih črpalk in, kjer je ustrezno, sestavnih delov prezračevalnih sistemov, sistemov za distribucijo zraka in vode, sistemov za hidravlično uravnoteženje in krmilnega sistema za potrebe stavbe ter priporočila za stroškovno učinkovito izboljšanje energetske učinkovitosti pregledanega sistema;

2. oceno učinkovitosti in velikosti generatorja ali generatorjev toplote in hlada in njegovih glavnih komponent v primerjavi z zahtevami stavbe in upošteva, ali lahko zmogljivosti sistema optimizirajo njegovo učinkovitost pri tipičnih ali povprečnih pogojih obratovanja z uporabo razpoložljivih tehnologij za varčevanje z energijo in v spreminjajočih se pogojih zaradi spreminjanja uporabe. Glede na potrebo pregled vključuje tudi oceno sistema pri tipičnih ali povprečnih pogojih obratovanja;

3. kjer je smiselno tudi oceno izvedljivost delovanja sistema pri različnih in učinkovitejših temperaturnih nastavitvah, kot na primer pri nastavitvi na nizko temperaturo za vodne ogrevalne sisteme, vključno s potrebnim oblikovanjem zahtev glede izhodne toplotne moči in temperature in pretoka, pri čemer se zagotovi varno delovanje sistema;

4. kjer je smiselno osnovno oceno izvedljivosti zmanjšanja uporabe fosilnih goriv na kraju samem, na primer z vključevanjem energije iz obnovljivih virov, spremembo vira energije ali nadomestitvijo ali prilagoditvijo obstoječih sistemov;

5. če je nameščen prezračevalni sistem, oceno njegove velikosti in ali lahko njegove zmogljivosti optimizirajo njegovo učinkovitost pri tipičnih ali povprečnih pogojih obratovanja, ki so pomembni za posebno in trenutno uporabo stavbe;

(5) Kadar se sistem ali zahteve stavbe po pregledu, opravljenem na podlagi tega člena, niso spremenile, ni potrebno ponovno oceniti velikosti glavne komponente ali ocene delovanja pri različnih temperaturah.

(6) Poročilo o pregledu se izda po vsakem pregledu ogrevalnega sistema, prezračevalnega sistema ali klimatskega sistema. Poročilo o pregledu vsebuje rezultat pregleda in vključuje priporočila za stroškovno učinkovito izboljšanje energetske učinkovitosti pregledanega sistema ter ugotovljene vse varnostne težave med pregledom. Priporočila lahko temeljijo na primerjavi energetske učinkovitosti pregledanega sistema z najboljšim razpoložljivim sistemom, ki je izvedljiv in uporablja tehnologije za varčevanje z energijo in po potrebi lahko vključujejo rezultate osnovne ocene izvedljivosti zmanjšanja uporabe fosilnih goriv na kraju samem.

(7) Izdano poročilo o pregledu mora neodvisni strokovnjak naložiti v register poročil pregledov, ki je del podatkovne informacijske zbirke o energetskih lastnostih stavb. Poročilo o pregledu klimatskega sistema se izroči lastniku ali najemniku posamezne stavbe ali posameznega dela stavbe.

(8) Register poročil pregledov tehničnih stavbnih sistemov vodi ministrstvo. V register se vpišejo podatki o stavbi oziroma delu stavbe, podatki o poročilu o pregledu tehničnih stavbnih sistemov, podatki o neodvisnem strokovnjaku, ki je izdelovalec poročila: ime in priimek ter številka in datum izdaje licence. Podatki iz registra poročil pregledov tehničnih stavbnih sistemov so del skupne prostorske podatkovne infrastrukture.

(9) Pregled dostopnih delov ogrevalnih sistemov, prezračevalnih sistemov in klimatskih sistemov, vključno z vsemi njihovimi kombinacijami iz prvega odstavka tega člena ni obvezen, če so le ti predmet pogodbenega zagotavljanja prihrankov energije na podlagi pogodbe, ki določa

dogovorjeno raven izboljšave energetske učinkovitosti teh sistemov in poleg tega vsebuje tudi naslednje sestavine:

- navedbo zagotovljenih prihrankov, ki bodo doseženi z izvajanjem ukrepov po pogodbi;
- trajanje pogodbe, pogoje in odpovedni rok;
- referenčni datum za določitev doseženih prihrankov;
- obveznost, da se v celoti izvajajo ukrepi iz pogodbe, in dokumentiranje vseh sprememb med trajanjem pogodbe;
- jasne in pregledne določbe o merjenju in preverjanju doseženih zagotovljenih prihrankov.

(10) Lastnik stavbe ali dela stavbe mora po prenehanju pogodbe iz prejšnjega odstavka zagotoviti prvi redni pregled v enem letu.

(11) Podrobnejšo vsebino, način izvedbe o pregledu ter način vodenja registra poročil pregledov dostopnih delov ogrevalnih, prezračevalnih in klimatskih sistemov predpiše minister.

55. člen

(obveznost uvedbe sistemov za avtomatizacijo in nadzor stavb)

(1) Nestanovanjske stavbe, ki imajo projektiran ali nameščen ogrevalni sistem, klimatski sistem, sistem za kombinirano ogrevanje in prezračevanje ali sistem za kombinirano klimatizacijo in prezračevanje z nazivno izhodno močjo nad 290 kW, morajo biti opremljene s sistemi za avtomatizacijo in nadzor stavb.

(2) Sistemi za avtomatizacijo in nadzor stavb iz prejšnjega odstavka morajo izpolniti naslednje zahteve glede funkcionalnosti:

- stalno spremljajo, zapisujejo in analizirajo porabo energije ter omogočajo prilagajanje porabe energije,
- primerjajo energetske učinkovitosti stavbe glede na referenčne vrednosti, odkrivajo izgube učinkovitosti tehničnih stavbnih sistemov in obveščajo osebe, ki so odgovorne za stavbo ali tehnično upravljanje stavbe, o možnostih za izboljšanje energetske učinkovitosti ter
- omogočajo komunikacijo s povezanimi tehničnimi stavbnimi sistemi in drugimi napravami v stavbi ter so interoperabilni s tehničnimi stavbnimi sistemi med različnimi vrstami tehnologij, naprav in proizvajalcev.

(3) Sistemi za avtomatizacijo in nadzor stavb morajo izpolnjevati minimalne zahteve glede na celotno energetske učinkovitost, ustrezno velikost, prilagoditev in nadzor nad sistemi, ki jih predpiše minister.

(4) Stavbe, ki so opremljene s sistemi za avtomatizacijo in nadzor stavb, so izvzete iz obveznosti pregledov iz prejšnjega člena.

56. člen

(pooblastilo za izdajanje energetskih izkaznic)

Energetske izkaznice izdajajo pooblašcene pravne ali fizične osebe (v nadaljnjem besedilu: izdajatelj). Minister z odločbo podeli pooblastilo za izdajo energetskih izkaznic osebi, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

- ima v sodni register oziroma v Poslovni register Slovenije vpisano dejavnost projektiranja ali tehničnega svetovanja in
- ima za izvajanje nalog iz prejšnje alineje s pogodbo o zaposlitvi, s pogodbo o delu, prek kooperacije ali na drug zakonit način zagotovljeno sodelovanje vsaj enega neodvisnega strokovnjaka za izdelavo energetskih izkaznic.

57. člen

(izdajanje energetskih izkaznic in poročil o pregledih klimatskih in ogrevalnih sistemov)

(1) Izdajatelj mora na zahtevo stranke izvesti postopek izdaje energetske izkaznice ali postopek izdaje poročila o pregledu klimatskega in ogrevalnega sistema. Za izdelavo in izdajo energetske izkaznice neodvisni strokovnjak obvezno opravi fizični ogled stavbe. V enodružinskih stavbah mlajših od 10 let, kjer ni predvidenih več ukrepov, je možno izdelati energetsko izkaznico virtualno z vizualnimi pregledi. Naročnik energetske izkaznice ali pregleda klimatskega ali ogrevalnega sistema mora neodvisnemu strokovnjaku dati na voljo vse potrebne podatke in projektno dokumentacijo v skladu s predpisi o graditvi objektov, zaradi potrebnega preverjanja podatkov pa mu omogočiti tudi vstop v prostore ter ogled ustreznih predmetov, naprav in sistemov.

(2) Pri opravljanju svojih nalog morajo neodvisni strokovnjaki ravnati v skladu s predpisi v zvezi z izdajanjem energetskih izkaznic, pregledi klimatskih in ogrevalnih sistemov in jih opravljati v skladu s pravili stroke ter neodvisno od vpliva naročnika ali drugih oseb ali navodil delodajalca.

(3) Neodvisni strokovnjak ne sme izdelati energetske izkaznice ali pregleda klimatskih in ogrevalnih sistemov, če:

- obstaja kateri od razlogov za njegovo izločitev v skladu s predpisi, ki urejajo splošni upravni postopek;
- je bil v zadnjih treh letih zaposlen pri stranki oziroma naročniku energetske izkaznice oziroma pregleda ali je bil v zadnjih treh letih z njim v kakršnem koli drugem razmerju, na podlagi katerega je zanj proti plačilu izvajal storitve ali delo v odvisnem razmerju v skladu s predpisi o dohodnini;
- ne dela neodvisno, tako da to vpliva na nepristransko izdelavo energetske izkaznice, poročila o pregledu klimatskih in ogrevalnih sistemov;

- pri oblikovanju priporočenih ukrepov daje prednost konkretni opremi ali storitvam določenega ponudnika in zaradi interesov ponudnikov opreme ali storitev predlaga ukrepe, ki strokovno niso utemeljeni.

(4) Minister podrobneje predpiše metodologijo in minimalne zahteve za virtualni pregled stavbe.

58. člen

(licenca neodvisnega strokovnjaka)

(1) Licenco neodvisnega strokovnjaka za izdelavo energetskih izkaznic lahko dobi posameznik, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

- ima najmanj izobrazbo, pridobljeno po študijskem programu prve stopnje, oziroma izobrazbo, ki ustreza ravni izobrazbe, pridobljene po študijskih programih prve stopnje, in je v skladu z zakonom, ki ureja slovensko ogrodje kvalifikacij, uvrščena na sedmo raven s študijskih področij, ki spadajo v ožje področje tehnika (razen v podrobno področje kemijsko inženirstvo in procesi ali v podrobno področje okoljevarstvena tehnologija) ali v ožje področje arhitektura, prostorsko načrtovanje in gradbeništvo ali v podrobno področje lesarska, papirniška, plastična, steklarska in podobna tehnologija ali v podrobno področje fizika, v skladu s predpisom, ki določa klasifikacijski sistem izobraževanja in usposabljanja;
- ima najmanj dve leti ustreznih delovnih izkušenj od pridobitve izobrazbe iz prejšnje alineje na strokovnem področju učinkovite rabe energije in obnovljivih virov energije v stavbah;
- je v zadnjih petih letih pred vložitvijo zahteve za izdajo licence uspešno opravil usposabljanje za neodvisne strokovnjake za izdelavo energetskih izkaznic v skladu s tem zakonom.

(2) Licenco neodvisnega strokovnjaka za preglede klimatskih in ogrevalnih sistemov lahko dobi posameznik, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

- ima najmanj izobrazbo, pridobljeno po študijskem programu prve stopnje, oziroma izobrazbo, ki ustreza ravni izobrazbe, pridobljene po študijskih programih prve stopnje, in je v skladu z zakonom, ki ureja slovensko ogrodje kvalifikacij, uvrščena na sedmo raven s študijskih področij, ki spadajo v ožje področje tehnika (razen v podrobno področje kemijsko inženirstvo in procesi ali v podrobno področje okoljevarstvena tehnologija ali v podrobno področje motorna vozila, ladje in letala), v skladu s predpisom, ki določa klasifikacijski sistem izobraževanja in usposabljanja;
- ima najmanj dve leti ustreznih delovnih izkušenj od pridobitve izobrazbe iz prejšnje alineje na strokovnem področju klimatskih in ogrevalnih sistemov;
- je v zadnjih petih letih pred vložitvijo zahteve za izdajo licence uspešno opravil usposabljanje po programu usposabljanja za neodvisne strokovnjake za pregled klimatskih in ogrevalnih sistemov.

(3) Licenco neodvisnega strokovnjaka za energetski pregled lahko dobi posameznik, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

- ima najmanj izobrazbo, pridobljeno po študijskem programu prve stopnje, oziroma izobrazbo, ki ustreza ravni izobrazbe, pridobljene po študijskih programih prve stopnje, in je v skladu z zakonom, ki ureja slovensko ogrodje kvalifikacij, uvrščena na sedmo raven s študijskih področij, ki spadajo v ožje področje tehnika (razen v podrobno področje kemijsko inženirstvo in procesi ali

v podrobno področje okoljevarstvena tehnologija ali v podrobno področje motorna vozila, ladje in letala), v skladu s predpisom, ki določa klasifikacijski sistem izobraževanja in usposabljanja;

- ima najmanj tri leta ustreznih delovnih izkušenj od pridobitve izobrazbe iz prejšnje alineje na strokovnem področju energetike, kar vključuje tudi delovne izkušnje na vsaj enem od naslednjih področij: učinkovite rabe energije, obnovljivih virov energije, ekologije, energetskih pregledov stavb ali industrijskih objektov, načrtovanja in upravljanja energetskih sistemov, energetskega managementa, optimizacije proizvodnih procesov z vidika energetske učinkovitosti ali upravljanje z energetskimi podatki in analizami.
- je v zadnjih petih letih pred vložitvijo zahteve za izdajo licence uspešno opravil usposabljanje po programu usposabljanja za neodvisne strokovnjake za energetske preglede.

(4) Ministrstvo na zahtevo stranke izda licenco neodvisnega strokovnjaka za nedoločen čas.

(5) Imetnik licence neodvisnega strokovnjaka se je dolžan vsakih pet let po pridobitvi licence udeležiti dopolnilnega usposabljanja po programu dopolnilnega usposabljanja, ki ne vsebuje preizkusa znanja.

(6) Imetnik licence neodvisnega strokovnjaka, ki želi izdelovati tudi izkaze o prenovi stavb ob izdelavi energetske izkaznice ali energetskega pregleda, se je dolžan udeležiti dodatnega usposabljanja za te vsebine. Po uspešno opravljenem dodatnem usposabljanju ministrstvo v register vpiše podatek o neodvisnem strokovnjaku, ki lahko izdeluje in izdaja tudi izkaze o prenovi stavb.

(7) Ministrstvo upravlja register licenc neodvisnih strokovnjakov iz prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena. V registru se za namene upravnega odločanja in delovanja strokovnjakov po tem zakonu obdelujejo osebni podatki o neodvisnem strokovnjaku (osebno ime, naslov prebivališča, strokovni ali znanstveni naslov, datum in kraj rojstva, po potrebi vrsta specializacije in podatki o objavah, telefonska številka, naslov elektronske pošte) in datumu izdaje licence. Javni niso naslednji osebni podatki: naslov prebivališča, datum in kraj rojstva, telefonska številka, naslov elektronske pošte. Ne glede na prejšnji stavek se posamezniku v vlogi za izdajo licence omogoči, da lahko da privolitev za javno objavo svojih podatkov za stike (telefonska številka, naslov elektronske pošte).

(8) Neodvisni strokovnjaki iz prvega in drugega odstavka tega člena spadajo med regulirane poklice v Republiki Sloveniji.

(9) Minister predpiše programe usposabljanja za neodvisne strokovnjake za izdelavo energetskih izkaznic, izkazov o prenovi stavb, za preglede klimatskih in ogrevalnih sistemov in energetske preglede po tem zakonu, vsebino dopolnilnega usposabljanja iz petega odstavka tega člena, podrobnejše pogoje za izvajalce usposabljanja za pridobitev licenc iz 62. člena tega zakona, obliko in vsebino licence neodvisnega strokovnjaka ter podrobnejšo vsebino in način vodenja registra licenc neodvisnih strokovnjakov.

59. člen

(pristojni organ za priznavanje poklicnih kvalifikacij)

(1) Naloge pristojnega organa v skladu s predpisom, ki ureja postopek priznavanja poklicnih kvalifikacij za opravljanje reguliranih poklicev za državljane držav članic Evropske unije,

Evropskega gospodarskega prostora in Švicarske konfederacije v Republiki Sloveniji, izvaja ministrstvo.

(2) Ministrstvo ima vse pravice in obveznosti, ki jih določajo predpisi o priznavanju poklicnih kvalifikacij. Če s tem zakonom ni določeno drugače, se za izvajanje teh nalog uporabljajo določbe predpisov o priznavanju poklicnih kvalifikacij.

(3) Državljeni držav članic Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora in Švicarske konfederacije ali države, s katero je sklenjen ustrezen mednarodni sporazum (v nadaljnjem besedilu: države pogodbenice), lahko v Republiki Sloveniji opravljajo regulirane poklice po tem zakonu pod enakimi pogoji kot slovenski državljani, razen če s tem zakonom ni določeno drugače. Pri tem morajo uporabljati metodologijo in standarde, ki jih predpisujejo slovenski predpisi.

60. člen

(stalno opravljanje reguliranih poklicev za državljane držav pogodbenic)

(1) Državljeni držav pogodbenic, ki želijo stalno opravljati regulirani poklic po tem zakonu, morajo pri ministrstvu pridobiti odločbo o priznanju poklicne kvalifikacije.

(2) Vloga za priznanje poklicne kvalifikacije se vloži v skladu z zakonom, ki ureja priznavanje poklicnih kvalifikacij. Poleg dokazil, ki jih za postopek priznavanja določa zakon, ki ureja priznavanje poklicnih kvalifikacij, mora vloga za priznanje poklicne kvalifikacije po tem zakonu vsebovati tudi dokazila o izpolnjevanju pogojev, ki so primerljivi s pogoji iz tega zakona.

(3) Na podlagi odločbe o priznanju poklicne kvalifikacije lahko posameznik zaprosi za licenco neodvisnega strokovnjaka.

(4) Zoper odločbo o priznanju poklicne kvalifikacije, ki jo izda ministrstvo, pritožba ni možna, možen pa je upravni spor.

61. člen

(občasno opravljanje reguliranih poklicev za državljane držav pogodbenic)

(1) Državljeni držav pogodbenic, ki želijo občasno opravljati regulirani poklic po tem zakonu, morajo pri ministrstvu vložiti pisno prijavo. Poleg dokazil, ki jih za prijavo določa zakon, ki ureja priznavanje poklicnih kvalifikacij, mora prijava za občasno opravljanje reguliranih poklicev po tem zakonu vsebovati tudi dokazila o izpolnjevanju pogojev, ki so primerljivi s pogoji iz tega zakona.

(2) Pri reguliranih poklicih ministrstvo pred prvim opravljanjem storitev preveri izpolnjevanje pogojev iz prejšnjega odstavka in poklicno kvalifikacijo ponudnika po določbah zakona, ki ureja priznavanje poklicnih kvalifikacij.

(3) Ob izpolnjevanju pogojev iz prvega odstavka tega člena in prejšnjega odstavka ministrstvo izda dovoljenje in ponudnika storitev začasno vpiše v register licenc neodvisnih strokovnjakov, ki občasno opravljajo poklic v Republiki Sloveniji. Register licenc neodvisnih strokovnjakov je javno dostopen na spletni strani ministrstva. Za ponudnika storitev vpis v register licenc neodvisnih strokovnjakov ne pomeni dodatnih stroškov.

(4) Posameznik, ki storitev opravlja več kot eno leto, svojo prijavo podaljša enkrat v koledarskem letu pri ministrstvu in v njej obvesti o morebitni spremembi podatkov.

62. člen

(izvajalci usposabljanja za pridobitev licenc)

Usposabljanje za neodvisne strokovnjake za izdelavo energetskih izkaznic, izkazov o prenovi stavb oziroma za redne preglede klimatskih in ogrevalnih sistemov po tem zakonu lahko opravljajo organizacije, ki jih po predhodno opravljenem javnem razpisu z odločbo za največ pet let pooblasti minister. Pogoji za pridobitev pooblastila se nanašajo na:

- usposobljenost predavateljev in drugega pedagoškega kadra, ki ga angažira ta organizacija;
- kader, ki je potreben za uspešno usposabljanje in druge s tem povezane naloge (sprejemanje prijav, vodenje potrebnih evidenc in podobno);
- opremo in prostore, ki so potrebni za usposabljanje in druge s tem povezane naloge.

63. člen

(opomin ali odvzem pooblastila oziroma licence)

(1) Minister lahko z odločbo izreče opomin izdajatelju ali odvzame pooblastilo iz 56. člena tega zakona.

(2) Opomin se izdajatelju izreče v primeru ugotovljenih najmanj dveh istovrstnih nepravilnosti pri izdani energetski izkaznici.

(3) Pooblastilo se lahko odvzame, če izdajatelj:

- ne izpolnjuje katerega od pogojev iz 56. člena tega zakona ali
- neodvisni strokovnjak, angažiran pri izdajatelju, pri opravljanju nalog več kot trikrat prekrši določbe tega zakona ali določbe podzakonskega predpisa.

(4) Minister lahko z odločbo izreče opomin ali odvzame licenco neodvisnemu strokovnjaku.

(5) Opomin se imetniku licence izreče v primeru ugotovljenih najmanj dveh istovrstnih nepravilnosti pri izdelavi energetske izkaznice.

(6) Licenca se odvzame, če imetnik:

- ne izpolnjuje katerega od pogojev iz prvega, drugega in tretjega odstavka 58. člena tega zakona;
- po izdanem opominu ponovi napako;

- pri opravljanju nalog več kot enkrat prekrši določbo tega zakona ali določbo podzakonskega predpisa;
- krši tretji odstavek 57. člena tega zakona ali
- ne opravi dopolnilnega usposabljanja v skladu s petim odstavkom 58. člena tega zakona.

(7) Licenca ali pooblastilo se lahko znova pridobi po poteku treh let od pravnomočnosti odločbe o odvzemu.

64. člen

(strokovni nadzor nad izdanimi energetske izkaznicami, izkazi o prenovi stavb in poročili o pregledu klimatskih in ogrevalnih sistemov)

(1) Strokovni nadzor nad energetske izkaznicami, izkazi o prenovi stavb in poročili o pregledih izvaja ministrstvo.

(2) Ministrstvo vsako leto opravi naključni izbor med vsemi letno izdanimi energetske izkaznicami, izkazi o prenovi stavb in opravi nadzor nad izbranimi. Vzorec mora biti dovolj velik, da se zagotovijo statistično pomembni rezultati glede skladnosti.

(3) Strokovni nadzor nad energetske izkaznicami, izkazi o prenovi stavb lahko zajema preverjanje vhodnih podatkov o stavbi, ki so uporabljeni za izdajo energetske izkaznice, rezultatov, navedenih v izkaznici, vključno z danimi priporočili, in obiske stavb na kraju samem, če je to možno, da bi se preverilo ujemanje med specifikacijami, navedenimi v energetske izkaznici, in stavbo, za katero je bila izdana energetske izkaznica. Po potrebi se pregledi lahko izvedejo virtualno pri vsaj 10 % energetske izkaznic, izkazov ali pregledov. Strokovni nadzor upošteva tudi različne tipologije stavb in najbolj razširjene vrste stavb kot najbolj pomembne za nadzor.

(4) V okviru vsakega strokovnega nadzora se zagotovi tudi kakovost neodvisnega nadzornega sistema energetske izkaznic z predhodno jasno opredelitvijo ciljev glede kakovosti in ravni statističnega zaupanja. Za ocenjeno obdobje, ki ni daljše od enega leta, se zagotavlja, da ima vsaj 90 % veljavnih izdanih energetske izkaznic 95-odstotno statistično zanesljivost. Raven kakovosti in stopnja zaupanja neodvisnemu nadzornemu sistemu energetske izkaznic se določi z naključnim vzorčenjem in se pri tem pa se upoštevajo vsi elementi iz opredelitve veljavne energetske izkaznice. Veljavnost vhodnih podatkov se preveri z informacijami, ki jih zagotovi neodvisni strokovnjak.

(5) V okviru preverjanja in naključnega vzorčenja pri nadzoru nad energetske izkaznicami, se preverja ujemanje med specifikacijami, navedenimi v energetske izkaznici, in stavbo, za katero je bila izdana energetske izkaznica. Poleg tega se lahko preverja veljavnost izračunov in največje odstopanje za energetske učinkovitost stavbe, ki je lahko izraženo z numeričnimi indikatorji porabe primarne energije in najmanjše število elementov, ki se razlikujejo od privzetih ali standardnih vrednosti. Preverja se tudi razpoložljivosti uporabnikom in vidnost indikatorja ter razreda energetske učinkovitosti v oglaševalskih medijih.

(6) V okviru podatkovne zbirke o energetske izkaznici se objavljajo informacije o sistemu kakovosti, ki vključujejo opredelitev števila veljavnih energetske izkaznic, cilje glede kakovosti sheme energetske izkaznic, rezultate ocenjevanja kakovosti, vključno s številom ovrednotenih izkaznic in relativno velikostjo glede na skupno število izdanih izkaznic v danem obdobju glede na različno tipologijo in ukrepe ob nepredvidljivih dogodkih za izboljšanje splošne kakovosti energetske izkaznic.

(7) Ministrstvo vsako leto opravi nadzor nad naključno izbranim, vsaj statistično pomembnim deležem vseh letno izdanih poročil o klimatskih in ogrevalnih sistemih v ter ta poročila preveri.

(8) Za preverjanje iz drugega odstavka tega člena in prejšnjega odstavka ministrstvo za vsako posamezno energetske izkaznice, izkaza o prenovi stavb ali poročilo o pregledu, ki se preverja, naroči strokovno analizo, s katero se preveri pravilnost izdane energetske izkaznice, izkaza o prenovi stavb ali poročila o pregledu. V primeru ugotovljenih nepravilnosti ministrstvo na podlagi strokovne analize izdajatelju energetske izkaznice, izkaza o prenovi stavb ali poročila o pregledu izda odločbo, s katero odredi odpravo nepravilnosti.

(9) Za namene strokovnega nadzora lahko ministrstvo ali oseba, ki izdeluje strokovne analize in pridobi izrecno pooblastilo ministrstva, pridobiva podatke iz uradnih evidenc.

(10) Podrobnejšo vsebino, obliko, metodologijo in roke za nadzor nad izdanimi energetskimi izkaznicami, izkazi o prenovi stavb in poročili o klimatskih in ogrevalnih sistemih predpiše minister.

(11) Če v postopku strokovnega nadzora ministrstvo podvomi o pravilnosti energetske izkaznice, izkaza o prenovi stavb ali poročila o pregledu klimatskih in ogrevalnih sistemov in o ugotovitvah obvesti pristojni inšpektorat.

V. POGLAVJE: ZAHTEVE GLEDE ENERGETSKE UČINKOVITOSTI ZA PROIZVODE

65. člen

(okoljske zahteve za proizvode na trgu in v uporabi)

(1) Proizvod, povezan z energijo (v nadaljnjem besedilu: proizvod), se sme dati na trg, v uporabo oziroma je lahko dostopen na trgu, ko:

1. izpolnjuje predpisane tehnične zahteve glede okoljsko primerne zasnove proizvodov,
2. je narejena ocena skladnosti proizvoda,
3. je izdana izjava Evropske unije o skladnosti,
4. je izdelana tehnična dokumentacija v enem od uradnih jezikov držav članic Evropske unije,
5. je označen z znakom skladnosti CE ter
6. so zagotovljene jasne in razumljive informacije za končne uporabnike v slovenskem jeziku.

(2) Proizvajalec ali njegov pooblaščen zastopnik mora hraniti tehnično dokumentacijo, ki omogoča oceno skladnosti proizvoda, in izjavo Evropske unije o skladnosti še deset let po tem, ko je bil izdelan zadnji proizvod.

(3) Če proizvajalec nima sedeža v Evropski uniji in v Evropski uniji nima pooblaščenega zastopnika, je izpolnjevanje zahtev iz prvega odstavka tega člena in prejšnjega odstavka dolžan zagotoviti uvoznik.

(4) Dobavitelj ali distributer proizvodov na poziv nadzornega organa zagotovi tehnično dokumentacijo proizvoda, iz katere je za proizvod razvidno izpolnjevanje zahtev glede okoljsko primerne zasnove.

(5) Prepovedano je označevanje proizvoda z znaki, ki bi lahko zavajali uporabnike glede pomena ali oblike znaka skladnosti CE.

(6) Okoljske zahteve za proizvode na trgu in v uporabi se zagotavlja in izvaja v skladu z Uredbo (EU) 2024/1781 in izvedbenimi akti, sprejetimi na podlagi Uredbe (EU) 2024/1781.

(7) Vlada z uredbo podrobneje določi tehnične zahteve glede okoljsko primerne zasnove proizvodov.

66. člen

(energijsko označevanje proizvodov na trgu)

(1) Proizvodi smejo biti dani na trg, v uporabo oziroma so lahko dostopni na trgu, ko:

- so zanje izvedeni merilni postopki v skladu z Uredbo 2017/1369/EU in delegiranimi akti, sprejetimi na podlagi Uredbe 2017/1369/EU,
- so opremljeni z nalepko o energijski učinkovitosti (v nadaljnjem besedilu: nalepka) in z informacijskim listom proizvoda,
- je zanje izdelana tehnična dokumentacija, ki zadostuje za oceno točnosti podatkov, ki jih vsebujeta nalepka in informacijski list proizvoda.

(2) Energijsko označevanje proizvodov na trgu se zagotavlja in izvaja v skladu z Uredbo 2017/1369/EU in delegiranimi akti, sprejetimi na podlagi Uredbe 2017/1369/EU.

(3) Oblika in vsebina nalepke ter informacijski list proizvoda morajo biti pravilni in navedeni v slovenskem jeziku.

67. člen

(poročanje o proizvodih)

(1) Proizvajalec ali njegov pooblaščen zastopnik ali uvoznik, ki daje na trg proizvode iz prejšnjega člena oziroma naprave za proizvodnjo toplote iz obnovljivih virov energije (v nadaljnjem besedilu: naprave), poroča ministrstvu o količini proizvodov, danih na trg v Republiki Sloveniji, in o njihovem energijskem razredu, ki je zapisan na nalepki oziroma v tehnični dokumentaciji proizvoda oziroma naprave. Podatke o količini in energijskem razredu proizvodov oziroma naprav, dobavljenih na tržišče Republike Slovenije, morajo podati tudi distributerji.

(2) Minister določi vrsto podatkov in način poročanja iz prejšnjega odstavka.

VI. POGLAVJE: ENERGETSKA UČINKOVITOST SISTEMOV OSKRBE Z ENERGIJO

68. člen

(uporaba obnovljivih virov energije, soproizvodnje in odvečne toplote v sistemih daljinskega ogrevanja)

(1) Distributer toplote zagotovi, da je daljinski sistem učinkovit. Učinkovit daljinski sistem mora uporabljati samo energijo iz obnovljivih virov, samo odvečno toploto ali samo kombinacijo energije iz obnovljivih virov in odvečne toplote.

(2) Sistem daljinskega ogrevanja in hlajenja, da bi veljal za učinkovitega, po izgradnji ali po obsežni prenovi njegovih enot mora začeti obratovati ali po prenovi nadaljevati obratovanje skladno z zahtevami iz prejšnjega odstavka.

(3) V sistemu daljinskega ogrevanja in hlajenja, ki je bil izgrajen ali so bile njegove enote obsežno prenovljene ne sme biti v obstoječih virih toplote v primerjavi s povprečno letno porabo v preteklih treh koledarskih letih polnega obratovanja pred prenovo povečanja uporabe fosilnih goriv razen zemeljskega plina.

(4) Sistemi daljinskega ogrevanja in hlajenja s skupno izhodno toploto in hladom nad 5 MW, ki ne izpolnjujejo zahtev iz prvega odstavka tega člena, morajo od 1. januarja 2025 in nato vsakih pet let pripraviti trajnostni načrt, ki vključuje ukrepe za zagotovitev učinkovitejše porabe primarne energije, zmanjšanje izgub pri distribuciji in povečanje deleža energije iz obnovljivih virov v oskrbi z ogrevanjem in hlajenjem. Trajnostni načrt mora vključevati ukrepe za izpolnjevanje zahtev iz prvega odstavka tega člena.

(5) Preverjanje obveznosti iz prejšnjega odstavka izvaja agencija na podlagi trajnostnega načrta, ki so jih agenciji dolžni poslati distributerji toplote v skladu s predpisi, ki urejajo zagotavljanje oskrbe s toploto iz distribucijskih sistemov. Agencija do 1. maja za preteklo leto objavi, kateri sistemi daljinskega ogrevanja so energetske učinkoviti.

(6) Vrednosti iz prvega odstavka tega člena se lahko dosežejo tudi v več omrežjih na območju iste lokalne skupnosti, če tako določa lokalni energetski koncept.

(7) Za oceno ekonomske izvedljivost povečanja energetske učinkovitosti pri ogrevanju in hlajenju, je potrebno na ravni obrata opraviti analizo stroškov in koristi v primeru, ko se na novo načrtujejo ali obsežno prenavljajo naslednji obrati:

- termoelektrarna s skupno povprečno energijsko močjo nad 10 MW v primeru ocene stroškov in koristi zagotavljanja obratovanja elektrarne kot obrata za soproizvodnjo z visokim izkoristkom;
- industrijski obrat s skupno povprečno energijsko močjo nad 8 MW v primeru ocenitve izkoriščanja odvečne toplote na kraju samem in izven obrata;
- pomožni objekt s skupno povprečno energijsko močjo nad 7 MW v primeru naprav za ravnanje z odpadlo vodo in obratov za utekočinjeni zemeljski plin z namenom, da se oceni izkoriščanje odvečne toplote na kraju samem in izven njega;

- podatkovni center s skupno povprečno energijsko močjo nad 1 MW, da bi ocenili stroške in koristi, med drugim vključno s tehnično izvedljivostjo, stroškovno učinkovitostjo, vplivom na energetske učinkovitost in lokalno povpraševanje po toploti, vključno s sezonskimi nihanji, pri uporabi odvečne toplote za zadovoljevanje ekonomsko upravičenega povpraševanja in priključka tega obrata na omrežje učinkovitega daljinskega ogrevanja ali hlajenja, ki lahko za svoje delovanje uporablja tudi obnovljive vire energije ali druge načine izrabe odvečne toplote.

(8) V analizi iz prejšnjega odstavka je potrebno upoštevati rešitve za sistem hlajenja, ki omogočajo odstranjevanje ali zajemanje odvečne toplote na koristni ravni temperature s čim manjšim vnosom pomožne energije.

(9) Nameščanje opreme za zajemanje ogljikovega dioksida, ki se proizvede v kurilnih napravah z namenom geološkega shranjevanja za namen druge in tretje alineje sedmega odstavka tega člena ne šteje kot prenovitev.

(10) Analizo stroškov in koristi izvede podjetje odgovorno za delovanje objekta.

(11) Obveznost sedmega odstavka tega člena ne velja za:

- elektrarne, ki se uporabljajo ob konični obremenitvi, in obrate za rezervno proizvodnjo električne energije, ki naj bi v petletnem obdobju obratovali manj kot 1.500 obratovalnih ur na leto kot tekoče povprečje,

- obrate, ki se morajo nahajati v bližini geološkega območja shranjevanja, ki je odobreno v skladu z Direktivo 2009/31/ES,

- podatkovni center, katerega odvečna toplota se uporablja ali se bo uporabljala v omrežju za daljinsko ogrevanje ali neposredno za ogrevanje prostorov, pripravo sanitarne tople vode ali v druge namene v stavbi ali skupini stavb ali objektov, v katerih se le ti nahajajo.

(12) Oceno ekonomske izvedljivosti povečanja energetske učinkovitosti pri ogrevanju in hlajenju za posamezni obrat za potrebe analize stroškov in koristi je potrebno posredovati ministrstvu. V okviru ocene morajo biti podatki o razpoložljivih količinah oskrbe s toploto in toplotnih parametrih, predvideno letno število ur obratovanja in geografsko lokacijo obrata za katerega se posreduje ocena. Ob upoštevanju varovanja poslovnih podatkov se navedene informacije objavijo na spletni strani ministrstva.

69. člen

(ocenjevanje in načrtovanje ogrevanja in hlajenja)

(1) Ministrstvo pripravi celovito oceno ogrevanja in hlajenja, ki se v okviru javne obravnave uskladi z deležniki, na katere ima vpliv in je priloga celovitega nacionalnega energetskega podnebne načrta (v nadaljnjem besedilu: NEPN).

(2) Celovita ocena možnosti iz prejšnjega odstavka vključuje analizo stroškov in koristi za celotno Slovenijo in pri tem se upoštevajo klimatski pogoji, ekonomska izvedljivost, tehnična ustreznost, gospodarnost z viri in načelo energetske učinkovitosti na prvem mestu.

(3) Lokalna skupnost načrtuje razvoj infrastrukture za učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje, spodbuja razvoj obratov za uporabo odvečne toplote, kar vključuje tudi obrate industrijskem sektorju oziroma omogoča razvoj soproizvodnje z visokim izkoristkom ter uporabo ogrevanja in hlajenja iz odvečne toplote in obnovljivih virov energije, kadar je pri celoviti oceni iz prvega odstavka

tega člena ugotovljeno, da obstaja možnost za uporabo sproizvodnje z visokim izkoristkom oziroma učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje iz odvečne toplote in pri kateri bi bile koristi večje od stroškov.

(4) Na podlagi rezultatov celovite ocene iz prvega odstavka tega člena se oblikujejo ukrepi, ki se jih opredeli v NEPN.

(5) Lokalni energetske koncept mora vsebovati tudi lokalni načrt ogrevanja in hlajenja v primeru lokalnih skupnosti z več kot 45 000 prebivalci. Načrti mora:

1. biti osnovan na informacijah in podatkih iz celovite ocene ter vsebovati oceno in popis možnosti za povečanje energetske učinkovitosti, kar vključuje tudi daljinsko ogrevanje z nizkimi temperaturami, visoko učinkovito sproizvodnjo, izrabo odvečne toplote ter energijo iz obnovljivih virov pri ogrevanju in hlajenju na tem območju;
2. biti skladen z načelom energetske učinkovitosti na prvem mestu;
3. vključevati strategijo za razvoj identificiranih možnih rešitev iz celovite ocene iz prvega odstavka tega člena;
4. biti pripravljen ob sodelovanju vseh regionalnih ali lokalnih deležnikov ter zagotavljati sodelovanje javnosti, vključno z upravljavci lokalne energetske infrastrukture;
5. upoštevati ustrezno obstoječo energetske infrastrukturo;
6. upoštevati potrebe lokalnih skupnosti in več lokalnih ali regionalnih upravnih enot;
7. oceniti vlogo energetske skupnosti ter drugih pobud odjemalcev, ki lahko dejavno prispevajo k izvajanju lokalnih projektov ogrevanja in hlajenja;
8. vključevati analizo naprav in sistemov za ogrevanje in hlajenje v lokalnem stavbnem fondu, pri čemer upoštevajo možnosti, ki jih imajo posamezne površine za ukrepe za energetske učinkovitost, ter obravnavajo energetske najmanj učinkovite stavbe in potrebe ranljivih gospodinjstev;
9. oceniti, kako financirati izvajanje politik in ukrepov ter opredeliti finančne mehanizme, ki odjemalcem omogočajo prehod na ogrevanje in hlajenje iz obnovljivih virov;
10. vključevati začrtani potek doseganja ciljev načrtov v skladu s podnebno nevtralnostjo ter spremljanje napredka pri izvajanju opredeljenih politik in ukrepov;
11. si prizadevati za zamenjavo starih in neučinkovitih ogrevalnih in hladilnih naprav v objektih oseb javnega sektorja z zelo učinkovitimi alternativami, da bi postopno odpravili uporabo fosilnih goriv
12. oceniti morebitne sinergije z načrti sosednjih regionalnih ali lokalnih organov za spodbujanje skupnih naložb in stroškovne učinkovitosti.

(7) Lokalni načrti ogrevanja in hlajenja so lahko tudi del skupnega lokalnega energetskega koncepta opredeljenega v zakonu, ki ureja vsebino lokalnih energetske konceptov.

25/6 odstavek glede te vsebine eden zadnjih od spodaj šestega odstavka.

(8) Ministrstvo oceni lokalne načrte ogrevanja in hlajenja v okviru lokalnih energetske konceptov.

(9) Minister podrobneje opredeli metodologijo za izdelavo celovite ocene možnosti ogrevanja in hlajenja in lokalnega načrta za ogrevanje in hlajenje.

70. člen

(pretvorba, prenos in distribucija energije)

(1) Agencija pri izvajanju regulativnih nalog glede odločitev o delovanju plinske in električne infrastrukture in glede odločitev o omrežnih tarifah uporabljajo načelo energetske učinkovitosti na prvem mestu.

(2) Operaterji prenosnih in distribucijskih sistemov za plin in električno energijo pri svojih odločitvah o načrtovanju in razvoju omrežja ter naložbah uporabljajo načelo energetske učinkovitosti na prvem mestu. Agencija nadzira, da operaterji prenosnih sistemov in operaterji distribucijskih sistemov z metodologijo, ki jo uporabljajo ocenjujejo tudi alternativne možnosti pri analizi stroškov in koristi, da upoštevajo širše koristi rešitev energetske učinkovitosti, prožnosti na strani povpraševanja in naložb v sredstva ter da operaterji izvajajo načelo energetske učinkovitosti na prvem mestu.

(3) Operaterji prenosnih in distribucijskih sistemov spremljajo in količinsko opredelijo skupni obseg izgub v omrežju, omrežja optimizirajo in izboljšujejo njihovo učinkovitost, ocenjujejo ukrepe za izboljšanje energetske učinkovitosti glede na svoje obstoječe sisteme za prenos ali distribucijo plina ali električne energije in izboljšujejo energetsko učinkovitost pri zasnovi in obratovanju infrastrukture, kar vključuje tudi vzpostavitev naprednega omrežja. O teh ukrepih in pričakovanih prihrankih energije zaradi zmanjšanja izgub v omrežju poročajo agenciji.

(4) Agencija v letnem poročilu posebej poroča o izboljšanju energetske učinkovitosti v zvezi z obratovanjem infrastrukture za plin in električno energijo, kjer poda oceno celotnega izkoristka pri obratovanju infrastrukture za plin in električno energijo ter navede ukrepe in priporočila za izboljšanje energetske učinkovitosti, ki so jih izvedli operaterji prenosnih in distribucijskih sistemov. V okviru priporočil vključijo tudi stroškovno učinkovite alternative, ki zmanjšujejo konično obremenitev in skupno porabo električne energije.

(5) Agencija zagotovi, da se v tarifah za prenos in distribucijo odstranijo spodbude, ki negativno vplivajo na energetsko učinkovitost proizvodnje, prenosa, distribucije in dobave električne energije in plina.

(6) Agencija lahko zahteva, da operaterji prenosnega sistema in distribucijskega sistema z zmanjševanjem stroškov za vzpostavitev povezave in uporabo sistema spodbujajo postavitev obratov za soproizvodnjo z visokim izkoristkom v bližini območij povpraševanja po toploti.

71. člen

(celovita ocena možnosti za uporabo soproizvodnje z visokim izkoristkom, učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje ter analiza stroškov in koristi)

(1) Ministrstvo na zahtevo Evropske komisije pripravi celovito oceno možnosti za uporabo soproizvodnje z visokim izkoristkom ter učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje, ki vsebuje informacije, kot so določene s prilogo X Direktive 2023/1791/EU.

(2) Celovita ocena iz prejšnjega odstavka mora vključevati analizo stroškov in koristi. Deležniki, na katere vpliva celovita ocena stroškov, morajo imeti možnost sodelovanja pri pripravi načrtov ogrevanja in hlajenja.

(3) Analiza stroškov in koristi temelji na podnebnih razmerah, ekonomski izvedljivosti in tehnični ustreznosti ter vsebuje določitev izhodiščnega scenarija in izvedljive alternativne scenarije, v katerih se morajo upoštevati samo soproizvodnja z visokim izkoristkom, učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje ali možnosti za učinkovito individualno ogrevanje in hlajenje ter ekonomsko analizo z vsemi ekonomskimi učinki. Analiza stroškov in koristi prispeva k identifikaciji rešitev za zadovoljevanje potreb

po ogrevanju in hlajenju, ki so najbolj gospodarne z viri in stroškovno učinkovite, pri čemer se upošteva načelo energetske učinkovitosti na prvem mestu.

(4) Minister predpiše podrobnejšo vsebino analize stroškov in koristi iz drugega odstavka tega člena.

72. člen

(zagotavljanje statističnih podatkov o učinkovitosti pri soproizvodnji)

Državni organ, pristojen za statistiko, predloži Evropski komisiji vsako leto do 30. aprila statistične podatke o:

- nacionalni proizvodnji električne energije in toplote iz soproizvodnje z visokim in nizkim izkoristkom v primerjavi s skupnimi zmogljivostmi za proizvodnjo toplote in električne energije,
- zmogljivostih za proizvodnjo toplote in električne energije iz soproizvodnje,
- gorivih, porabljenih za soproizvodnjo,
- proizvodnji in zmogljivostih daljinskega ogrevanja in hlajenja v primerjavi s skupnimi zmogljivostmi za proizvodnjo toplote in električne energije,
- prihrankih primarne energije.

73. člen

(način določanja izkoristka soproizvodnje z visokim izkoristkom)

(1) Soproizvodnja z visokim izkoristkom je soproizvodnja, ki zagotovi prihranke primarne energije v primerjavi z ločeno proizvodnjo električne energije in toplote.

(2) Za posamezne vrste tehnologij proizvodnih naprav s soproizvodnjo minister predpiše način izračunavanja prihranka primarne energije v soproizvodnji z visokim izkoristkom, način določanja izkoristka soproizvodnje z visokim izkoristkom in način izračunavanja količine električne energije iz soproizvodnje, ki se šteje za električno energijo, proizvedeno v soproizvodnji z visokim izkoristkom.

74. člen

(analiza stroškov in koristi pri posameznih investicijah)

(1) Investitor mora pri načrtovanju novih gradenj in obsežne prenove proizvodne naprave v postopku pridobitve gradbenega dovoljenja ob upoštevanju celovite ocene možnosti iz 71. člena tega zakona zagotoviti analizo stroškov in koristi za možnosti za uporabo soproizvodnje z visokim izkoristkom ter učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje v primeru:

- termoelektrarne, katere skupna vhodna toplotna moč presega 20 MW, oceno stroškov in koristi obratovanja elektrarne kot obrata za soproizvodnjo z visokim izkoristkom;
- obsežno prenovljene termoelektrarne s skupno vhodno toplotno močjo nad 20 MW oceno stroškov in koristi pretvorbe elektrarne v obrat za soproizvodnjo z visokim izkoristkom;
- načrtovanega ali obsežno prenovljenega industrijskega obrata, katerega skupna vhodna toplotna moč presega 20 MW in ki proizvaja odvečno toploto pri koristni ravni temperature, oceno stroškov in koristi uporabe odvečne toplote za zadovoljevanje ekonomsko upravičenega povpraševanja, tudi za soproizvodnjo in priključitev na omrežje za daljinsko ogrevanje in hlajenje;
- načrtovanega novega omrežja za daljinsko ogrevanje ali obstoječega omrežja pri načrtovanju novega kotla ali elektrarne, katere skupna moč presega 20 MW, ali temeljite prenove tega obrata oceno stroškov in koristi rabe odvečne toplote iz bližnjih industrijskih obratov.

(2) Minister določi metodologijo, predpostavke in časovni okvir za analizo stroškov in koristi ter načela, ki jih je treba spoštovati pri izvedbi analize stroškov in koristi iz prejšnjega odstavka.

X. POGLAVJE: FINANČNE SPODBUDE

75. člen

(finančne spodbude, znanja in spretnosti ter tržne ovire)

(1) S spodbudami in drugimi spodbujevalnimi ukrepi za energetske učinkovitost se odpravlja tržne ovire za izvedbo potrebnih naložb opredeljenih v nacionalnem načrtu prenove stavb.

(2) Finančnih spodbud se ne dodeljuje za namestitve samostojnih kotlov na fosilna goriva.

(3) Finančne spodbude se prednostno namenjajo ranljivim gospodinjstvom, ljudem, ki jih je prizadela energetska revščina, in tistim, ki živijo v socialnih stanovanjih.

(4) Finančne spodbude za prenovo najetih stavb ali stavbnih enot koristijo tako lastnikom kot najemnikom upoštevajo posebnost ranljivih gospodinjstev z ustreznimi spodbudami.

(5) Vlada izvede zaščitne ukrepe, da zaščiti ranljiva gospodinjstva ali predpiše zgornje meje za zvišanje najemnine v primeru prenove najetih stavb.

VII. POGLAVJE: INFORMIRANJE, OZAVEŠČANJE, USPOSABLJANJE

76. člen

(razpoložljivost sistemov kvalifikacij, akreditacij in potrjevanja)

(1) Ministrstvo predpisuje, spodbuja in izvaja programe in aktivnosti, s katerimi zagotavlja kvaliteten raven kompetenc za poklice na področju energetske učinkovitosti, ki ustrezajo potrebam trga in se nanašajo na poklice na področju energetske učinkovitosti, kar vključuje ponudniki energetskih pregledov, energetski upravljavci, neodvisni strokovnjaki, inštalaterji elementov stavb in ponudniki celovitih prenovitvenih del na stavbah.

(2) Programi potrjevanja ali sistemi kvalifikacij, ki zagotavljajo kvalitetno raven kompetenc za poklice na področju energetske učinkovitosti upoštevajo evropske in mednarodne standarde na področju energetske učinkovitosti. Programe potrjevanja ali sisteme kvalifikacij objavi ministrstvo na spletni strani.

(3) Ministrstvo vsake štiri leta pripravi oceno zagotavljanja potrebne ravni kompetenc in dostopa za vse posameznike v skladu z načelom nediskriminacije za deležnike iz prvega odstavka tega člena.

77. člen

(ukrepi ministrstva glede obveščanja in ozaveščanja)

Ministrstvo z ukrepi spodbuja končne odjemalce in končne porabnike k učinkoviti rabi energije z ukrepi, kot so:

1. davčne spodbude,
2. dostop do financiranja, dobropisov, nepovratnih sredstev ali subvencij,
3. javno podprte ocene porabe energije in ciljno usmerjene svetovalne storitve ter podpora za gospodinske odjemalce, zlasti ljudi, ki jih je prizadela energetska revščina, ranljive odjemalce in, kadar je ustrezno, tiste, ki živijo v socialnih stanovanjih,
4. ciljno usmerjene svetovalne storitve za mala in srednje velika podjetja in mikropodjetja,
5. obveščanje v dostopni obliki za invalide,
6. vzorčni projekti,
7. dejavnosti na delovnem mestu,
8. dejavnosti usposabljanja,
9. digitalna orodja; strategije za spodbujanje sodelovanja,
10. aktivnosti za odpravo regulativnih in neregulativnih ovir za energetske učinkovitost glede razdelitve spodbud med lastniki in najemniki ali med lastniki stavbe ali stavbne enote, da bi zagotovili, da se navedene strani, zato ker posamezno ne bi pridobile polnih koristi ali ker ni pravil o razdelitvi stroškov in koristi med njimi, ne odvrnejo od naložb v izboljšanje učinkovitosti, ki bi jih sicer izvedle,
11. podpiranje večstranskega dialoga med zadevnimi partnerji, kot so lokalni in regionalni organi, socialni partnerji, organizacije lastnikov in najemnikov, potrošniške organizacije, distributerji energije ali podjetja za maloprodajo energije, podjetja za energetske storitve, skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov, energetske skupnosti državljanov, osebe javnega sektorja in agencije, da bi se oblikovali predlogi o skupno sprejetih ukrepih, spodbudah in smernicah v zvezi z razdelitvijo spodbud med lastniki in najemniki ali med lastniki stavbe ali stavbne enote,
12. ustvarjanje ustreznih pogojev, da lahko tržni akterji končnim odjemalcem, tudi ljudem, ki jih je prizadela energetska revščina, ranljivim odjemalcem, in, kadar je ustrezno, ljudem, ki živijo v

socialnih stanovanjih, ter malim in srednjim podjetjem in mikropodjetjem nudijo ustrezne in ciljne informacije ter svetovanje o energetski učinkovitosti.

78. člen

(splošno informiranje, ozaveščanje in usposabljanje)

(1) Eko sklad pripravlja in izvaja programe za informiranje, ozaveščanje in usposabljanje različnih ciljnih skupin o koristih in praktičnih vidikih razvoja in uporabe tehnologij in metod povečevanje učinkovite rabe energije in povečano uporabo obnovljivih virov. To vključuje tudi ukrepe za zagotavljanje prilagojenih informacij ranljivim gospodinjstvom.

(2) Center za podpore najmanj enkrat na dve leti izvaja usposabljanje strokovnjakov za izvajanje energetskih pregledov, da se vsem končnim odjemalcem zagotovijo kakovostni energetski pregledi. Center na svoji spletni strani objavlja prostovoljni seznam strokovnjakov, ki se udeležijo teh usposabljanj.

(3) Pri pripravi in izvedbi programov iz prvega odstavka tega člena, ki se nanašajo na lokalne skupnosti, center za podpore in eko sklad sodelujeta z organi lokalne skupnosti, ki so pristojni za učinkovito rabo energije in obnovljive vire energije.

(4) Eko sklad na spletu objavi informacije o učinkoviti rabi energije in obnovljivih virih energije za različne skupine oseb, in sicer:

1. informacije o neto koristih, stroških ter energetski učinkovitosti naprav in sistemov za ogrevanje, hlajenje in proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov,
2. informacije o programih podpore za ukrepe povečanja energetske učinkovitosti in uporabe obnovljivih virov energije,
3. informacije o sistemih certificiranja oziroma inštalaterjih energetskih naprav za uporabo obnovljivih virov in seznam certificiranih inštalaterjev, ki vključujejo ime, priimek in kontaktne podatke,
4. smernice za najboljšo kombinacijo obnovljivih virov energije, tehnologije z visokim izkoristkom ter daljinskega ogrevanja in hlajenja pri načrtovanju, projektiranju, gradnji in prenovi poslovnih, industrijskih in stanovanjskih območij,
5. informacije o razpoložljivih mehanizmih in finančnih instrumentih za povečanje energetske učinkovitosti,

55/8. člen EPBD

6. informacije o energetskih izkaznicah, kar vključuje tudi informacije o namenu in cilju energetskih izkaznic
7. informacije o finančnih in pravnih okvirih za izvajanje ukrepov za povečanje energetske učinkovitosti,
8. informacije glede zamenjavi kotlov na fosilna goriva z bolj trajnostnimi alternativami
9. informacije o vplivu ukrepov povečanja energijske učinkovitosti na izboljšanje kakovosti notranjega okolja.

10. informacije glede podpore usposabljanju lokalnih in regionalnih organov, skupnosti na področju energije iz obnovljivih virov in drugih akterjev za prenovo stavb.

(5) Ministrstvo na osnovi podatkovne zbirke o energetskih podatkih stavb in drugih javnih energetskih podatkih objavi geografski prikaz energetskih podatkov in podatke o prejemnikih subvencij za projekte za povečanje učinkovitosti rabe energije in za uporabo obnovljivih virov energije, ki vključujejo ime oziroma firmo prejemnika, naslov prejemnika ter vrsto in velikost financiranega projekta.

(6) Sredstva za izvajanje programov iz tega člena zagotovi Eko sklada s sredstvi iz 11. člena tega zakona.

(7) Ne glede na določbe tega člena lahko informacije o ukrepih za povečanje energetske učinkovitosti in uporabe obnovljivih virov energije porabnikom energije nudijo vsi udeleženci na trgu energetskih storitev, vključno z dobavitelji energije in izvajalci energetskih storitev.

79. člen

(energetsko svetovanje)

(1) Energetsko svetovanje za učinkovito rabo energije se organizira z mrežo svetovalnih pisarn.

(2) Eko sklad organizira in vodi svetovanje iz prejšnjega odstavka.

(3) Eko sklad organizira mrežo svetovalnih pisarn v sodelovanju z zainteresiranimi lokalnimi skupnostmi.

(4) Program dejavnosti izobraževanja, informiranja in svetovanja poleg podajanja nasvetov lahko vsebuje pripravo in uporabo promocijskega, informacijskega gradiva ter drugih navodil, pripomočkov in orodij za ta namen.

(5) Energetsko svetovanje se sofinancira iz sredstev za izvajanje programa za povečanje energetske učinkovitosti Eko sklada in iz sredstev lokalnih skupnosti.

80. člen

(izvajalci energetskega svetovanja)

(1) Dejavnost informiranja in svetovanja iz prejšnjega člena opravljajo neodvisni strokovnjaki posamezniki, ki:

- so opravili usposabljanje za neodvisne strokovnjake za izdelavo energetskih izkaznic pri organizaciji iz 62. člena tega zakona in
- imajo veljavno licenco neodvisnega strokovnjaka za izdelavo energetskih izkaznic iz 58. člena tega zakona.

(2) V okviru izvajanja energetskega svetovanja iz prejšnjega člena se organizira tudi redno dodatno strokovno usposabljanje za izvajalce energetskega svetovanja.

81. člen

(zagotavljanje informacij o energetskih storitvah)

(1) Ministrstvo spodbuja trg energetskih storitev tako, da:

1. objavlja informacije o razpoložljivih pogodbah o energetskih storitvah in klavzulah, vključno z vzorčnimi pogodbami za pogodbeno zagotavljanje prihranka energije, da se zagotovi prihranke energije in pravice končnih uporabnikov;
2. objavlja informacije o finančnih instrumentih, spodbudah, nepovratnih sredstvih, obnovljivih skladih, jamstvih, sistemih zavarovanja in posojilih v podporo projektom o storitvah energetske učinkovitosti;
3. objavlja informacije o najboljših praksah pri pogodbenem zagotavljanju prihranka energije;
4. objavlja vzorčne pogodbe za pogodbeno zagotavljanje prihranka energije;
5. objavlja informacije o razpoložljivih ponudnikih energetskih storitev, kot so podjetja za energetske storitve, ki so kvalificirani ali potrjeni, ter njihovih kvalifikacijah ali potrjevanju, skladno s 76. členom tega zakona;
6. objavlja informacije o razpoložljivih metodologijah spremljanja in preverjanja ter shemah kontrole kakovosti.

(2) Ministrstvo spodbuja razvoj oznak kakovosti, kar vključuje tudi tista, ki jih podeljujejo poklicna združenja in po potrebi na podlagi evropskih ali mednarodnih standardov.

(3) Pri prenovi nestanovanjskih stavb s skupno uporabno tlorisno površino nad 750 m², ki so v lasti oseb javnega sektorja se spodbuja uporabo pogodbenega zagotavljanja prihranka energije, kadar je to tehnično in ekonomsko izvedljivo. V teh primerih so osebe javnega sektorja dolžne oceniti izvedljivost uporabe pogodbenega zagotavljanja prihranka energije in drugih energetskih storitev, ki omogočajo učinkovitost.

(4) V pogodbe za zagotavljanje prihranka energije, sklenjene z javnim sektorjem, ali med razpisne pogoje, ki so z njimi povezani, so vključeni vsaj:

1. jasen in pregleden seznam ukrepov za povečanje učinkovitosti, ki jih je treba izvajati, ali rezultatov povečanja učinkovitosti, ki jih je treba doseči,
2. zagotovljeni prihranki, ki bodo doseženi z izvajanjem ukrepov iz pogodbe,
3. trajanje in ključne točke pogodbe, pogoji in odpovedni rok,
4. jasen in pregleden seznam obveznosti vsake pogodbenice,
5. referenčni datumi za določitev doseženih prihrankov,

6. jasen in pregleden seznam faz pri izvajanju ukrepa ali paketa ukrepov in če je ustrezno, s tem povezanih stroškov,
7. obveznost, da se v celoti izvajajo ukrepi iz pogodbe, in dokumentiranje vseh sprememb med projektom,
8. predpisi, ki določajo vključitev enakovrednih zahtev v katero koli podizvajalsko pogodbo s tretjimi stranmi,
9. jasen in pregleden prikaz finančnih posledic projekta in porazdelitev deleža obeh strani pri doseženih denarnih prihrankih (plačilo ponudniku storitve),
10. jasne in pregledne določbe o merjenju in preverjanju doseženih zagotovljenih prihrankov, preverjanju kakovosti in jamstvih,
11. določbe, ki pojasnjujejo postopke v primeru spreminjanja okvirnih pogojev, ki vplivajo na vsebino in rezultat pogodbe (spremembe pri cenah energije, intenzivnosti rabe obrata),
12. podrobnosti o obveznostih vsake pogodbenice in kaznih za njihovo kršitev.

(5) Pri kontaktni točki za energetske učinkovitost končni odjemalci dobijo informacije iz prvega odstavka tega člena ter vse druge informacije o mehanizmi za spodbujanje razvoja trga na strani povpraševanja in ponudbe.

(6) Distributerji energije, operaterji distribucijskega sistema in podjetja za maloprodajo energije se morajo vzdržati vseh dejavnosti, ki bi lahko ovirale povpraševanje po energetskih storitvah in njihovo zagotavljanje, izvajanje ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti in ki bi zadrževale razvoj trgov takih storitev ali ukrepov, vključno z zaprtjem trga za konkurente ali zlorabo prevladujočega položaja.

VIII. POGLAVJE: INŠPEKCIJSKI NADZOR

82. člen

(inšpekcijski nadzor)

(1) Inšpektorat, pristojen za energijo (v nadaljnjem besedilu: energetska inšpekcija), izvaja nadzor nad izvajanjem določb tega zakona in na njegovi podlagi izdanih podzakonskih predpisov, razen tistih določb, za katere je v tem zakonu izrecno določeno, da nadzor nad njihovim izvajanjem izvaja agencija oziroma pristojni inšpektorat iz drugega ali tretjega odstavka tega člena.

(2) Inšpektorat, pristojen za nadzor trga (v nadaljnjem besedilu: tržni inšpektorat), izvaja nadzor nad okoljsko primerno zasnovo proizvodov, povezanih z energijo, iz 65. člena tega zakona in energijskim označevanjem iz 66. člena tega zakona ter nad izvajanjem 3. do 6. člena, drugega in četrtega odstavka 9. člena, trinajstega odstavka 11. člena ter tretjega odstavka 20. člena Uredbe 2017/1369/EU in delegiranih aktov, sprejetih na podlagi Uredbe 2017/1369/EU, na trgu.

(3) Tržni inšpektorat izvaja nadzor nad izpolnjevanjem obveznosti glede oglaševanja energetskih izkaznic iz devetega odstavka 50. člena tega zakona.

(4) Za izvajanje inšpekcijskega nadzora po tem zakonu se uporabljajo določbe zakona, ki ureja inšpekcijski nadzor, kolikor posamezna vprašanja s tem zakonom niso urejena drugače.

83. člen

(pooblastila inšpektorjev pri nadzoru nad proizvodi, povezanimi z energijo)

(1) Pri nadzoru nad izpolnjevanjem zahtev glede okoljsko primerne zasnove in energijskega označevanja proizvodov ima inšpektor, pristojen za trg, poleg pooblastil po zakonu, ki ureja inšpekcijski nadzor, in zakonu, ki ureja tržno inšpekcijo, še naslednja pooblastila:

- a) izvesti ustrezne preglede in preskuse proizvodov glede skladnosti;
- b) v primeru dvoma o točnosti podatkov od dobavitelja ali distributerja zahtevati, da se zagotovijo dokazila o točnosti podatkov, ki jih vsebujejo nalepke in informacijski listi proizvodov;
- c) odrediti odpravo nepravilnosti in pomanjkljivosti;
- č) zahtevati potrebne informacije in vpogled v izdane listine o skladnosti ter v tehnično dokumentacijo;
- d) brezplačno odvzeti vzorce proizvodov;
- e) prepovedati uporabo listin o skladnosti za neskladne proizvode;
- f) zahtevati, da so proizvodi pravilno označeni;
- g) odrediti odstranitev nedovoljenih oznak in prepovedati nedovoljeno rabo nalepke;
- h) do predložitve dokazil o skladnosti proizvoda ali izpolnjevanju zahtev iz prvega odstavka 65. člena ali prvega odstavka 66. člena tega zakona prepovedati dajanje proizvoda na trg, omejiti njegovo dostopnost na trgu ali prepovedati njegovo uporabo;
- i) prepovedati prikazovanje neskladnega proizvoda, dokler se ne označi z vidno navedbo, da proizvod ne bo dan v promet ali uporabo, dokler se ne zagotovi njegova skladnost;
- j) odrediti odpravo ugotovljenih neskladnosti v primernem časovnem obdobju, če se neskladnost nadaljuje, pa prepovedati dajanje proizvoda na trg, omejiti dostopnost proizvoda na trgu ali prepovedati uporabo proizvoda;
- k) zahtevati, da se proizvodi opremijo s predpisanimi nalepkami in podatki, odrediti odstranitev nedovoljenih nalepk, znakov, simbolov ali napisov;
- l) v času, ki je potreben za izvedbo pregledov in preskusov, začasno prepovedati dobavo, ponudbo dobave ali razstavljanje proizvodov, če obstaja utemeljen sum, da so ti proizvodi neskladni s predpisi;
- m) zahtevati, da se nalepka, tudi prevrednotena, vidno prikaže, tudi pri spletni prodaji na daljavo;
- n) zahtevati podatke v skladu s šestim odstavkom 12. člena Uredbe 2017/1369/EU;
- o) v primeru neskladnosti zahtevati povračilo stroškov pregleda dokumentacije in fizičnih preskusov proizvodov;
- p) zahtevati elektronsko različico tehnične dokumentacije;

- r) zahtevati od dobavitelja podatek, ali je od končnega uporabnika pridobil izrecno soglasje za vse spremembe, ki jih je na proizvodu, povezanem z energijo, izvedel s posodobitvami.

(2) Pri nadzoru nad izpolnjevanjem zahtev glede okoljsko primerne zasnove iz 65. člena tega zakona in energijskega označevanja proizvodov iz 66. člena tega zakona ima inšpektor, pristojen za trg, poleg pooblastil po zakonu, ki ureja inšpekcijski nadzor, in zakonu, ki ureja tržno inšpekcijo, še pooblastilo za izrek prepovedi zavajajočega oglaševanja.

(3) Če pristojni inšpekcijski organ ne razpolaga s potrebnim strokovnim znanjem ali opremo za odvzem in pregled ali preskus vzorca, za izvedbo teh dejanj določi strokovnjaka ali organizacijo, ki ima potrebno strokovno znanje. Šteje se, da ima akreditirana organizacija potrebno strokovno znanje.

(4) Ob prijavi fizične ali pravne osebe, v kateri je izkazana verjetnost, da je proizvod na trgu ali v uporabi neskladen, je inšpektor dolžan ukrepati v skladu z zakonom, ki ureja inšpekcijski nadzor.

84. člen

(posebnosti nadzora nad energetskimi izkaznicami)

(1) Energetska inšpekcija v primeru ugotovljenih nepravilnosti osebi, ki je izdala energetske izkaznice, izkaz o prenovi stavb ali poročilo odredi odpravo nepravilnosti ali izdajo nove energetske izkaznice, izkaza o prenovi stavb ali poročilo ter kopijo zapisnika in odločbe pošlje ministrstvu, ki lahko začne postopek iz 63. člena tega zakona.

(2) Energetska inšpekcija ministrstvu poroča o izvajanju inšpekcijskega nadzora in predlaga ustrezne ukrepe za izboljšanje stanja.

85. člen

(dolžnost zavezancev)

Pravne ali fizične osebe ali posameznik morajo energetske inšpektorju omogočiti oziroma zagotoviti nemoteno izvajanje inšpekcijskega nadzora, mu omogočiti vstop v objekt ter dostop do energetskih naprav, omrežij, postrojev in napeljav ter mu dati na voljo vse zahtevane podatke, tehnično dokumentacijo, druge listine in poročila.

IX. POGLAVJE: KAZENSKÉ DOLOČBE

86. člen

(prekrški glede prispevka za energetske učinkovitost, prihrankov energije in obveznega deleža uporabe obnovljivih virov energije)

(1) Z globo od 15.000 do 250.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, če:

- ne obračunava prispevka za energetske učinkovitost končnim odjemalcem ali zbranih sredstev ne nakaže Eko skladu (tretji odstavek 11. člena);
- ne dosega predpisane višine prihrankov energije pri končnih odjemalcih in v tem primeru tudi ne plača Eko skladu predpisanega zneska kot nadomestila za nedoseganje prihrankov energije (tretji in četrti odstavek 13. člena);
- če kot distributer toplote ne zagotovi, da je daljinski sistem učinkovit (prvi odstavek 68. člena).

(2) Z globo od 3.000 do 150.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.

(3) Z globo od 2.000 do 10.000 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.

87. člen

(prekrški glede prihrankov energije, energetskih pregledov, obveščanja in zaračunavanja stroškov končnim uporabnikom ter polnilnih mest)

(1) Z globo od 5.000 do 125.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, če:

- a) agenciji ne pošlje poročila o doseganju prihrankov v predpisanem roku (prvi odstavek 16. člena);
- b) kot velika družba ne izvede energetskega pregleda (tretji odstavek 24. člena);
- c) končnemu porabniku ne zagotovi na predpisani način informacij o merjenju ali obračunu porabe toplote za ogrevanje, hlajenje ali pripravo sanitarne tople vode (29. člen);
- č) končnim porabnikom, ki imajo nameščene individualne števce za merjenje porabe toplote za ogrevanje, hlajenje in pripravo sanitarne tople vode, zaračuna morebitne stroške dostopa do informacij o merjenju in obračunu porabe toplote ali če pogojuje dostop do informacij o merjenju in obračunu s plačilom stroškov (prvi odstavek 30. člena);
- d) končnim porabnikom v večstanovanjski stavbi ali drugi stavbi, ki ima nameščene individualne delilnike stroškov ogrevanja, zaračuna stroške v zvezi z merjenjem, odčitavanjem, razdelitvijo stroškov med končne porabnike ali sestavo obračunov v nasprotju z drugim odstavkom 30. člena tega zakona;
- e) kot lastnik ali investitor pri graditvi ali večjih prenovah nestanovanjskih in stanovanjskih stavb ne zagotovi namestitve predpisanega števila polnilnih mest in infrastrukture za napeljavo vodov za električna vozila in parkirna mesta za kolesa (prvi, deseti in enajsti odstavek 48. člena);
- f) kot lastnik ali investitor pri graditvi in večjih prenovah počivališč zunaj vozišča javne ceste, ki so namenjena kratkemu postanku udeležencev cestnega prometa, ter samostojnih urejenih parkirišč za motorna vozila ne zagotovi namestitve predpisanega števila polnilnih mest in infrastrukture za napeljavo vodov za električna vozila (četrti odstavek 48. člena);
- g) kot lastnik ali investitor nestanovanjske stavbe ne zagotovi namestitve predpisanega števila polnilnih mest in infrastrukture za napeljavo vodov za električna vozila in parkirna mesta za kolesa (peti odstavek 48. člena).

(2) Z globo od 5.000 do 125.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.

(3) Z globo od 2.000 do 10.000 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.

88. člen

(prekrški glede namestitve števcov in rednih pregledov ogrevalnih ter klimatskih sistemov)

(1) Z globo od 1.000 do 10.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, če:

- kot investitor ne zagotovi, da se nove stavbe, ki imajo centralni vir ogrevanja za pripravo sanitarne tople vode ali se oskrbujejo iz sistemov daljinskega ogrevanja ali daljinskega hlajenja, opremijo z individualnimi števci za merjenje porabe toplote, hlajenja ali sanitarne tople vode (prvi odstavek 27. člena);
- kot lastnik stavbe ali njenega posameznega dela, v katerega je vgrajen klimatski sistem, ne zagotovi rednega pregleda dostopnih delov ogrevalnih sistemov, prezračevalnih sistemov in klimatskih sistemov (prvi, drugi in deseti odstavek 54. člena).

(2) Z globo od 1.000 do 10.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.

(3) Z globo od 100 do 500 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ali odgovorna oseba v državnem organu ali samoupravni lokalni skupnosti.

(4) Z globo 100 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje posameznik.

89. člen

(prekrški glede energetskega izkaznika)

(1) Z globo 1.000 eurov se za prekršek kaznuje posameznik, če kot neodvisni strokovnjak ravna v nasprotju z obveznostmi iz tretjega odstavka 57. člena tega zakona.

(2) Z globo 300 eurov se za prekršek kaznuje lastnik stavbe ali posameznega dela stavbe, če:

- pri prodaji ali oddaji stavbe ali posameznega dela stavbe v najem kupcu oziroma najemniku najpozneje pred sklenitvijo pogodbe ne predloži izvirnika ali kopije veljavne energetske izkaznice stavbe ali njenega posameznega dela (drugi odstavek 50. člena);

- če pri prodajanju in oddajanju stavbe ali posameznega dela stavbe v najem ne zagotovi, da se pri oglaševanju navedejo energijski kazalniki energetske učinkovitosti stavbe ali posameznega dela stavbe iz energetske izkaznice (deveti odstavek 50. člena);
- po prestali večji prenovi ne pridobi energetske izkaznice (drugi odstavek 50. člena).

(3) Z globo 100 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ali odgovorna oseba v državnem organu ali samoupravni lokalni skupnosti.

(4) Z globo 1.000 eurov se za prekršek kaznuje upravljavec stavbe ali posameznega dela stavbe, ki je pravna oseba, če ne zagotovi namestitve veljavne energetske izkaznice na vidno mesto (prvi odstavek 53. člena).

(5) Z globo 500 eurov se za prekršek iz četrtega odstavka tega člena kaznuje upravljavec stavbe ali posameznega dela stavbe, ki je samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.

(6) Z globo od 100 do 500 eurov se za prekršek iz četrtega odstavka tega člena kaznuje odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ali odgovorna oseba v državnem organu ali samoupravni lokalni skupnosti.

90. člen

(prekrški glede merjenja in obračunavanja stroškov porabe toplote)

(1) Z globo 2.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, če:

- kot dobavitelj toplote iz omrežja ali upravljavec skupne kotlovnice ne obračunava stroškov porabe toplote posamezne stavbe na podlagi meritev porabe toplote na ravni posameznih stavb (tretji odstavek 26. člena);
- kot dobavitelj toplote iz omrežja ali upravljavec skupne kotlovnice ne obračunava stroškov ogrevanja, hlajenja in priprave sanitarne tople vode v večstanovanjskih stavbah in drugih stavbah z najmanj štirimi posameznimi deli po dejanski porabi toplote za vsak posamezen del (četrty odstavek 27. člena);
- kot izvajalec obračuna stroškov ne obračunava stroškov ogrevanja, hlajenja in priprave sanitarne tople vode toplote v večstanovanjskih stavbah in drugih stavbah z najmanj štirimi posameznimi deli po dejanski porabi toplote za vsak njen posamezen del (četrty odstavek 27. člena).

(2) Z globo 1.200 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.

(3) Z globo od 100 do 500 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.

(4) Z globo od 1.000 do 5.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, če:

- kot lastnik stavbe ali posameznega dela stavbe ne zagotovi merjenja porabe toplote posamezne stavbe z namestitvijo števca na mesto oddaje (drugi odstavek 26. člena);
- kot lastnik posameznega dela v obstoječi večstanovanjski stavbi ali drugi stavbi z najmanj štirimi posameznimi deli, ki ima centralni vir ogrevanja ali hlajenja ali je oskrbovana iz sistema daljinskega ogrevanja ali daljinskega hlajenja, ne zagotovi namestitve merilne naprave za merjenje porabe toplote, hlajenja oziroma pripravo sanitarne tople vode, ki omogočajo odčitek dejanske porabe toplote posameznega dela stavbe (drugi odstavek 27. člena);
- kot lastnik posameznega dela v obstoječi večstanovanjski stavbi ali drugi stavbi z najmanj štirimi posameznimi deli, ki ima centralni vir ogrevanja ali hlajenja ali je oskrbovana iz sistema daljinskega ogrevanja ali daljinskega hlajenja, ne zagotovi namestitve individualnih delilnikov stroškov ogrevanja na posameznem radiatorju (tretji odstavek 27. člena);
- kot lastnik stavbe ne zagotovi, da so števci in delilniki stroškov iz 26. in 27. člena tega zakona naprave z daljinskim odčitavanjem (28. člen).

(5) Z globo od 100 do 500 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba v državnem organu ali samoupravni lokalni skupnosti.

(6) Z globo 200 eurov se za prekršek iz četrtega odstavka tega člena kaznuje posameznik.

(7) Z globo od 300 do 500 eurov se za prekršek kaznuje zavezanec za vzpostavitev sistema upravljanja z energijo, ki je pravna oseba, če v roku iz četrtega odstavka 19. člena tega zakona ne vnese predpisanih podatkov o rabi energije v stavbi ali posameznem delu stavbe, ki je v njenem upravljanju.

(8) Z globo od 100 do 200 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba v državnem organu ali samoupravni lokalni skupnosti.

(9) Z globo od 200 do 500 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, če kot lastnik stavbe ne hrani dokumentacije v skladu z določbami tega zakona (deveti odstavek 46. člena).

(10) Z globo od 100 do 500 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje odgovorna oseba pravne osebe ter odgovorna oseba v državnem organu ali samoupravni lokalni skupnosti.

(11) Z globo 100 eurov se za prekršek iz devetega odstavka tega člena kaznuje posameznik.

91. člen

(prekrški glede okoljskih zahtev za proizvode)

(1) Z globo od 5.000 do 20.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, če kot dobavitelj da na trg oziroma začne uporabljati proizvod, povezan z energijo, in:

- proizvod ne izpolnjuje predpisanih tehničnih zahtev glede okoljsko primerne zasnove proizvodov (1. točka prvega odstavka 65. člena);

- ne naredi ocene skladnosti proizvoda (2. točka prvega odstavka 65. člena);
- ne izda izjave Evropske unije o skladnosti (3. točka prvega odstavka 65. člena);
- ne izdelata oziroma ne hrani tehnične dokumentacije na predpisani način (4. točka prvega odstavka in drugi odstavek 65. člena);
- ne zagotovi informacij za končne uporabnike v slovenskem jeziku (6. točka prvega odstavka 65. člena);
- ne zagotovi tehnične dokumentacije nadzornemu organu (četrti odstavek 65. člena);
- označi proizvod z znakom, ki uporabnike zaveja glede skladnosti (peti odstavek 65. člena).

(2) Z globo od 3.000 do 10.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če je kot dobavitelj dal na trg oziroma začel uporabljati proizvod, povezan z energijo.

(3) Z globo od 250 do 500 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.

92. člen

(prekršek glede označevanja proizvodov)

(1) Z globo od 500 do 1.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če kot dobavitelj ne označi proizvoda z znakom skladnosti CE (5. točka prvega odstavka 65. člena).

(2) Z globo od 250 do 500 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.

93. člen

(prekršek glede tehnične dokumentacije proizvoda in zagotovitve informacij)

(1) Z globo od 2.000 do 5.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, če kot distributer:

- ne zagotovi informacij za končne uporabnike v slovenskem jeziku (6. točka prvega odstavka 65. člena);
- ne zagotovi tehnične dokumentacije nadzornemu organu (četrti odstavek 65. člena).

(2) Z globo od 1.000 do 3.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kot distributer kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.

(3) Z globo od 200 do 400 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.

94. člen

(prekrški glede energijskega označevanja proizvodov za dobavitelje)

(1) Z globo od 3.000 do 10.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, če kot dobavitelj da na trg oziroma začne uporabljati proizvod in:

- ne zagotovi izvedbe merilnih postopkov (prva alineja prvega odstavka 66. člena);
- ne opremi proizvodov z nalepko in informacijskim listom proizvoda (druga alineja prvega odstavka 66. člena);
- ne zagotovi pravilne oblike in vsebine nalepke ter informacijskega lista proizvoda (tretji odstavek 66. člena);
- ne izdela ali ne hrani tehnične dokumentacije, ki zadostuje za oceno točnosti podatkov na nalepki in informacijskem listu proizvoda, v skladu s tretjo alinejo prvega odstavka 66. člena tega zakona, tretjim odstavkom 3. člena in šestim odstavkom 4. člena Uredbe 2017/1369/EU in delegiranimi akti, sprejetimi na podlagi Uredbe 2017/1369/EU;
- ne zagotovi elektronske različice tehnične dokumentacije za proizvode, dane na trg ali v uporabo, v skladu s tretjim odstavkom 20. člena Uredbe 2017/1369/EU;
- ne vnese proizvoda v zbirko podatkov o izdelkih in v predpisanem roku ne zagotovi elektronske različice tehnične dokumentacije v skladu s 4. členom Uredbe 2017/1369/EU.

(2) Z globo od 2.000 do 5.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če kot dobavitelj da na trg oziroma začne uporabljati proizvod.

(3) Z globo od 200 do 400 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.

95. člen

(prekrški glede nalepk, posodobitve proizvoda in tehnične dokumentacije)

(1) Z globo od 1.000 do 2.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, če kot dobavitelj oziroma distributer:

- trgovcem brezplačno ne zagotovi potrebne nalepke, tudi prevrednotene nalepke, in informacijskega lista proizvoda v skladu s prvim in drugim odstavkom 3. člena Uredbe 2017/1369/EU;
- ne pridobi soglasja končnega uporabnika proizvoda za izvedbo posodobitev proizvoda v skladu s četrtem odstavkom 3. člena Uredbe 2017/1369/EU;
- na poziv nadzornega organa ne priskrbi potrebne tehnične dokumentacije, iz katere je razvidna pravilnost podatkov na nalepki in informacijskem listu proizvoda, v skladu s tretjim odstavkom 3. člena Uredbe 2017/1369/EU.

(2) Z globo od 800 do 1.500 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki je dobavitelj ali distributer.

(3) Z globo od 200 do 400 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.

96. člen

(prekrški glede energijskega označevanja proizvodov)

(1) Z globo od 1.000 do 2.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, če kot dobavitelj, distributer ali trgovec:

- a) ne zagotovi pravilne nalepke, pravilne vsebine nalepke in pravilnega informacijskega lista proizvoda v slovenskem jeziku (tretji odstavek 66. člena);
- b) vidno ne prikaže nalepke, tudi pri spletni prodaji na daljavo, v skladu s točko (a) prvega odstavka 5. člena Uredbe 2017/1369/EU;
- c) končnim uporabnikom ne da na voljo informacijskega lista proizvoda, vključno na zahtevo končnega uporabnika na prodajnih mestih tudi v fizični obliki, v skladu s točko (b) prvega odstavka 5. člena Uredbe 2017/1369/EU;
- č) v vizualnih oglasih ali tehničnem promocijskem gradivu za določeni model ne navede razreda energijske učinkovitosti izdelka in razpona razredov energijske učinkovitosti na nalepki v skladu z ustreznim delegiranim aktom v skladu s točko (a) 6. člena Uredbe 2017/1369/EU;

- d) ne sodeluje z organi za nadzor trga in na lastno pobudo ali zahtevo organov za nadzor trga nemudoma ne ukrepa za odpravo primerov neskladnosti z zahtevami iz Uredbe 2017/1369/EU in ustreznih delegiranih aktov, ki so v njihovi pristojnosti v skladu s točko (b) 6. člena Uredbe 2017/1369/EU;
- e) za proizvode, zajete v delegiranih aktih, daje na voljo ali prikazuje druge nalepke, znake, simbole ali napise, ki ne izpolnjujejo zahtev iz Uredbe 2017/1369/EU in ustreznih delegiranih aktov v skladu s točko (c) 6. člena Uredbe 2017/1369/EU;
- f) za proizvode, ki niso zajeti v delegiranih aktih ali povezani z energijo, zagotovi ali prikazuje nalepke, ki posnemajo nalepko, določeno Uredbi 2017/1369/EU in ustreznih delegiranih aktih v skladu s točkama (d) in (e) 6. člena Uredbe 2017/1369/EU;
- g) ne izvede pravnega postopka za uvedbo in prevrednotenje nalepk v skladu z 11. členom Uredbe 2017/1369/EU;
- h) ne izvede vseh ustreznih popravilnih ali omejevalnih ukrepov v skladu z drugim odstavkom 9. člena Uredbe 2017/1369/EU glede vseh zadevnih izdelkov, katerih dostopnost je omogočila na trgu po vsej Evropski uniji, v skladu s četrtem odstavkom 9. člena Uredbe 2017/1369/EU.

(2) Z globo od 800 do 1.500 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki je dobavitelj, distributer ali trgovec.

(3) Z globo od 200 do 400 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.

97. člen

(prekrški glede poročanja o proizvodih)

(1) Z globo od 400 do 800 eurov se kaznuje proizvajalec ali njegov pooblaščen zastopnik ali uvoznik ali distributer, ki je pravna oseba, če ne poroča ministrstvu o količini proizvodov, danih na trg v Republiki Sloveniji, in o njihovem energijskem razredu v skladu z 67. členom tega zakona.

(2) Z globo od 200 do 400 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki je proizvajalec ali njegov pooblaščen zastopnik ali uvoznik ali distributer.

(3) Z globo 100 do 200 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.

98. člen

(prekrški glede preprečevanja ali onemogočanja inšpekcijskega nadzora)

(1) Z globo od 15.000 do 250.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, če prepreči energetske inšpektorju opraviti naloge inšpekcijskega nadzora ali mu jih ne omogoči opraviti ali mu noče dati potrebnih podatkov (85. člen).

(2) Z globo od 15.000 do 150.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.

(3) Z globo od 2.000 do 10.000 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.

(4) Z globo od 400 do 2.000 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje posameznik.

99. člen

(prekrški glede sistema upravljanja z energijo)

(1) Z globo 300 eurov se za prekršek kaznuje odgovorna oseba v državnem organu ali samoupravni lokalni skupnosti, če ne vpisuje podatkov energetskega knjigovodstva v informatizirano zbirko upravljanja z energijo v skladu s četrnim in petim odstavkom 19. člena tega zakona.

(2) Z globo 800 eurov se za prekršek kaznuje distributer energije, če na zahtevo oseb javnega sektorja ne pošlje podatkov o rabi energije za posamezno merilno mesto v skladu s šestim odstavkom 19. člena tega zakona.

(3) Z globo 300 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje odgovorna oseba distributerja energije.

100. člen

(višina globe v hitrem prekrškovnem postopku)

Za prekrške iz tega zakona se sme v hitrem postopku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom.

X. POGLAVJE: PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

101. člen

(prehodno obdobje za doseganje prihrankov rabe končne energije oseb javnega sektorja)

(1) Obveznost iz prvega odstavka 18. člena tega zakon nastopi z 11. oktobrom 2025. Obveznost za prvo leto 2025 je 0,4 odstotno zmanjšanje skupne rabe končne energije vseh oseb javnega sektorja v primerjavi glede na skupno rabo končne energije v letu 2021.

(2) Ciljna določena vrednost iz prvega odstavka 18. člena tega zakon in izhodiščna vrednost skupne porabe končne energije za leto 2021 sta okvirni do 11. oktobra 2027. Po tem datumu je določena izhodiščna vrednost skupne porabe končne energije za leto 2021 in ciljna določena vrednost iz prvega odstavka 18. člena tega zakona glede na dejansko porabo končne energije.

(3) Osebe javnega sektorja v lokalnih upravnih enotah z manj kot 50.000 prebivalci do 31. decembra 2026 in osebe javnega sektorja v lokalnih upravnih enotah z manj kot 50.00 prebivalci do 31. decembra 2029 niso dolžni dosegati ciljev iz prvega odstavka 18. člena tega zakona, so pa dolžni vsako leto spremljati in poročati v informacijsko rešitev registra za zbiranje podatkov o končni rabi energije posameznih oseb javnega sektorja.

(4) Zahteva glede emisije ogljika skozi življenjski cikel iz osmega odstavka 18. člena tega zakona, velja po sprejemu metodologije za izračun emisij v življenjskem ciklu.

(5) Ministrstvo vzpostavi register za zbiranje podatkov o končni rabi energije posameznih oseb javnega sektorja v okviru informatizirane zbirke upravljanja z energijo javnega sektorja do 1. februarja 2026.

102. člen

(popis stavb v lasti ali najemu oseb javnega sektorja)

(1) Popis stavb in delov stavb v lasti ali najemu oseb javnega sektorja iz devetega odstavka 20. člena se pripravi in javno objavi do 11. oktobra 2025.

103. člen

(prehodno obdobje glede sistema upravljanja z energijo in energetske pregledi v podjetjih)

(1) Podjetja, katerih povprečna letna poraba v zadnjih treh letih ob upoštevanju vseh nosilcev energije znaša nad 85 TJ, vzpostavijo in uporabljajo sistem upravljanja z energijo najpozneje do 11. oktobra 2027.

(2) Podjetja, katerih povprečna letna poraba v zadnjih treh letih ob upoštevanju vseh nosilcev energije znaša nad 10 TJ in ki ne uporabljajo sistema upravljanja z energijo, opravijo prvi energetski pregled najpozneje do 11. oktobra 2026.

104. člen

(prehodno obdobje glede podatkovnih centrov)

(1) Upravljalci podatkovnih centrov zagotovijo vsaj 25 odstotkov rabe končne energije podatkovnega centra iz obnovljivih virov energije od 1. januarja 2026 naprej in 50 odstotkov rabe energije podatkovnega centra iz obnovljivih virov energije od 1. januarja 2028 naprej. Od 1. januarja

2030 morajo upravljalci podatkovnih centrov zagotoviti 100 odstotkov rabe končne energije podatkovnega centra iz obnovljivih virov energije.

(2) Minimalne zahteve iz prejšnjega odstavka ni potrebno upoštevati, če bo podatkovni center nehal obratovati pred 1. julijem 2027. Upravljalci podatkovnih centrov morajo v tem primeru zagotoviti primerno dokazilo s katerim dokažejo prenehanje obratovanja podatkovnega centra pred navedenim datumom.

105. člen

(prehodno obdobje v zvezi z daljinskim odčitavanjem)

Števce in delilnike stroškov ogrevanja, ki so bili nameščeni do uveljavitve Zakona o učinkoviti rabi energije (Uradni list RS, št. 158/20) in jih ni mogoče daljinsko odčitati, lastniki stavb in njihovih posameznih delov do 1. januarja 2027 opremijo s funkcijo daljinskega odčitavanja ali jih nadomestijo z napravami z daljinskim odčitavanjem, razen kadar to ni stroškovno učinkovito.

106. člen

(prehodno obdobje glede zahtev za brezemisijske stavbe)

(1) Prvi odstavek 37. člena tega zakona se začne uporabljati 1. januarja 2028 za vse nove stavbe v lasti javnih organov.

(2) Prvi odstavek 37. člena tega zakona se začne uporabljati 1. januarja 2030 za vse nove stavbe.

(3) Četrty odstavek 37. člena se začne uporabljati 1. januarja 2028 za vse nove stavbe z uporabno tlorisno površino, večjo od 1.000 m².

(4) Četrty odstavek 37. člena tega zakona se začne uporabljati 1. januarja 2030 vse nove stavbe.

(5) Obveznosti iz prvega in četrtega odstavka ne veljajo za brezemisijske stavb, za katere so bile zahteve za gradbeno dovoljenje ali enakovredne zahteve, tudi za spremembo uporabe, že vložene do datumov iz prvega, drugega, tretjega odstavka tega člena in prejšnjega odstavka.

(6) Ministrstvo sprejme časovni načrt z podrobno opredelijo uvedbe mejnih vrednosti skupnega kumulativnega potenciala globalnega segrevanja (GWP) v celotnem življenjskem ciklu vseh novih stavb do 1. januarja 2027.

107. člen

(prehodno obdobje glede infrastrukture za trajnostno mobilnost)

(1) Prvi, deseti in enajsti odstavek 48. člena tega zakona se uporabljata za stavbe, za katere je bila vloga za izdajo gradbenega dovoljenja vložena po uveljavitvi tega zakona.

- (2) Peti odstavek 48. člena se uporablja od 1. januarja 2027
- (3) Za nestanovanjske stavbe, ki so bile celovito prenovljene v zadnjih dveh letih pred 28. majem 2024 nastopi obveznost 1. januarja 2029.
- (4) Sedmi odstavek 48. člena se uporablja od 1. januarja 2033.

108. člen

(prehodno obdobje za namestitev sistemov za avtomatizacijo in nadzor stavb v nestanovanjskih stavbah)

(1) Obveznosti iz tretjega in četrtega odstavka 47. člena se uporabljajo za stavbe, za katere je bilo gradbeno dovoljenje izdano po uveljavitvi tega zakona.

(2) Nestanovanjske stavbe z efektivno nazivno izhodno močjo ogrevalnih sistemov, klimatskih sistemov, sistemov za kombinirano ogrevanje in prezračevanje prostorov ali sistemov za kombinirano klimatizacijo in prezračevanje nad 290 kW morajo biti opremljene s sistemi za avtomatizacijo in nadzor stavb do 31. decembra 2024 in nad močjo 70 kW do 31. decembra 2029, razen če bi bila namestitev teh sistemov v obstoječe stavbe tehnično neizvedljiva in ekonomsko neupravičena.

(3) Šesti odstavek 47. člena se začne uporabljati do 29. maja 2026.

(4) Skladno s četrtrim odstavkom 47. člena tega zakona morajo od 29. maja 2026 vse nove stanovanjske stavbe in stanovanjske stavbe, ki so v postopku večje prenove, biti opremljene z krmilnimi in nadzornimi funkcijami.

(5) Obveznost iz tretjega odstavka 47. člena tega zakona se uporabljajo pri sistemih nad 290 kW od 31. decembra 2027 in nad 70 kW od 31. decembra 2029.

109. člen

(prehodno obdobje glede uporabe obnovljivih virov energije, soproizvodnje in odvečne toplote v sistemih daljinskega ogrevanja)

(1) Za učinkovit daljinski sistem skladno s prvim odstavkom 68. člena tega zakona do 31. decembra 2027 velja, če ta uporablja vsaj 50 % energije iz obnovljivih virov, 50 % odvečne toplote, 75 % toplote iz soproizvodnje ali 50 % kombinacije take energije in toplote.

(2) Za učinkovit daljinski sistem skladno s prvim odstavkom 68. člena tega zakona od 1. januarja 2028 do 31. decembra 2035 velja, če uporablja vsaj 50 % energije iz obnovljivih virov, 50 % odvečne toplote, 50 % energije iz obnovljivih virov in odvečne toplote, 80 % toplote iz soproizvodnje z visokim

izkoristkom ali vsaj kombinacije take toplotne energije, ki se dovaja v omrežje, pri čemer je delež energije iz obnovljivih virov najmanj 5 %, skupni delež energije iz obnovljivih virov, odvečne toplote ali toplote iz soproizvodnje z visokim izkoristkom pa najmanj 50 %.

(3) Za učinkovit daljinski sistem skladno s prvim odstavkom 68. člena tega zakona velja od 1. januarja 2035 do 31. decembra 2039, če uporablja vsaj 50 % energije iz obnovljivih virov, 50 % odvečne toplote ali 50 % energije iz obnovljivih virov in odvečne toplote, ali je pri njem skupni delež energije iz obnovljivih virov, odvečne toplote ali toplote iz soproizvodnje z visokim izkoristkom vsaj 80 %, skupni delež energije iz obnovljivih virov in odvečne toplote pa vsaj 35 %.

(4) Za učinkovit daljinski sistem skladno s prvim odstavkom 68. člena tega zakona od 1. januarja 2040 do 31. decembra 2044 velja, če uporablja vsaj 75 % energije iz obnovljivih virov, 75 % odvečne toplote ali 75 % energije iz obnovljivih virov in odvečne toplote ali uporablja vsaj 95 % energije iz obnovljivih virov, odvečne toplote in toplote iz soproizvodnje z visokim izkoristkom, pri čemer je skupni delež energije iz obnovljivih virov ali odvečne toplote vsaj 35 %.

(5) Za učinkovit daljinski sistem skladno z prvim odstavkom 68. člena tega zakona velja od 1. januarja 2045 do 31. decembra 2050 uporablja vsaj 75 % energije iz obnovljivih virov, 75 % odvečne toplote ali 75 % energije iz obnovljivih virov in odvečne toplote.

(6) V sistemu daljinskega ogrevanja in hlajenja, ki je bil izgrajen ali so bile njegove enote obsežno prenovljene do leta 2030 tudi ne sme biti v obstoječih virih toplote v primerjavi s povprečno letno porabo v preteklih treh koledarskih letih polnega obratovanja pred prenovo povečanja uporabe fosilnih goriv razen zemeljskega plina in novi viri toplote v tem sistemu ne smejo uporabljati fosilnih goriv, razen zemeljskega plina.

110. člen

(prehodno obdobje glede finančnih spodbud za namestitev samostojnih kotlov na fosilna goriva)

Finančnih spodbud se ne dodeljuje za namestitev samostojnih kotlov na fosilna goriva od 1. januarja 2025, razen tistih, ki so bili pred letom 2025 izbrani za naložbe v skladu z Uredbo (EU) 2021/241, členom 7(1), točka (h)(i), tretja alineja, Uredbe (EU) 2021/1058 ter v skladu s 73. členom Uredbe (EU) 2021/2115 Evropskega parlamenta in Sveta.

111. člen

(pridobljene pravice izvajalcev usposabljanja za pridobitev licenc, neodvisnih strokovnjakov in izdajateljev energetskega izkaznika)

(1) Odločbe o izbiri izvajalca usposabljanja za pridobitev licenc, ki so bile izdane izvajalcem usposabljanja na podlagi 345. člena Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 60/19 – uradno prečiščeno besedilo in 65/20) in na podlagi 44. člena Zakona o učinkoviti rabi energije (Uradni list RS, št. 158/20), se štejejo za skladne s tem zakonom.

(2) Odločbe o podelitvi pooblastila za izdajanje energetskega izkaznika, ki so bile izdane izdajateljem energetskega izkaznika na podlagi 339. člena Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 60/19 – uradno prečiščeno besedilo in 65/20) in na podlagi 38. člena Zakona o učinkoviti rabi energije (Uradni list RS, št. 158/20), se štejejo za skladne s tem zakonom.

(3) Licence neodvisnih strokovnjakov za izdelavo energetskih izkaznic in licence neodvisnih strokovnjakov za preglede klimatskih in ogrevalnih sistemov, ki so bile izdane na podlagi 341. člena Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 60/19 – uradno prečiščeno besedilo in 65/20) in na podlagi 40. člena Zakona o učinkoviti rabi energije (Uradni list RS, št. 158/20), se štejejo za skladne s tem zakonom.

112. člen

(obvezna uporaba obnovljivih virov energije, soproizvodnje in odvečne toplote v sistemih daljinskega ogrevanja)

Distributerji toplote iz sistemov daljinskega ogrevanja ali daljinskega hlajenja morajo obveznost iz prvega odstavka 50. člena Zakona o učinkoviti rabi energije (Uradni list RS, št. 158/20) izpolniti do 31. decembra 2025.

113. člen

(prekrškovni, inšpekcijski in upravni postopki v teku)

Prekrškovni, inšpekcijski in upravni postopki v zadevah s področja tega zakona, ki so se začeli pred uveljavitvijo tega zakona, se dokončajo po dosedanjih predpisih.

114. člen

(podaljšanje veljavnosti)

(1) Pravilnik o metodologiji za izdelavo in vsebini energetskega pregleda (Uradni list RS, št. 41/16 in 158/20 - ZURE), izdan na podlagi drugega odstavka 354. člena Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 60/19 – uradno prečiščeno besedilo in 65/20), še naprej velja kot predpis, izdan na podlagi desetega odstavka 24. člena tega zakona.

(2) Uredba o tehničnih zahtevah za okoljsko primerno zasnovo proizvodov, povezanih z energijo (Uradni list RS, št. 76/14 in 158/20 - ZURE), izdana na podlagi sedmega odstavka 327. člena Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 60/19 – uradno prečiščeno besedilo in 65/20), še naprej velja kot predpis, izdan na podlagi sedmega odstavka 65. člena tega zakona.

(3) Pravilnik o načinu delitve in obračunu stroškov za toploto v stanovanjskih in drugih stavbah z več posameznimi deli (Uradni list RS, št. 82/15, 61/16 in 158/20 - ZURE), izdan na podlagi tretjega odstavka 357. člena Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 60/19 – uradno prečiščeno besedilo in 65/20), še naprej velja kot predpis, izdan na podlagi sedmega odstavka 27. člena tega zakona.

(4) Pravilnik o usposabljanju, licencah in registru licenc neodvisnih strokovnjakov za redne preglede klimatskih sistemov (Uradni list RS, št. 18/16), izdan na podlagi sedmega odstavka 341. člena ter za izvajanje drugega in petega odstavka 341. člena Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 60/19 – uradno prečiščeno besedilo in 65/20), še naprej velja kot predpis, izdan na podlagi osmega odstavka 40. člena tega zakona.

(5) Pravilnik o usposabljanju, licencah in registru licenc neodvisnih strokovnjakov za izdelavo energetskih izkaznic (Uradni list RS, št. 30/18, 158/20 – ZURE in 46/23), izdan na podlagi sedmega odstavka 341. člena Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 60/19 – uradno prečiščeno besedilo in 65/20) in na podlagi osmega odstavka 40. člena Zakona o učinkoviti rabi energije (Uradni list RS, št. 158/20), še naprej velja kot predpis, izdan na podlagi devetega odstavka 58. člena tega zakona.

(6) Pravilnik o metodologiji izdelave in izdaji energetskih izkaznic stavb (Uradni list RS, št. 4/23), izdan na podlagi tretjega odstavka 32. člena Zakona o učinkoviti rabi energije (Uradni list RS, št. 158/20), še naprej velja kot predpis, izdan na podlagi tretjega odstavka 51. člena tega zakona.

(7) Pravilnik o finančnih spodbudah za energetsko učinkovitost, daljinsko ogrevanje in rabo obnovljivih virov energije (Uradni list RS št. 32/24), izdan na podlagi četrtega odstavka 7. člena Zakona o učinkoviti rabi energije (Uradni list RS, št. 158/20) ter tretjega in petega odstavka 6. člena Zakona o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 121/21, 189/21 in 121/22 – ZUOKPOE), še naprej velja kot predpis, izdan na podlagi petega odstavka 9. člena tega zakona.

(8) Uredba o zagotavljanju prihrankov energije (Uradni list RS, št. 96/14, 158/20 – ZURE, 84/22, 86/22 in 107/22), izdana na podlagi tretjega odstavka 317. člena, tretjega in četrtega odstavka 318. člena ter drugega odstavka 319. člena Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 60/19 – uradno prečiščeno besedilo in 65/20), na podlagi četrtega odstavka 8. člena, osmega odstavka 10. člena in drugega odstavka 11. člena Zakona o učinkoviti rabi energije (Uradni list RS, št. 158/20) še naprej velja kot predpis, izdan na podlagi četrtega odstavka 11. člena, osmega odstavka 13. člena in drugega odstavka 14. člena tega zakona.

(9) Pravilnik o metodah za določanje prihrankov energije (Uradni list RS, št. 57/21), izdan na podlagi 12. člena Zakona o učinkoviti rabi energije (Uradni list RS, št. 158/20), še naprej velja kot prepis, izdan na podlagi 15. člena tega zakona.

(10) Uredba o upravljanju z energijo v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 52/16, 116/20 in 158/20 – ZUR), izdana na podlagi 324. člena Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 60/19 – uradno prečiščeno besedilo in 65/20), še naprej velja kot predpis, izdan na podlagi osmega odstavka 19. člena tega zakona.

(11) Pravilnik o izdelavi analize stroškov in koristi za uporabo sproizvodnje toplote in električne energije z visokim izkoristkom ter učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje (Uradni list RS, št. 6/19 in 158/20 – ZURE), izdan na podlagi četrtega odstavka 360. člena in drugega odstavka 364. člena Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 60/19 – uradno prečiščeno besedilo in 65/20), še naprej velja kot predpis, izdan na podlagi četrtega odstavka 71. člena in drugega odstavka 74. člena tega zakona.

(12) Pravilnik o vrstah podatkov, ki jih zagotavljajo izvajalci energetskih dejavnosti in drugi zavezanci (Uradni list RS, št. 110/22 in 38/24 – EZ-2), izdan na podlagi drugega odstavka 32. člena Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 60/19 – uradno prečiščeno besedilo, 65/20, 158/20 – ZURE, 121/21 – ZSROVE, 172/21 – ZOEE, 204/21 – ZOP in 44/22 – ZOTDS), še naprej velja kot predpis, izdan na podlagi drugega odstavka 67. člena tega zakona.

(13) Pravilnik o minimalnih zahtevah sistemov za avtomatizacijo in nadzor stavb nad 290 kW (Uradni list RS, št. 83/24), izdan na podlagi tretjega odstavka 37. člena Zakona o učinkoviti rabi energije (Uradni list RS, št. 158/20), še naprej velja kot predpis, izdan na podlagi tretjega odstavka 55. člena tega zakona.

(14) Pravilnik o tehničnih zahtevah in učinkovitosti tehničnih stavbnih sistemov (Uradni list RS, št. 83/24), izdan na podlagi šestega odstavka 28. člena Zakona o učinkoviti rabi energije (Uradni list RS, št. 158/20), še naprej velja kot predpis, izdan na podlagi desetega odstavka 46. člena tega zakona.

115. člen

(podaljšanje uporabe)

Do uveljavitve predpisov iz drugega odstavka 53. člena in enajstega odstavka 54. člena tega zakona se še naprej uporabljata Uredba o določanju količine električne energije, ki je proizvedena v soproizvodnji toplote in električne energije z visokim izkoristkom ter določanju izkoristka pretvorbe energije biomase (Uradni list RS, št. 37/09 in 17/14 – EZ-1) in Pravilnik o rednih pregledih klimatskih sistemov (Uradni list RS, št. 26/08 in 17/14 – EZ-1).

116. člen

(prenehanje uporabe posameznih določb tega zakona)

Prvi, drugi, tretji, četrti in peti odstavek 65. člena tega zakona se začnejo uporabljati po sprejemu izvedbenih aktov na podlagi 15. člena Direktive 2009/125/ES za fotovoltaične panele, grelnike prostorov in kombinirane grelnike, grelnike vode, lokalne grelnike prostorov na trdno gorivo, klimatske naprave, vključno s toplotnimi črpalkami zrak-zrak in komfortnimi ventilatorji, kotle na trdno gorivo, prezračevalne enote proizvodov za toplozračno ogrevanje in proizvodov za hlajenje, sesalnike, kuhalne aparate, vodne črpalke, industrijske ventilatorje, obtočne črpalke, zunanje napajalnike, računalnike, strežnike in izdelke za shranjevanje podatkov, transformatorje ter profesionalno opremo za hlajenje in opremo za preslikovanje ter za proizvode, ki jih urejajo izvedbeni akti na podlagi 15. člena Direktive 2009/125/ES, vendar le, če so spremembe potrebne za obravnavo tehničnih vprašanj glede teh izvedbenih ukrepov.

117. člen

(prenehanje veljavnosti Zakona o učinkoviti rabi energije in podaljšanje uporabe določb)

(1) Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Zakon o učinkoviti rabi energije Uradni list RS, št. 158/20),

(2) 17. člen, 21. člen, 23. člen, c) in d) točka prvega odstavka 64. člena in 79. člen Zakona o učinkoviti rabi energije (Uradni list RS, št. 158/20) se uporabljajo do uveljavitve zakona, ki ureja oskrbo s plini, in sicer v delu, ki se bo nanašal na merjenje porabe zemeljskega plina, zagotavljanje informacij o

merjenju in obračunu porabe zemeljskega plina in na stroške dostopa do informacij o merjenju in obračunu za zemeljski plin.

118. člen

(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Obrazložitev členov k Zakonu o učinkoviti rabi energije (ZURE-1)

k 1. členu (vsebina zakona)

Ta člen določa vsebino zakona, in sicer se z zakonom urejajo ukrepi za spodbujanje energetske učinkovitosti, ukrepi za povečanje učinkovite rabe energije in ukrepi za izboljšanje energetske učinkovitosti stavb. Poleg tega zakon določa tudi pristojnosti organov, ki opravljajo naloge po tem zakonu ter izvajanje politike države na področju energetske učinkovitosti.

k 2. členu (prenos in izvrševanje predpisov Evropske unije)

V členu so sklici na evropske predpise, ki se z zakonom prenašajo v slovenski pravni red, in sicer:

- Direktiva 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev za okoljsko primerno zasnovo izdelkov, povezanih z energijo,
- Direktiva 2010/31/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. maja 2010 o energetske učinkovitosti stavb,
- Direktiva 2012/27/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o energetske učinkovitosti, spremembi direktiv 2009/125/EU in 2010/30/EU ter razveljavitvi direktiv 2004/8/ES in 2006/32/ES,
- Direktiva (EU) 2018/844 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o spremembi Direktive 2010/31/EU o energetske učinkovitosti stavb in Direktive 2012/27/EU o energetske učinkovitosti;
- Direktiva (EU) 2018/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spremembi Direktive 2012/27/EU o energetske učinkovitosti;
- Direktiva (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (UL L št. 328 z dne 21. decembra 2018, str. 82) v delu, ki ureja informiranje akterjev (kot so odjemalci, gradbeniki, inštalaterji, arhitekti, dobavitelji) o ukrepih podpore za energijo iz obnovljivih virov in o drugih informacijah iz 18. člena navedene direktive;

Zakon pa določa tudi pristojni organ za nadzor nad izvajanjem in sankcije za kršitev Uredbe (EU) 2017/1369 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2017 o vzpostavitvi okvira za označevanje z energijskimi nalepkami in razveljavitvi Direktive 2010/30/EU in pristojne organe za nadzor.

Nekatere direktive so bile prenesene že s prejšnjimi novelami Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 60/19 – uradno prečiščeno besedilo; v nadaljnjem besedilu: EZ-1) in so znova navedene, ker ta zakon razveljavlja to materijo v obstoječem zakonu.

k 3. členu (cilji zakona)

V členu so navedeni cilji zakona na področju energetske učinkovitosti in učinkovite rabe energije. Cilji zakona so predpisani z namenom, da jih naslovniki zakona upoštevajo pri izvajanju svojih zakonskih nalog (na primer pri sprejemanju Dolgoročne strategije energetske prenove stavb na podlagi 9. člena in Akcijskega načrta za skoraj ničenergijske stavbe na podlagi 26. člena predloga zakona ali pri izvajanju ukrepov spodbujanja učinkovite rabe energije z javnimi sredstvi). Cilji se nadalje upoštevajo tudi pri izdajanju podzakonskih aktov na podlagi predloga zakona.

k 4. členu (pomen izrazov)

Člen opredeljuje pojme, ki se uporabljajo v celotnem besedilu zakona. V členu so pojasnjeni posamezni izrazi, ki deloma prenašajo tudi evropsko zakonodajo. Del evropske zakonodaje s področja energetske učinkovitosti stavb prenašajo gradbeni predpisi o učinkoviti rabi energije v stavbah, zato se pojmi v tem zakonu, ki sodijo na področje graditve objektov, uporabljajo v pomenu kot ga določajo gradbeni predpisi. V členu je določeno tudi, da se uporabljajo določeni izrazi kot so določeni v predpisih s področja energetike ter s predpisi s področja alternativnih goriv.

Skupna uporabna tlorisna površina se nanaša na porabo energije za ogrevanje ali hlajenje, kar pomeni kondicionirano površino stavbe, ki se ogreva ali hladi.

V povezavi s pojmom »večja prenova« se vrednost stavbe določi kot posplošena vrednost, ki jo ureja sistem množičnega vrednotenja nepremičnin.

k 5. členu (cilj povečanja energetske učinkovitosti)

Člen navaja, da bo Republika Slovenija izboljšala energetske in snovno učinkovitost v vseh sektorjih. Zagotovila bo tudi sistematično izvajanje sprejetih politik in ukrepov za končno rabo energije do 50,2 TWh do leta 2030.

II. POGLAVJE: MEHANIZMI SPODBUJANJA ENERGETSKE UČINKOVITOSTI IN UČINKOVITE RABE ENERGIJE

k 6. členu (pristojnosti na področju spodbujanja energetske učinkovitosti)

V tem členu se določa pristojnost države in lokalnih skupnosti, ki daje podlago za sprejemanje spodbujevalnih ukrepov za povečanje energijske učinkovitosti. Načelo izhaja iz 176.a člena Lizbonske pogodbe, ki določa, da je spodbujanje energetske učinkovitosti in varčevanja z energijo eden izmed ciljev energetske politike Unije.

V tem členu je izrecno določeno, kakšna je naloga Eko sklada v okviru spodbujanja energetske učinkovitosti.

Člen tudi določa, na kakšen način država izvaja spodbujanje ukrepov energetske učinkovitosti na področju. Podrobneje pa so ukrepi za spodbujanje povečanja energetske učinkovitosti določeni v akcijskih načrtih, strategijah in programih. Gre za dokumente, ki obravnavajo in se nanašajo na področje energetske učinkovitosti v Sloveniji. Določeno je tudi, da država informira banke in druge finančne institucije ter vlagatelje o priložnostih za sodelovanje pri financiranju izboljšanja energetske učinkovitosti stavb.

V tem členu se določa, da se pri sprejemanju politik, strategij, programov, načrtov in pravnih aktov, ki se nanašajo na postopke nameščanja polnilnih mest v novih in obstoječih stanovanjskih in nestanovanjskih stavbah, izvaja tako, da ti akti vsebujejo ukrepe za poenostavitev, racionalizacijo in pospešitev postopkov nameščanja polnilnih mest, zlasti v primerih solastništva, ter da se odpravijo regulativne in druge ovire.

Člen določa, na kakšen način država izvaja spodbujanje ukrepov energetske učinkovitosti pri javnih nakupih ter uporabi pogodbenega zagotavljanja prihranka energije in mehanizmov financiranje s strani tretje osebe na dolgoročni pogodbeni osnovi. O ukrepih mora država poročati v okviru celovitega nacionalnega energetskega in podnebne poročila o napredku. Javne organe je potrebno spodbujati, da upoštevajo širše koristi, ki presegajo prihranke energije, kot je kakovost okolja v zaprtih prostorih, pa tudi izboljšanje kakovosti življenja ljudi in udobje v prenovljenih javnih stavbah, zlasti šolah, vrtcih, domovih za nego, varovanih stanovanjih, bolnišnicah in socialnih stanovanjih.

Ta člen prenaša določbe sedmega odstavka petega člena in petega, sedmega in osmega odstavka 7. člena Direktive (EU) 2023/1791.

k 7. členu (namen spodbujanja učinkovite rabe energije)

Člen določa osnovni namen spodbujanja ukrepov učinkovite rabe energije. Osnovni namen je izboljšanje parametrov oziroma kazalcev oskrbe in rabe z energijo v državi. Ti kazalci so raba oziroma zmanjšanje rabe energije, povečanja količine in deleža obnovljivih virov energije, povečanja zanesljivosti oskrbe z energijo, zmanjšanja uvozne odvisnosti pri oskrbi z energijo in drugih energetskih razlogov, ki so določeni v strateških dokumentih in akcijskih načrtih. Ker so v praksi, tudi na energetskem področju, uveljavljene spodbude za spodbujanje različnih tehnologij, je nadalje določeno, da morajo biti okolju prijaznejše naprave, tehnologije, oprema, proizvodi in storitve pri določanju spodbud obravnavani bolj ugodno od okolju manj prijaznih. Člen določa tudi, da je višina spodbud oblikovana stroškovno učinkovito ter da so merila in pogoji za dodelitev določeni v podzakonskem aktu.

Zakon omogoča, da so večje prenovle obstoječih objektov deležne relativno višjih spodbud, torej so upravičene do višjega deleža sofinanciranja investicij, s čemer se želi spodbuditi investitorje k večji prenovi obstoječih objektov. Tudi v primeru energetske prenovle soseske je višina spodbud lahko višja, s čemer se spodbuja investitorje k sočasni prenovi na območju soseske in zmanjšanje porabe primarne energije za vsaj 30% glede na raven pred prenovlo.

Pri določitvi načinov spodbujanja in višine spodbud pa se lahko upoštevajo še drugi vidiki, kot so socialni, varovanje okolja, zmanjševanje emisij, ohranjanje kulturne dediščine, ohranjanje narave, uporaba naravnih materialov, spodbujanje zaposlovanja, spodbujanje tehnologij, spodbujanje regionalnega razvoja. Izrecno je določeno, da je lahko spodbuda za demonstracijske projekte višja.

k 8. členu (energetska učinkovitost na prvem mestu)

8. člen prenaša določila 3. člena Direktive EED in uvaja obvezno upoštevanje načela energetske učinkovitosti na prvem mestu pri vseh postopkih in odločitvah o načrtovanju, politikah in večjih naložbah v vrednosti nad 100 mio Eur na naložbo ali 175 mio Eur pri projektih prometne infrastrukture je potrebno obvezno preučiti možne rešitve u ukrepi energetske učinkovitosti. Preučiti je potrebno možne ukrepe na strani povpraševanja in prožnost sistema v vseh sektorjih energetskih sistemov in v neenergetskem sektorju, kar vključuje stavbni, prometni in vodni sektor, sektor informacijske in komunikacijske tehnologije ter kmetijski in finančni sektor.

k 9. členu (upravičenci in vrste finančnih spodbud)

S tem členom se določa nabor vseh možnih upravičencev do finančnih spodbud za energetske učinkovitost, daljinsko ogrevanje in rabo obnovljivih virov energije v stavbah. V prvem odstavku tega člena je tudi pravna podlaga za sprejem podzakonskega akta, s katero se ministru nalaga, da podrobneje uredi vrste spodbud, prejemnike spodbud in pogoje ter merila dodeljevanja spodbud.

Člen nadalje določa, da je potrebno na spletni strani objaviti vse prejemnike finančnih spodbud, njihov naslov ter vrsto in velikost financiranega projekta.

V tretjem odstavku tega člena je zahteva, da morajo biti finančne spodbude za energetske učinkovitost pri prenovi stavb povezane s predvidenimi ali doseženimi prihranki energije v okviru posameznih ukrepov energetske učinkovitosti. Organ, ki dodeljuje spodbude, lahko izbira med različnimi merili za ugotavljanje predvidenih prihrankov in določi tisto, ki se mu zdi najbolj primerno za določeno spodbudo. V skladu s šestim odstavkom 10. člena Direktive 2010/31/EU se merila lahko nanašajo na (1) energetske učinkovitost opreme ali materiala za prenovu, (2) na standardne vrednosti za izračun prihrankov energije v stavbah, (3) na izboljšanje, ki ga prinese takšna prenova in se ugotavlja s primerjavo energetskih izkaznic, izdanih pred prenovu in po njej, (4) rezultate energetskega pregleda in na (5) rezultate druge ustrezne, pregledne in sorazmerne metode, ki pokaže izboljšanje energetske učinkovitosti.

S tem členom se določa tudi pravna podlaga za podzakonsko določitev tehničnih specifikacij, ki jih morajo izpolnjevati naprave in sistemi za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov v stavbah, da bi bili deležni podpor iz programov podpor.

V tem členu je določeno, da kadar tehnično ali ekonomsko ni mogoče s prenovu preoblikovati stavbo v brezemisijko, se zmanjšanje porabe primarne energije za najmanj 60% šteje kot celovita prenova.

k 10. členu (točka „vse na enem mestu“ za energetske učinkovitost in energetske učinkovitost stavb)

10. člen prenaša 18. člen Direktive EPBD in opredeljuje vlog Eko sklada v vlogi izvajanje nalog točke „vse na enem mestu“ za energetske učinkovitost in energetske učinkovitost stavb. Eko sklad, tudi v okviru mreže Ensvet, zagotavlja celovito podporo glede svetovanja in informacij vsem gospodinjstvom, s posebnim poudarkom na energetske revnih gospodinjstvih in najmanj

energetsko učinkovitih stavbah ter podjetjem in drugim deležnikom, ki zagotavljajo storitve energetske prenove.

k 11. členu (sredstva za izvajanje programov Eko sklada)

Člen govori o prispevku za energetsko učinkovitost, s katerim se zagotavljajo sredstva za izvajanje programa Eko sklada. Člen navaja za katere oblike energije se prispevek plačuje, ter kdo so zavezanci za njegovo plačilo. Člen navaja tudi izjeme od plačevanja prispevka. Opredeljuje zavezance za obračunavanje, zbiranje in nakazovanje prispevkov Eko skladu. Določa tudi naloge vlade v zvezi z določanjem višine prispevka ter opredelitvi zbranih sredstev, ki se namenijo izvajanju programa za izboljšanje energetske učinkovitosti.

k 12. členu (nacionalni načrt prenove stavb)

S tem členom se Vladi RS nalaga, da sprejme nacionalni načrt prenove stavb obstoječih javnih, zasebnih stanovanjskih in nestanovanjskih stavb v visoko energetsko učinkovit in razogljčen stavbni fond do leta 2050. V okviru tega nacionalnega načrta se spodbuja stroškovno učinkovito preobrazbo obstoječih stavb v brezemisijske stavbe, ki se ga s povzetkom sodelovanja javnosti pošlje Evropski komisiji.

Stavbe predstavljajo 40 % končne porabe energije v Uniji, zato obstoječe stavbe predstavljajo velik potencial za doseganje prihrankov energije. V tem členu je določeno kaj mora zajemati nacionalni načrt, da bi se ta potencial čim bolje izkoristil.

Nadalje zakon določa, da mora država v svojem nacionalnem načrtu prenove stavb določiti časovni načrt z nacionalnimi cilji za leto 2030, 2040 in 2050 v zvezi z letno stopnjo energetske prenove, porabo primarne in končne energije nacionalnega stavbnega fonda ter zmanjšanjem operativnih emisij toplogrednih plinov v nacionalnem stavbnem fondu ter časovnico za nestanovanjske stavbe, da bi do leta 2040 in 2050 nižje najvišje pragove energetske učinkovitosti in pričakovani prihranek energije.

V členu je določen letni cilj prenove za stavbe v lasti ali uporabi ožjega javnega sektorja, ki znaša 3%. V okviru nacionalnega načrta pa se določijo stavbe posameznih oseb ožjega javnega sektorja, ki prispevajo k doseganju tega cilja.

V členu je nadalje določeno, katere stavbe so iz ukrepov nacionalnega načrta izvzete (nekateri vojaški objekti in verski objekti). Stavbe, ki so varovane v skladu s predpisi o varstvu kulturne dediščine, morajo biti v nacionalnem načrtu obravnavane posebej. Nacionalni načrt mora upoštevati vse programe in akcijske načrte, povezane s tem področjem. Nacionalni načrt se sprejme vsakih pet let z predhodno opravljenim javnim posvetovanjem, v katerega je potrebno vključiti lokalne in regionalne oblasti ter druge socialno-ekonomske partnerje, vključno s civilno drugo in organi, ki delajo z ranljivimi gospodinjstvi.

III. POGLAVJE: OBVEZNOSTI UČINKOVITE RABE ENERGIJE

1. OBVEZNOST DOSEGANJA PRIHRANKOV ENERGIJE

k 13. členu (prihranki energije pri končnih odjemalcih)

S tem členom se ureja sistem obveznosti energetske učinkovitosti, ki je namenjen izpolnjevanju doseganja obveznih prihrankov energije.

V sistem doseganja obveznih prihrankov so vključeni vsi dobavitelji elektrike, toplote, plina in tekočih goriv, dobavitelji trdnih goriv pa le, če dobavijo končnim odjemalcem letno več kot 100 MWh energije. S tem členom so določeni prihranki prodane energije v posameznem letu, ki jih mora doseči zavezanec v tekočem koledarskem letu.

Zakon v tem členu pooblašča vlado za sprejem uredbe, s katero se določi obdobje in višino prihrankov končne energije, ki jih morajo zavezanci doseči v tem obdobju, način izračuna višine prihrankov, porazdelitev prihrankov po posameznih letih določenega obdobja ter način in roke za izpolnjevanje obveznosti zavezancev ter način izračuna specifičnega stroška za zavezance. Določeno je tudi, da se prihranek primarne energije, dosežen v sektorjih pretvorbe, distribucije in prenosa energije, vključno z infrastrukturami za učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje, upošteva pri prihranku končne energije.

V petem odstavku tega člena se dobaviteljem energije, ki so zavezanci za doseganje prihrankov pri končnih odjemalcih, prepoveduje, da bi v okviru izvajanja ukrepov za doseganje prihrankov, odjemalcem postavljali pogoje, ki bi končne odjemalce ovirali pri zamenjavi dobavitelja ter morajo prednostno v deležu, ki je vsaj enak deležu energetske revnih gospodinjstev v Sloveniji izvajati ukrepe pri energetske revnih gospodinjstvih.

Dopuščena je tudi izjema za način izpolnjevanja obveznosti doseganja prihrankov energije pri končnih odjemalcih in sicer z vplačilom v nacionalni sklad za energetske učinkovitost, to je Eko sklad. Določen je tudi način po katerem se določi višina vplačila: to je zmnožek prihrankov, ki jih mora zavezanec doseči in specifičnih stroškov doseganja prihrankov, po katerih bo te prihranke namesto zavezanca dosegel Eko sklad. Na ta način bodo prihranki na nacionalnem nivoju doseženi.

Ukrepi, ki jih izvajajo zavezanci v okviru sistema obveznosti doseganja prihrankov pa ne smejo biti hkrati predmet spodbud iz tega zakona s strani Eko sklada.

k 14. členu (vrste energetske storitev in ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti)

Člen določa vrste energetske storitev in ukrepov za izboljšanje energijske učinkovitosti za doseganje prihrankov energije, ki jih v svoje programe lahko vključijo zavezanci.

S tem členom se pooblašča Vlado, da podrobneje določi vrste energetske storitev in ukrepov za izpolnjevanje obveznosti doseganja prihrankov pri končnih odjemalcih.

k 15. členu (vrednotenje ukrepov in programov)

Metode za določanje prihrankov energije, doseženih s posameznimi ukrepi oziroma programi za izboljšanje energijske učinkovitosti in uvedbo obnovljivih virov predpiše minister. Enotna metodologija za vrednotenje vseh programov in ukrepov, ki jih izvajajo različni akterji je potreben pogoj za preverjanje doseganja nacionalnih ciljev.

Člen prenaša oziroma daje podlago za sprejem metodologije, v kateri bodo prenesene določbe prve in druge točke Priloge V in pretvorbeni faktorji iz Priloge IV k Direktivi 2012/27/EU.

k 16. členu (poročanje in preverjanje doseganja prihrankov)

Člen prenaša določbe petega in sedmega odstavka 7a. člena Direktive 2012/27/EU. Države članice morajo vzpostaviti sistem poročanja o doseganju prihrankov in preverjanja. Direktiva določa, da se to merjenje, nadzor in preverjanje izvaja neodvisno od zavezanih strani.

Člen določa, da register zavezancev za doseganje prihrankov energije vodi Agencija za energijo. Agencija tudi določi način vodenja in vpisa v register zavezancev ter obliko in vsebino poročila o doseganju ciljev za preteklo leto, ki ga morajo zavezanci agenciji posredovati enkrat letno.

k 17. členu (drugi ukrepi politike za doseganje prihrankov)

S tem členom se Vlado RS pooblašča, da lahko z uredbo sprejme tudi druge ukrepe politike, ki lahko dodatno prispevajo k izpolnjevanju obveznosti države za doseganje prihrankov energije v skladu s 7. členom Direktive 2012/27/EU. To so lahko poleg naložbenih spodbud, ki jih dodeljuje Eko sklad, dodatni finančni in nefinančni ukrepi, prostovoljni ali zavezujoči, ki spodbujajo uporabo energetske učinkovite tehnologije ali tehnik, zaradi katerih se zmanjša poraba končne energije. Davčnih ukrepov predlog zakona ne predvideva in tudi na podlagi uredbe iz tega člena ne bo mogoče uvesti novih davkov ali davčnih spodbud, ki bi spodbujali energetske učinkovitost.

2. ENERGETSKA UČINKOVITOST JAVNEGA SEKTORJA

k 18. členu (obveznosti oseb javnega sektorja glede prihranka končne rabe energije)

Člen določa, da morajo osebe javnega sektorja vsako leto zmanjšati skupno rabo končne energije vseh oseb javnega sektorja za najmanj 1,9 odstotka glede na skupno rabo končne energije v letu 2021, predvsem z izboljšanjem energetske učinkovitosti, da bo javni sektor odigral svojo zgledno vlogo. Raba končne energije javnih organov se nanaša na energijo, ki jo javni organi porabijo pri svojih dejavnostih, na primer v stavbah, objektih, prostorih, napravah, vozilih itd., ki so v lasti ali rabi oseb javnega sektorja. Vsaka posamezna oseba javnega sektorja je odgovorna za podatke o skupni rabi končne energije ter je dolžna dosegati in letno poročati glede predpisanih ciljev.

Ministrstvo pristojno za energijo vzpostavi sistem za določitev izhodiščne vrednosti za leto 2021 in za spremljanje doseganja predpisanega cilja, da osebe javnega sektorja vsako leto zmanjšajo skupno rabo končne energije vseh oseb javnega sektorja za najmanj 1,9 odstotka glede na skupno rabo končne energije v letu 2021.

Člen pooblašča vlado, da z uredbo vzpostavi sistem in predpiše vsebino, obrazce, način letnega poročanja in informativni seznam oseb javnega sektorja, ki so zavezanci. Za vsako posamezno osebo javnega sektorja in za vse osebe javnega sektorja skupaj se predpiše metodologijo za izračun določitve izhodiščne vrednosti rabe končne energije v letu 2021 in metodologijo za izračun ciljne vrednosti.

Da se zmanjša upravno breme za osebe javnega sektorja se vzpostavi in vodi register za zbiranje podatkov o končni rabi energije posameznih oseb javnega sektorja, ki je del informatizirane zbirke upravljanja z energijo javnega sektorja. V okviru registra se zbira, poroča, analiza in spremlja doseganje predpisanega letnega cilja prihranka rabe končne energije.

Člen določa tudi podporo osebam javnega sektorja, saj bo v okviru Centra za podporo, ob pomoči lokalnih energetskega agencij, vzpostavljena Točka za podporo osebam javnega sektorja za energetske učinkovitost, ki bo izvajal strokovno in tehnično podporo vsem osebam javnega sektorja pri poročanju ter pri vzpostavitvi sistema za poročanje. V okviru Točke za podporo osebam javnega sektorja za energetske učinkovitost se vzpostavi tudi nadzor nad vpisanimi podatki v register za zbiranje podatkov o končni rabi energije posameznih oseb javnega sektorja. Center za podpore lahko za izvajanje nalog iz tega odstavka sodeluje z lokalnimi energetske organizacijami. Delovanje Centra za podporo se zagotovi in sredstev URE in OVE. Koriščenje sredstev se potrdi z letnim planom.

Osebe javnega sektorja prednostno izvajajo ukrepe energetske učinkovitosti stavb, ki so v lasti ali rabi javnih organov z zamenjavo starih in neučinkovitih generatorjev toplote in pri naložbah upoštevajo emisije ogljika skozi življenjski cikel ter ekonomske in socialne koristi pri svojih naložbenih in političnih dejavnostih.

Ta člen prenaša določbe prvega, sedmega, osmega in devetega odstavka 5. člena Direktive (EU) 2023/1791.

k 19. členu (sistem upravljanja z energijo)

Člen določa, da morajo osebe javnega sektorja vzpostaviti sistem upravljanja z energijo, in sicer na način, da določijo osebo, ki je odgovorna za upravljanje z energijo in sicer za energijo, ki jo javni organi porabijo za procese, kar vključuje javno razsvetljavo, oskrbo z vodo, čiščenje odpadnih voda, ravnanje z odpadki in porabo energije za storitve lastne mobilnosti ter za energijo, ki jo porabijo v stavbah oz. delih stavb. Ta oseba opravlja zlasti naloge kot so zbiranje in spremljanje podatkov o letni končni rabi energije osebe javnega sektorja, popis javnih stavb in delov stavb v lasti in najemu osebe javnega sektorja, vodenje energetskega knjigovodstva, svetovanje zavezancu glede načrtovanja in izvajanja ukrepov za povečanje energetske učinkovitosti in rabe obnovljivih virov energije ter izvajanje ukrepov s področja upravljanja z energijo procesih in v stavbi. Ta oseb tudi redno vpisuje podatke o izvajanju upravljanja z energijo v javnem sektorju v informatizirano zbirko upravljanja z energijo javnega sektorja. Vse ali posamezne naloge pa lahko zavezanec poveri zunanjim strokovnjakom ob izpolnjevanju določenih pogojev in v primeru, če te nalog ne more zagotoviti s svojimi zaposlenimi.

V členu so določeni tudi roki za vpisovanje podatkov v register za zbiranje podatkov o končni rabi energije posameznih oseb javnega sektorja, ki je del informatizirane zbirke upravljanja z energijo javnega sektorja in sicer mora oseba javnega sektorja enkrat letno do 31. marca za predhodno leto vnesti podatke o rabi končne energije in vsaki dve leti do 31. marca za predhodni dve leti vnesti podatke o popisu javnih stavb in delov stavb v lasti in najemu osebe javnega sektorja, ki so večje od 250 m² in energetskega knjigovodstvu.

Distributer energije neodplačno na zahtevo oseb javnega sektorja pošlje podatke o rabi energije za posameznega zavezanca, da izpolni podatke v informatizirani zbirki upravljanja z energijo z namenom spremljanja učinkovite rabe energije. V primeru naprednih števec distribucijski operater zavezancu zagotovi avtomatski prenos podatkov o letni rabi končne energije v informatizirano zbirko upravljanja z energijo.

Oseba javnega sektorja ni upravičena do koriščenja finančnih sredstev, ki jih ponuja država za spodbujanje mobilnosti in energetske učinkovitosti in rabe obnovljivih virov v javnih stavbah, če ne vpisuje podatkov energetskega knjigovodstva v informatizirano zbirko upravljanja z energijo

Člen pooblašča vlado, da z uredbo določi zavezance, obvezne minimalne vsebine sistema upravljanja z energijo, ukrepe za doseganje ciljev, način spremljanja doseganja zastavljenih ciljev, naloge in pogoje, ki jih mora izpolnjevati odgovorna oseba, kar je odvisno od dejavnosti oz. storitev zavezanca, vrste stavb in tehničnih stavbnih sistemov. S tem členom se daje Vladi RS pravno podlago tudi, da z uredbo določi tudi obvezne deleže obnovljivih virov energije in zahteve glede energetske učinkovitosti stavb oseb javnega sektorja ter obvezne ukrepe za povečanje energetske učinkovitosti in uporabo obnovljivih virov energije v stavbah, ki jih uporabljajo osebe javnega sektorja. To se nanaša tako na obvezen energetski pregled, kot na investicijske ukrepe (npr. obvezna uporaba termostatskih ventilov pri obstoječih stavbah in način ogrevanja s pomočjo obnovljivih virov energije pri novih stavbah).

Ta člen prenaša določbe prvega odstavka 5. in petega odstavka 6. člena Direktive (EU) 2023/1791.

k 20. členu (obveznosti oseb javnega sektorja glede prenove stavb)

Člen določa, da morajo osebe javnega sektorja prenoviti najmanj 3 odstotke skupne neto tlorisne površine ogrevanih in/ali hlajenih stavb in ne za stavbe, ki porabijo zelo malo energije za svoje delovanje., ki se določi na podlagi skupne neto tlorisne površine stavb, ki imajo skupno uporabno tlorisno površino več kot 250 m² ter so v lasti oseb javnega sektorja ter do prvega januarja 2024 še niso bile skoraj nič energijske ali brez emisijske stavbe. To pomeni, da letni cilj 3 odstotke prenove temelji na fiksni vrednosti (izhodiščni vrednosti) v celotnem obdobju izvajanja. Zahtevana raven prenove se je z minimalnih zahtev glede energetske učinkovitosti zvišala, in sicer na raven standarda za skoraj nič energijske stavbe oziroma standarda za brez emisijske stavbe.

Pri načrtovanju in izvajanju ukrepov za večjo energetske prenovi javnih stavb se upošteva stavba kot celota, vključno z ovojem stavbe, tehničnimi stavbnimi sistemi, obratovanjem in vzdrževanjem. Prednost pri načrtovanju in izvajanju prenove morajo imeti stavbe z najnižjo energetsko učinkovitostjo. Pri tem se upošteva stroškovna učinkovitost in tehnična izvedljivost ter drugi vidiki prenove stavb, ki se nanašajo na protipotresne, požarne in funkcionalne vidike.

Socialna stanovanja se izvzamejo iz obveznosti prenove iz prvega odstavka, v primeru, ko prenova ne bo stroškovno nevtralna ali povzroči zvišanje najemnin za ljudi, ki živijo v teh socialnih stanovanjih ob upoštevanju, da zvišanje najemnine ni višje od ekonomskih prihrankov pri računu za energijo. Ministrstvo pristojno za energijo pripravi strokovne podlage in metodologijo za oceno stroškovne nevtarnosti za socialna stanovanja.

Člen določa tudi obveznost, ki se uporablja posebej za stavbe, ki so v rabi oseb javnega sektorja, vendar niso v njihovi lasti za stavbe s skupno uporabno tlorisno površino več kot 250 m². V zvezi s temi stavbami se osebe javnega sektorja pogajajo z lastniki stavb, da bi določili pogodbene klavzule, na podlagi katerih bi se najete stavbe preoblikovale v vsaj skoraj ničenergijske stavbe ali brezemisijске stavbe. Poudarjeno je, da je treba za začetek pogajanj izkoristiti sprožitvene točke v pogodbi, kot so podaljšanje najemnih pogodb, sprememba namembnosti in večja popravila ali vzdrževalna dela. Oseba javnega sektorja, ki uporablja stavbo, lahko lastnikom stavb pojasni koristi, ki bi jih lahko imel lastnik od prenove: poveča se vrednost njihove stavbe, kar je

lahko podlaga za zvišanje najemnine; podaljša se življenjska doba stavbe zaradi izboljšane učinkovitosti in kakovosti elementov stavbe; zmanjšajo se tekoči stroški vzdrževanja; zagotovi se skladnost z nacionalnimi gradbenimi predpisi in zahtevami, privabijo se najemniki in zmanjšuje se obdobje izpadov.

Izjemoma se lahko pri prenovi, uporabijo manj stroge zahteve, kot so zahteve za prenovu v skoraj ničenergijske stavbe za stavbe, ki spadajo v naslednje kategorije: stavbe, ki so uradno zaščitene kot del kulturne dediščine in imajo poseben arhitekturni ali zgodovinski pomen, stavbe v lasti oboroženih sil ali osrednje vlade, ki se uporabljajo za namene nacionalne obrambe, brez bivalnih prostorov ali poslovnih stavb, ki jih uporabljajo oborožene sile in drugi uslužbenci nacionalnih obrambnih organov ter stavbe, ki se uporabljajo za obredne namene ali verske dejavnosti.

Izjemoma se lahko pri prenovi javnih stavb upoštevajo manj stroge zahteve za prenovu v skoraj nič energijsko stavbo tudi za stavbe, ki niso zajete kot izjeme, če se oceni, da preoblikovanje teh stavb v skoraj ničenergijsko stavbo ni tehnično, ekonomsko ali funkcionalno izvedljivo, vendar se skupna neto tlorisna površina teh prenovljenih stavb ne upošteva pri izpolnjevanju cilja iz prvega odstavka, upošteva pa se pri izhodiščni vrednosti.

Ministrstvo pristojno za energijo bo sprejelo pravilnik, ki bo določal minimalno raven prenove za javne stavbe, ki so izjeme ter metodologijo in merila za oceno stavb, da prenova stavb v skoraj ničenergijsko stavbo ni tehnično, ekonomsko ali funkcionalno izvedljivo.

Pri letni stopnji prenove se izjemoma lahko upošteva tudi uporabna tlorisna površina nove stavbe, ki je v lasti kot nadomestilo za stavbo, porušeno v enem od predhodnih dveh let, vendar le kadar je novogradnja v primerjavi s prenovo takih stavb stroškovno učinkovitejša in bolj trajnostna v smislu energije in emisij ogljika skozi življenjski cikel. Ministrstvo pristojno za energijo bo sprejelo pravilnik z merili, metodologijo in postopki, na podlagi katerih se ugotovijo izjemni primeri.

Ministrstvo, pristojno za energijo v sodelovanju z ministrstvom, pristojnim za sistem ravnanja s stvarnim premoženjem in lokalnimi skupnostmi vzpostavi sistem zbiranja podatkov ter pripravi in javno objavi popis stavb in delov stavb v lasti ali rabi javnih organov s skupno uporabno tlorisno površino več kot 250 m². Popis se posodablja vsaki dve leti. Popis vsebuje: katastrsko občino, parcelno številko, številko stavbe ali dela stavbe, namembnost stavbe skladno z Direktivo 2024/1275/EU, lastnika in upravljalca ter neto tlorisno površino v m²; izmerjeno letno porabo energije za ogrevanje, hlajenje, električno energijo in toplo vodo, v primerih, ko so ti podatki na voljo in energetska izkaznico vsake stavbe.

Člen pooblašča vlado, da z uredbo vzpostavi sistem in predpiše vsebino, obrazce, način letnega poročanja in informativni seznam oseb javnega sektorja, ki so zavezanci za pripravo popisa in metodologijo doseganja cilja iz prvega odstavka tega člena.

Da se zmanjša upravno breme za osebe javnega sektorja se vzpostavi in vodi register za zbiranje podatkov o stavbah in delov stavb posameznih oseb javnega sektorja, ki je del informatizirane zbirke upravljanja z energijo javnega sektorja. V okviru registra se zbira, poroča, analiza in spremlja doseganje predpisanega letnega cilja iz prvega odstavka tega člena.

Člen določa tudi podporo osebam javnega sektorja, saj bo v okviru Centra za podporo, ob pomoči lokalnih energetskega agencij, vzpostavljena Točka za podporo osebam javnega sektorja za energetska učinkovitost, ki bo izvajal strokovno in tehnično podporo vsem osebam javnega sektorja pri poročanju ter pri vzpostavitvi sistema za poročanje. V okviru Točke za podporo osebam javnega sektorja za energetska učinkovitost se vzpostavi tudi nadzor nad vpisanimi

podatki v register za zbiranje podatkov o stavbah in delov stavb posameznih oseb javnega sektorja. Center za podpore lahko za izvajanje nalog iz tega odstavka sodeluje z lokalnimi energetske organizacijami. Delovanje Centra za podporo se zagotovi in sredstev URE in OVE. Koriščenje sredstev se potrdi z letnim planom.

Ta člen prenaša določbe prvega, drugega, četrtega in petega odstavka 6. člena Direktive (EU) 2023/1791.

k 21. členu (obveznosti pri sklepanju pogodb o koncesijah)

Člen določa obveznosti pri sklepanju pogodb o koncesijah. Konkurenti, ki so zavezanci za uporabo zakona, ki ureja podeljevanje koncesij morajo pri sklepanju pogodb o koncesijah z vrednostjo, ki je enaka ali večja od mejnih vrednosti, določenih v 9. členu Zakona o nekaterih koncesijskih pogodbah, naročati le storitve in gradnje z visoko energetsko učinkovitostjo, razen če je to tehnično neizvedljivo. Pri tem uporabijo tudi načelo »energetska učinkovitost na prvem mestu. Določene so tudi izjeme in sicer obveznosti se ne uporabljajo, če slabijo javno varnost ali ovirajo odzivanje na izredne razmere v javnem zdravju in pri sklepanju pogodb o koncesijah oboroženih sil le, kolikor njihova uporaba ni v nasprotju z naravo in glavnim ciljem dejavnosti oboroženih sil. Konkurenti morajo pri koncesijah za storitve z znatnim energetskim vidikom oceniti izvedljivost sklepanja dolgoročnih pogodb, ki zagotavljajo dolgoročni prihranek energije ter upoštevati merila Unije za zelena javna naročila ali enakovredna nacionalna merila, ki so na voljo.

Ta člen delno prenaša določbe prvega, drugega in petega odstavka 7. člena Direktive (EU) 2023/1791.

k 22. členu (zahteve glede energetske učinkovitosti pri sklepanju pogodb o koncesijah)

Člen določa zahteve glede energetske učinkovitosti pri sklepanju pogodb o koncesijah. Konkurenti morajo v postopkih podelitve koncesije v skladu z Zakonom o podeljevanju nekaterih koncesij zahtevati, da se pri izvedbi koncesije za storitev in za gradnjo uporabi le blago in storitve z visoko energetsko učinkovitostjo. Pri tem si prizadevajo uporabljati samo blago in storitve, ki upoštevajo vsaj tehnične specifikacije, določene na „osnovni“ ravni v upoštevanih merilih Unije za zelena javna naročila ali obstoječih enakovrednih nacionalnih merilih, med drugim tudi za podatkovne centre, strežniške prostore in storitve v oblaku, cestno razsvetljavo in semaforje ter računalnike, monitorje, tablične računalnike in pametne telefone. Vozila za opravljanje storitev naj uporabljajo le pnevmatike, ki izpolnjujejo merilo najvišjega razreda glede na izkoristek goriva ter v postopkih podelitve koncesije v primeru gradnje ali nove najemne pogodbe za stavbe zahtevati, da stavba ali gradnja izpolnjujejo vsaj skoraj ničenergijsko raven.

Ta člen delno prenaša Prilogo IV Direktive (EU) 2023/1791.

3. ENERGETSKA REVŠČINA

k 23. člen (krepitev moči in zaščita ranljivih odjemalcev ter blažitev energetske revščine)

Člen določa ukrepe, ki jih sprejme vlada za zagotavljanje podpore za izboljšanje energetske učinkovitosti z namenom zmanjšanja energetske revščine.

4. SISTEM UPRAVLJANJA Z ENERGIJO IN ENERGETSKI PREGLEDI

k 24. členu (sistem upravljanja z energijo in energetski pregledi v podjetjih)

Člen določa dolžnost vzpostavitve in uporabljanje sistema upravljanja z energijo ali v določenih primerih izvedbo energetskih pregledov ter redno poročanje Agenciji za energijo. Določa tudi pripravo akcijskega načrta na podlagi priporočil, ki izhajajo iz energetskih pregledov ter opredelitve ukrepov, ki so objavljena v letnem poročilu podjetja in so javno dostopna. V členu so zapisane tudi izjeme za katere se šteje, da so zahteve po energetskem nadzoru izpolnjene. Določene so aktivnosti in dolžnosti agencije v zvezi z vodenjem evidenc in poročanjem o izpolnitvi obveznosti izvedbe energetskih pregledov v preteklem letu in o morebitnih neskladnostih izvedenih pregledov.

k 25. členu (podatkovni centri)

Ta člen ureja spremljanje energetske učinkovitosti podatkovnih centrov, in sicer se ureja zahteva za poročanje v evropsko podatkovno zbirko za centre, katerih potreba po moči vgrajene informacijske infrastrukture je večja od 500 kW. Poročanje vključuje ključne kazalnike uspešnosti, kar omogoča spremljanje in primerjavo med centri. Izjeme veljajo za centre, povezane z obrambo in civilno zaščito. Centri z močjo nad 1 MW morajo izvajati ukrepe za izboljšanje energetske učinkovitosti, predvsem z uporabo odvečne toplote. Določena je obvezna uporaba energije iz obnovljivih virov za vse podatkovne centre. V prehodnih določbah je predvideno postopno povečanje rabe obnovljivih virov energije do leta 2030. Izjema je predvidena za podatkovne centre, ki bodo prenehali z obratovanjem do leta 2027. Cilj predloga je povečati energetsko učinkovitost podatkovnih centrov.

5. MERJENJE IN OBRAČUNAVANJE PORABLJENE ENERGIJE

k 26. členu (merjenje porabe ogrevanja, hlajenja in toplote za pripravo sanitarne tople vode za posamezno stavbo)

S tem členom se končnim odjemalcem nalaga obveznost, da imajo za merjenje porabe ogrevanja, hlajenja in toplote za pripravo sanitarne tople vode nameščene števec, ki natančno prikazujejo dejansko količino porabljene energije.

Za namestitev števcov na ravni stavbe so odgovorni lastniki stavb, ki morajo namestiti števec na mesto oddaje, kadar se stavba s toplotno energijo oskrbuje iz centralnega vira, ki oskrbuje več stavb, ali iz sistema daljinskega ogrevanja.

V tretjem odstavku je določen ključ delitve stroškov med stavbe in sicer tako, da stroške za porabo toplote posamezne stavbe določi na osnovi stroškov za toploto, ugotovljenih na osnovi meritev v skupni kotlovnici, oziroma stroškov za gorivo v skupni kotlovnici, in sicer v razmerju izmerjenih porab toplote posameznih stavb.

k 27. členu (individualno merjenje toplote v posameznih delih stavb ter delitev stroškov ogrevanja, hlajenja in priprave sanitarne tople vode)

V prvem odstavku tega člena je zahteva za vse nove večstanovanjske stavbe in druge stavbe z več posameznimi deli, da so opremljene z individualnimi števci za merjenje porabe toplote, za ogrevanje, hlajenje ali pripravo sanitarne tople vode v posameznih delih stavbe, kadar ima taka stavba centralni vir ogrevanja za sanitarno vodo ali se oskrbujejo iz sistemov daljinskega ogrevanja ali daljinskega hlajenja.

Drugi odstavek se nanaša na obstoječe stavbe, kjer je zahteva po zagotovitvi namestitve merilnih naprav, ki omogočajo indikacijo dejanske porabe toplote, hlajenja oziroma pripravo sanitarne tople vode posameznega dela stavbe.

Tretji odstavek se nanaša na obstoječe stavbe, kjer se lahko namesto vgradnje individualnih števcov za merjenje toplote za ogrevanje uporabijo individualni delilniki stroškov ogrevanja na posameznem radiatorju, če vgradnja individualnih števcov tehnično ni izvedljiva, ker bi to zahtevalo izvedbo nove napeljave.

Člen v četrtem odstavku določa, da se v večstanovanjskih stavbah in drugih stavbah z najmanj štirimi posameznimi deli, stroške za ogrevanje in pripravo sanitarne tople vode obračunava v pretežnem delu na osnovi dejanske porabe toplote. To velja tako v primeru daljinskega ogrevanja, kot skupne kotlovnice za eno ali več večstanovanjskih stavb. Podlaga za obračun so stroški, ki so določeni na podlagi merjenja porabe toplote celotne stavbe skladno s prejšnjim členom.

Peti odstavek jasno določa, da se lastnikom posameznih delov, ki merilnih naprav ne vgradijo ali ne omogočijo njihovega delovanja oziroma odčitavanja, onemogoči, da bi bili udeleženi na prihrankih toplote celotne stavbe.

Člen daje pravno podlago za podzakonski predpis o načinu merjenja, delitve ter obračuna stroškov za toploto v večstanovanjskih in drugih stavbah z več posameznimi deli.

Novo določilo omogoča v primeru, kadar je računska raba potrebne toplote za ogrevanje v stavbi nižja od 25 kWh/m²a, da namestitev individualnih števcov za merjenje toplote ni obvezna, uporabniki pa se za način njihove delitve in obračunu izrečejo z odločanjem, skladno z določili zakona, ki ureja odločanje v večstanovanjskih stavbah.

k 28. členu (zahteve v zvezi z daljinskim odčitavanjem merilnih naprav za toploto)

S tem členom se zahteva, da so merilne naprave, ki merijo porabo toplote za ogrevanje, hlajenje in pripravo sanitarne tople vode, naprave z daljinskim odčitavanjem. Cilj te obveznosti je končnim porabnikom omogočiti dovolj pogoste informacije o njihovi porabi. Skupna lastnost merilnih naprav za daljinsko odčitavanje je, da za potrebe odčitavanja ni potreben vstop v posamezna stan Vanja oziroma prostore, v katerih so nameščene merilne naprave.

k 29. členu (zagotavljanje informacij o merjenju in obračunu porabe toplote za ogrevanje, hlajenje ter pripravo sanitarne tople vode)

V prvem odstavku tega člena so določeni zavezanci, ki so dolžni končne porabnike obveščati o porabi za ogrevanje, hlajenje ter sanitarno toplo vodo. Določeno je tudi, da morajo svojo obveznost glede zagotavljanja informacij o obračunih porabe izpolniti vsaj enkrat na leto.

V drugem odstavku se za primere stavb ali delov v stavbi, kjer za merjenje toplote uporabljajo delilniki stroškov, krog zavezancev dodatno širi tudi na izvajalce storitev odčitavanja in delitve stroškov, kadar teh storitev ne opravljajo zavezanci iz prvega odstavka. V teh primerih zakon določa, da sta za obveščanje končnih porabnikov v zvezi z informacijami o obračunih odgovorna zavezanec iz prvega odstavka in izvajalec storitev odčitavanja in delitve stroškov, ki morata o tem skleniti dogovor o razdelitvi nalog v zvezi s tem. Končni porabnik lahko ne glede na ta dogovor uresničuje svoje pravice glede informiranja proti vsakemu od zavezancev ali proti obema.

V tretjem odstavku je urejena vsebina informacij o obračunu porabe toplote in način obveščanja.

V četrtem odstavku je zaradi spodbujanja učinkovite rabe energije določeno, da se podatki o dejanski porabi toplote zagotovijo končnim porabnikom na mesečni ravni. Za to je dolžan poskrbeti zavezanec, ki je odgovoren za izvajanje storitev odčitavanja podatkov iz merilnih naprav. Izvajanje te obveznosti je pogojeno z namestitvijo merilnih naprav, ki jih je mogoče daljinsko odčitavati.

k 30. členu (stroški dostopa do informacij o merjenju in obračunu ter porabi toplote za ogrevanje, hlajenje in pripravo sanitarne tople vode ter stroški merjenja, odčitavanja in delitve stroškov)

Člen z navedbo »brez dodatnih stroškov« določa, da imajo končni porabniki pravico do brezplačnega prejemanja informacij o porabi, vključno s pravico dostopa do podatkov.

Izjema od pravice do brezplačnega prejemanja informacij o obračunih se lahko uporabi za stroške, ki zajemajo merjenje, odčitavanje, razdelitev stroškov med končne porabnike in sestavo obračunov za porabo ogrevanja, hlajenja in pripravo sanitarne tople vode v večstanovanjskih in večnamenskih stavbah v skladu z 20. členom tega zakona. V teh primerih lahko izvajalec teh storitev stroške zaračuna končnim porabnikom, če cena za te storitve ne presega stroškovne cene ob upoštevanju načela stroškovne učinkovitosti. Izvajalec storitev mora predhodno utemeljiti višino stroškov, ki jih bo zaračunal končnim porabnikom.

Z zadnjim odstavkom se pooblašča ministra, da lahko določi najvišje dovoljene stroške za zagotavljanje obračunov ob upoštevanju dejanskih stroškov in načela stroškovne učinkovitosti.

IV. POGLAVJE: ENERGETSKA UČINKOVITOST STAVB

k 31. členu (metodologija za izračunavanje energetske učinkovitosti stavb in minimalne zahteve za izračunavanje energetske učinkovitosti stavb)

Člen prenaša določila 4. in 5. člena Direktive EPBD. Izračun energetske učinkovitosti stavbe je določen z metodologijo v predpisu, ki ureja učinkovito rabo energije v stavbah (PURES). Minimalne zahteve glede energetske učinkovitosti stavb ali stavbnih enot so določene tako, da se dosežejo vsaj stroškovno optimalne ravni, tudi pri zamenjavi ali nadgradnji elementov stavbe. V primeru stavb, ki so del zaščitenega okolja ali zaradi njihovega posebnega arhitektonskega ali zgodovinskega pomena se te lahko prilagodijo, če bi izpolnjevanje zahtev spremenilo njihovo značilnost ali izgled.

k 32. členu (stroškovno optimalne ravni za minimalne zahteve glede energetske učinkovitosti stavb)

Člen prenaša določila 6. člena Direktive EPBD. Stroškovno optimalne ravni za minimalne zahteve glede energetske učinkovitosti se izračunajo z uporabo primerjalnega metodološkega okvira predpisanega s strani Evropske unije. Najmanj vsakih pet let pristojno ministrstvo pripravi poročilo glede stroškovno optimalnih ravni za minimalne zahteve glede energetske učinkovitosti stavb.

k 33. členu (minimalni standardi energetske učinkovitosti za nestanovanjske stavbe)

Člen podrobneje določa stroškovno optimalne ravni za minimalne zahteve iz prejšnjega člena.

Ministrstvo določi dovoljen prag minimalnih standardov energetske učinkovitosti za nestanovanjske stavbe z izraženim kazalnikom primarne in končne energije na stavbi opredeljenim s pravilnikom, ki ureja učinkovito rabo energije na stavbi in pravilnikom, ki določa metodologijo izdelave in izdaje energetskih izkaznic.

k 34. členu (določitev začrtanega poteka postopne prenove fonda stanovanjskih stavb)

Povprečna poraba primarne energije celotnega stanovanjskega stavbnega fonda se mora do leta 2030 v primerjavi z letom 2020 zmanjšati za vsaj 16 odstotkov in do leta 2035 v primerjavi z letom 2020 zmanjšati za vsaj 20 odstotkov. Do leta 2040 in nato vsakih pet let mora biti povprečna poraba primarne energije enaka ali nižja od nacionalno določene vrednosti, ki izhaja iz postopnega zmanjševanja povprečne porabe primarne energije med letoma 2030 in 2050 v skladu s preoblikovanjem stanovanjskega stavbnega fonda v brezemisijski stavbni fond.

Ko bo delež porabe energije iz fosilnih goriv v stanovanjskih stavbah postal nižji od 15 % mora biti povprečna poraba primarne energije celotnega stanovanjskega stavbnega fonda do leta 2030 in nato vsakih pet let enaka ali nižja od nacionalno določene vrednosti, ki izhaja iz linearnega zmanjšanja povprečne porabe primarne energije od leta 2020 do leta 2050 v skladu s preoblikovanjem stanovanjskega stavbnega fonda v brezemisijski stavbni fond.

k 35. členu (skoraj ničenergijske stavbe)

25. člen določa, da morajo biti nove stavbe skoraj ničenergijske. Pri določitvi minimalnih zahtev glede energetske učinkovitosti stavb in njihovih elementov se upoštevajo stroškovno optimalne ravni za minimalne zahteve glede energetske učinkovitosti stavb in elementov stavb, ki jih izračuna ministrstvo v skladu z delegiranimi akti Evropske komisije iz prvega odstavka 5. člena Direktive 2010/31/EU.

k 36. členu (brezemisijske stavbe)

Člen prenaša določila 11. člena Direktive EPBD, da brezemisijška stavba omogoča odzivanje na zunanje signale in prilagodi svoje porabe, proizvodnje ali shranjevanja energije in predstavlja stavbo z najvišjim pragom energijske učinkovitosti skladno z določitvijo stroškovno optimalne ravni in s predpisom, ki ureja učinkovito rabo energije v stavbah.

V brezemisijški stavbi je prag za skupno porabo primarne energije vsaj 10 % nižji od pragu za skoraj ničenergijske stavbe, je najbolj zahteven glede višine pragu in je podrobneje določen s predpisom, ki ureja učinkovito rabo energije v stavbah. Najvišji prag za brezemisijške stavbe je različen za nove in prenovljene stavbe.

k 37. členu (obveznosti za skoraj nič energijske in brezemisijške stavbe)

Člen prenaša določila 7. člena Direktive EPBD, da morajo vse nove stavbe biti brezemisijske.

Pri določitvi minimalnih zahtev glede energetske učinkovitosti stavb in njihovih elementov se upoštevajo stroškovno optimalne ravni za minimalne zahteve glede energetske učinkovitosti stavb in elementov stavb, ki jih izračuna pristojno ministrstvo v skladu z delegiranimi akti Evropske komisije iz prvega odstavka 5. člena Direktive 2024/1275/EU.

Do uporabe zahtev za brezemisijske stavbe morajo biti vse nove stavbe skoraj ničenergijske in izpolnjevati minimalne zahteve glede energetske učinkovitosti določene z predpisom, ki ureja učinkovito rabo energije na stavbah.

Prehodni člen: Od prvega januarja 2028 morajo biti brezemisijske stavbe vse nove stavbe v lasti javnih organov in od prvega januarja 2030 morajo biti brezemisijske vse nove stavbe)

k 38. členu (prenova obstoječih stavb)

Člen prenaša določila 8. člena Direktive EPBD. Pri večji prenovi stavb je obvezno izboljšanje energetske učinkovitosti stavbe ali njenih posameznih delov na način, da se dosežejo najmanj minimalne zahteve z upoštevanjem tehnične, funkcionalne, okoljske in ekonomske izvedljivosti teh sistemov. Zahteve veljajo za stavbo kot celoto in njene posamezne dele.

S pomočjo podatkovne informacijske zbirke o energetskih lastnostih stavb se spremlja skladnost izvedenih gradbenih in prenovitvenih del z načrtovano energetsko učinkovitostjo in minimalnimi zahtevami glede energetske učinkovitosti, kot so določene v gradbenih predpisih, kot to nalaga osmi odstavek 23. člena Direktive EPBD.

k 39. členu (izkaz o prenovi stavbe)

Prenaša 12. člen Direktive EPBD. Izkaz o prenovi stavbe je definiran kot prilagojen časovni načrt za celovito prenovo določene stavbe, ki je del energetske izkaznice, vendar ni obvezen dokument. Na željo in stroške lastnika ga v digitalni obliki izdela neodvisni strokovnjak za izdelavo energetskih izkaznic in izda neodvisni izdajatelj energetskih izkaznic.

Izkaz o prenovi stavb je del digitalnega orodja za izdelavo in izdajo energetskih izkaznic.

Izkaz o prenovi stavbe je del digitalnega dnevnika stavbe.

Minister podrobneje uredi vsebino in metodologijo izkaza o prenovi stavbe.

k 40. členu (pripravljenost stavb na pametne sisteme)

Ta člen predvideva prostovoljno pridobitev kazalnika pripravljenosti stavb na pametne sisteme, ki ga lahko lastniki ali investitorji uporabijo pri različnih energetskih analizah. Kazalnik lahko izdela strokovnjak za energetsko učinkovitost stavb. Minister za energijo in graditev bosta sprejela pravilnik, ki bo določal metodologijo za izračun kazalnikov in tehnične zahteve za pametne sisteme. Posebni poudarek bo na integraciji sistemov ogrevanja, hlajenja in prezračevanja v večjih stavbah.

k 41. členu (izmenjava podatkov)

Ta člen zagotavlja lastnikom, najemnikom in upravljavcem brezplačen dostop do podatkov o njihovih stavbnih sistemih. Tretje osebe lahko dostopajo do teh podatkov le z izrecnim soglasjem,

skladno z zakonodajo o varstvu podatkov. Izmenjava podatkov mora biti urejena v skladu z nacionalnimi standardi, pri čemer je prepovedano omejevanje dostopa ali nalaganje nesorazmernih stroškov. Podatki vključujejo ključne informacije o delovanju stavb, kot so poraba energije in avtomatizacija. Celoten sistem mora delovati skladno z mednarodnimi in evropskimi standardi za zagotavljanje varnosti in enotnosti.

S prenosom 16. člena direktive se uredi pravica lastnikov, najemnikov in upravljalcev stavb do dostopa do podatkov, ki se zbirajo na stavbnih sistemih. Podatki vključujejo informacije o porabi energije, energetske učinkovitosti, predvidenih dobičkih ogrevalnih sistemov, avtomatizaciji in nadzoru, e-mobilnosti in drugih merljivih vidikih delovanja stavb. Dostopnost do podatkov bo izboljšala učinkovitost stavb in informiranost pooblaščenih oseb.

k 42. členu (dolžnosti organov javnega sektorja za izmenjavo podatkov)

Člen ureja dolžnost javnih organov za izmenjavo podatkov, ki jih hranijo. Organi (zavezanci) morajo zagotoviti hrambo podatkov, njihovo kakovost in avtentičnost ter omogočati dostop do podatkov in njihovo varnost. Zavezanci z lastnimi akti določijo osebe odgovorne za izmenjavo podatkov in postopke, ki izmenjavo urejajo.

Ta člen predpisuje, da se zmanjša upravno breme za osebe javnega sektorja, se v okviru podatkovne informacijske zbirke o energetskih lastnostih stavb vzpostavi in vodi:

- register za zbiranje podatkov o končni rabi energije posameznih oseb javnega sektorja.
- energetske knjigovodstvo,
- register za zbiranje podatkov o stavbah in delih stavb posameznih oseb javnega sektorja, v okviru podatkovne informacijske zbirke o energetskih lastnostih stavb.

V okviru registrov se zbira, poroča, analiza in spremlja doseganje predpisanih letnih ciljev o končni rabi energije posameznih oseb javnega sektorja, popisu stavb in posameznih delov stavb v lasti in rabi oseb javnega sektorja, tehničnih značilnosti teh stavb ter o načrtovanih in izvedenih ukrepih povezanih z energetske učinkovitostjo in obnovljivimi viri.

Zaradi nemotenega delovanja sistema je potrebno določiti odgovorno osebo za izmenjavo podatkov ter protokole, saj so osebe javnega sektorja odgovorne za kvaliteto in verodostojnost podatkov.

Ta člen prenaša določbe 5. in 6. člena Direktive (EU) 2023/1791.

k 43. členu (dolžnosti distributerjev za izmenjavo podatkov)

Člen opredeljuje dolžnost distributerjev energije za izmenjavo podatkov.

Distributer energije neodplačno na zahtevo oseb javnega sektorja pošljejo podatke o rabi energije za posameznega zavezanca, da izpolni podatke v informatizirani zbirki upravljanja z energijo z namenom spremljanja učinkovite rabe energije. V primeru naprednih števcov distribucijski operater zavezancu zagotovi avtomatski prenos podatkov o letni rabi končne energije v informatizirano zbirko upravljanja z energijo, da se zmanjša upravno breme za osebe javnega sektorja

Ta člen prenaša določbe 5. člena Direktive (EU) 2023/1791.

k 44. členu (podatkovna informacijska zbirka o energetskih lastnostih stavb)

S prenosom 22. člena direktive se ustvari podlaga za vzpostavitev nacionalne podatkovne zbirke o energetskih lastnostih stavb. Zbirka bo sestavljena iz med seboj povezanih podatkovnih zbirk podatkov, ki jih upravlja MOPE in ostale pristojne institucije, v primeru, ko gre za podatke v pristojnosti drugih državnih organov. Zbirka bo hranila podatke o energetskih lastnostih stavb in splošnih energetskih lastnostih ter učinkovitosti nacionalnega stavbnega fonda. Omogočeno bo zbiranje podatkov glede energetskih izkaznic, izkazil o prenovi stavb, pripravljenost na pametne sisteme in porabo energije vključenih stavb. Podatki v zbirki se hranijo anonimizirano in so javno dostopni.

k 45. členu (alternativni sistemi za oskrbo z energijo)

Člen določa obveznost investitorjev, da pri novih stavbah in večjih prenovah obstoječih stavb oziroma njihovih posameznih delov upoštevajo uporabo razpoložljivih visoko učinkovitih alternativnih sistemov za oskrbo z energijo.

Člen nadalje določa, kateri sistemi se štejejo za alternativne sisteme.

Možnost uporabe alternativnih sistemov za oskrbo z energijo je treba upoštevati tudi pred pričetkom večje prenove stavbe ali njenega posameznega dela, ki po predpisih o graditvi objektov pomeni rekonstrukcijo zahteve.

Skladno z 8. členom Direktive EPBD je treba v tem primeru upoštevati uporabo visoko učinkovitih alternativnih sistemov za oskrbo z energijo, če je to tehnično, funkcionalno in ekonomsko izvedljivo, ter predpisane notranje klimatske pogoje, požarno varnost, potresno tveganje, kakovosti okolja v zaprtih prostorih, prilagajanje podnebnim spremembam, odstranjevanje nevarnih snovi, vključno z azbestom, in dostopnosti za invalide.

k 46. členu (tehnični stavbni sistemi)

Prenaša 13. člen Direktive EPBD. Tehnični stavbni sistemi, ki se namestijo v stavbe, morajo izpolnjevati tehnične zahteve za pravilno namestitvev, ustrezno velikost, namestitvev delovanja in nadzor nad delovanjem.

Ob namestitvi tehničnega stavbnega sistema se opravi ocena celotne energetske učinkovitosti spremenjenega dela sistema. . Pri določanju zahtev za sisteme, ki uporabljajo tehnologije za varčevanje z energijo se upoštevajo pogoji projektiranja in povprečni pogoji obratovanja ter so določene na osnovi stroškovno optimalnih ravni.

Minister v soglasju z ministrom, pristojnim za graditev, podrobneje določi tehnične zahteve in določi zahteve za sisteme glede njihove pravilne namestitve, ustrezne velikosti, prilagoditve in nadzora ter hidravličnega uravnoteženja tehničnih stavbnih sistemov ter vrsto dokumentacije, pri čemer upošteva vrsto stavb, tehnologije in velikost tehničnega stavbnega sistema ter način hranjenja dokumentacije.

k 47. členu (sistemi za avtomatizacijo in nadzor stavb)

Prenaša 13. člen Direktive EPBD. Določa obveznost za nestanovanjske stavbe, ki imajo projektiran ali nameščen ogrevalni sistem, klimatski sistem, sistem za kombinirano ogrevanje in

prezračevanje ali sistem za kombinirano klimatizacijo in prezračevanje, da morajo biti opremljene s sistemi za avtomatizacijo in nadzor stavb.

Sistemi za avtomatizacijo in nadzor stavb iz prejšnjega odstavka morajo izpolniti predpisane zahteve glede funkcionalnosti. Podrobnejšo vsebino, način izvedbe in zahteve glede obveznosti opremljenosti s sistemi za avtomatizacijo in nadzor stavb in njihove zahteve glede tehnične in ekonomske izvedljivosti za posamezne vrste stavb in odstavkov tega člena predpiše minister.

k 48. členu (infrastruktura za trajnostno mobilnost)

Prvi odstavek tega člena vsebuje zahtevo, da mora investitor pri novih nestanovanjskih stavbah, ki imajo več kot 5 parkirnih mest, zagotoviti namestitev najmanj enega polnilnega mesta ter da se hkrati namesti tudi infrastruktura za napeljavo vodov za električne kable za najmanj 50 % parkirnih mest za avtomobile, za preostala parkirna mesta za avtomobile pa napeljavo električnih vodov za električne kable, ki je jih lahko kasneje uporabi za nova polnilna mesta za električna vozila, kolesa na električni pogon in druge tipe vozil kategorije L in investitor mora zagotoviti tudi parkirna mesta za kolesa, ki zajemajo vsaj 15 % povprečne ali 10 % skupne uporabniške zmogljivosti nestanovanjskih stavb.

Obveznost vgraditve infrastrukture za napeljavo vodov za električne kable, da bo omogočeno polnjenje električnih vozil na vsakem parkirnem mestu, velja tudi za vse nove stanovanjske stavbe in stanovanjske stavbe, ki so v postopku večje prenove, če je parkirišče znotraj stavbe in v primeru večjih prenov prenovitvena dela zajemajo parkirišče ali električno infrastrukturo stavbe ali če je parkirišče neposredno ob stavbi in v primeru večjih prenov prenovitvena dela zajemajo parkirišče ali električno infrastrukturo parkirišča.

Skladno z direktivo je določena tudi obveznost, da mora lastnik za vse nestanovanjske stavbe, ki imajo več kot dvajset parkirnih mest, zagotoviti namestitev najmanj enega polnilnega mesta za električna vozila na vsakih deset parkirnih mest in namestitev infrastrukture za napeljavo vodov za električne kable za vsaj najmanj 50% parkirnih mest za avtomobile. Za preostala parkirna mesta za avtomobile pa napeljavo električnih vodov za električne kable, da se omogoči kasnejša namestitev polnilnih mesta za električna vozila, kolesa na električni pogon in druge tipe vozil kategorije L, s tem da je eno na vsakih pet parkirnih mest takšno, da bo omogočeno hkratno polnjenje električnih vozil na vseh parkirnih mestih.

k 49. členu (energetska izkaznica)

Ta člen ureja energetske izkaznice. V členu je navedeno, da mora vsebovati energetska izkaznica oceno energetske učinkovitosti stavbe izraženo z numeričnim indikatorjem porabe primarne energije in referenčne vrednosti, kot so minimalne zahteve glede energetske učinkovitosti stavbe, minimalni veljavni standardi energetske učinkovitosti stavbe, zahteve za skoraj ničenergijske stavbe in zahteve za brezemisijske stavbe, ki omogočajo primerjavo in oceno energetske učinkovitosti stavbe, razen pri novih stavbah.

Energetska izkaznica mora imeti določene razrede energetske učinkovitosti in vsebovati mora priporočila za stroškovno učinkovite izboljšave energetske učinkovitosti in zmanjšanje obratovalnih emisij toplogrednih plinov ter kakovost okolja v zaprtih prostorih stavbe ali stavbne enote. V primeru, ko se izda izkaz o prenovi stavb skupaj z izdajo energetske izkaznice, le ta nadomesti priporočila v energetske izkaznici.

V nadaljevanju je določeno, da je najdaljša veljavnost energetske izkaznice 10 let, ki lahko pridobi novo energetsko izkaznico pred potekom desetih let. V primeru, ko je izdana energetska izkaznica pod ravno energetskega razreda C mora biti obvezno v priporočilih izdane energetske izkaznice navedene informacije in povabilo posameznemu lastniku stavbe na obisk kontaktne točke »vse na enem mestu«, kjer lahko lastnik pridobi več informacij in nasvetov glede možne prenove in izvedbe ukrepov.

Stavba ima lahko le eno veljavno energetsko izkaznico, kar nujno izhaja iz njene narave javne listine.

Določena je tudi obveznost neodvisnega strokovnjaka za izdelavo energetske izkaznice, da vsako izdajo energetske izkaznice prijavi za vpis v register energetskih izkaznic.

k 50. členu (pravica in dolžnost imetništva energetske izkaznice)

V prvem odstavku tega člena je urejena pravica vsakega lastnika ali uporabnika stavbe oziroma dela stavbe, da pridobi energetsko izkaznico.

V drugem odstavku je določeno, kdaj je pridobitev energetske izkaznice obvezna za lastnike stavb oziroma njihovih posameznih delov ter obstoječe stavbe, ki so v lasti javnih organov ali jih ti uporabljajo. Obveznost velja v primeru izgradnje nove stavbe, v primeru večje prenove, se prodajo ali oddajo novemu najemniku ali za katere se najemna pogodba podaljša in jo je potrebno predložiti pri prodaji ali oddaji v najem kupcu oziroma novemu najemniku pred sklenitvijo pogodbe.

V četrtem odstavku je določeno, da morajo vse osebe javnega sektorja zagotoviti energetsko izkaznico za vse stavbe, ki so v njihovi lasti ali uporabi.

Določene so tudi izjeme od obvezne izročitve energetske izkaznice kupcu oziroma najemniku stavbe oziroma posameznega dela.

Sedmi odstavek tega člena določa tudi dolžnost lastnika, da energetsko izkaznico predloži najemniku ob sklenitvi zaporedne pogodbe, s katero se skupna dolžina trajanja najemnega razmerja z istim najemnikom podaljša preko enega leta, pri čemer se trimesečna ali krajša prekinitev najemnega razmerja z istim najemnikom ne šteje kot prekinitev zaporednega sklepanja pogodbe o oddaji v najem. Dosedanja ureditev ni imela tega določila, zato se je obveznost predložitve energetske izkaznice pogosto izigrala s tem, da so najemniki sklepali zaporedne pogodbe z istim najemnikom, ki so bile krajše od enega leta.

V osmem odstavku je določeno, če se stavba ali njen posamezni del prodaja ali oddaja v najem, ob izgradnji ali večji prenovi stavbe ali posameznega dela ali podaljšanju najemne pogodbe najemniku ali kupcu stavbe ali posameznega dela, se mora ob dejanskemu nakupu oziroma najemu, kupcu oziroma najemniku predložiti energetsko izkaznico.

Če se stavba ali njen posamezni del prodaja ali oddaja v najem še pred izgradnjo ali večjo prenovo še pred pridobitvijo uporabnega dovoljenja, mora investitor kupcu oziroma najemniku predložiti izkaz o energijskih lastnostih stavbe on mora investitor kupcu oziroma najemniku predložiti energetsko izkaznico po pridobitvi uporabnega dovoljenja.

Posebej je opredeljena zakonska obveznost, da je potrebno pri oglaševanju prodaje ali oddaje stavbe ali njenega posameznega dela zagotoviti oglaševanje energetske izkaznice v spletnih in

drugih oglasih, tudi na spletnih mestih portalov za iskanje nepremičnin, navedejo energijski kazalniki in razred energetske učinkovitosti stavbe ali njenega posameznega dela iz energetske izkaznice.

V desetem odstavku so iz obveznosti po tem členu izvzete določene kategorije stavb. Po tem zakonu so iz obveznosti predložitve energetskih izkaznic izvzete, stavbe za verske dejavnosti, industrijske stavbe in skladišča, če se v njih ne uporablja energija za zagotavljanje notranjih klimatskih pogojev, nestanovanjske kmetijske stavbe, če se v njih ne uporablja energija za zagotavljanje notranjih klimatskih pogojev, enostavni in nezahtevni objekti, samostojne stavbe s celotno uporabno tlorisno površino, manjšo od 50m². Na ta način bodo izločeni primeri, ko bi bilo izdajanje energetskih izkaznic stroškovno nesprejemljivo.

k 51. členu (register energetskih izkaznic)

Ta člen ureja register energetskih izkaznic, ki ga vodi ministrstvo. Določa vrste podatkov, ki se v njem vodijo ter osebne podatke izdajatelja energetskih izkaznic v njem, podatki iz registra energetskih izkaznic so del skupne prostorske podatkovne infrastrukture o energetske učinkovitosti stavb.

V tem členu je vsebovano še pooblastilo ministru za podrobnejšo ureditev energetske izkaznice in registra energetskih izkaznic s pravilnikom.

k 52. členu (strošek izdelave energetske izkaznice)

Člen določa, da stroški izdelave energetske izkaznice bremenijo lastnike. Člen določa tudi, da se strošek za izdelavo izkaznice šteje kot strošek rednega upravljanja, vezanega na učinkovitejšo rabo energije.

k 53. členu (namestitve energetske izkaznice na vidno mesto)

Člen določa obveznost namestitve energetske izkaznice lastnika ali upravljalca stavbe, ki je v lasti ali uporabi oseb javnega sektorja in se pogosto zadržuje javnost, da zagotovi, da se veljavna energetska izkaznica namesti na vidno mesto, in je jasno opazna javnosti.

V tem členu je tudi pooblastilo ministru, da predpiše vrste stavb, za katere velja obveznost izdaje in namestitve energetske izkaznice.

k 54. člen (pregled dostopnih delov ogrevalnih, prezračevalnih in klimatskih sistemov)

Ta člen ureja obvezne redne preglede dostopnih delov ogrevalnih, prezračevalnih in klimatskih sistemov, skladno s 23. členom Direktive (EU) 2024/1275.

Pregled je obvezen za vse sisteme z vsoto nazivne izhodne moči generatorjev toplote in hladu nad 70 kW. Lastnik stavbe ali dela stavbe, v katerem je vgrajen sistem, mora pri neodvisnih strokovnjakih, ki imajo licenco iz 40. člena tega zakona naročiti preglede najmanj vsakih 5 let. Podrobneje te redne preglede uredi minister s podzakonskim predpisom. Člen določa tudi register poročil pregledov sistemov, ki ga vodi ministrstvo, pristojno za energijo ter podatke, ki se v register vpisujejo.

Poročilo o pregledu se izroči lastniku posamezne stavbe ali posameznega dela stavbe in mora vsebovati rezultat pregleda in vključevati priporočila za stroškovno učinkovito izboljšanje energetske učinkovitosti pregledanega sistema.

Pregleda so oproščeni klimatski sistemi, ki so predmet pogodbenega zagotavljanja prihrankov energije na podlagi veljavne pogodbe, ki določa dogovorjeno raven izboljšave energetske učinkovitosti in če pogodba izpolnjuje minimalne zahteve iz tega člena.

Kadar se sistem ali zahteve stavbe po pregledu, niso spremenile ni potrebno ponovno oceniti velikosti glavne komponente ali ocene delovanja pri različnih temperaturah.

k 55. členu (obveznost uvedbe sistemov za avtomatizacijo in nadzor stavb)

Določa obveznost za lastnike nestanovanjskih stavb, ki imajo projektirane ali nameščene ogrevalne ali klimatske sisteme ali sisteme za kombinirano ogrevanje in prezračevanje prostorov z nazivno močjo nad 290 kW (gre za seštevek vseh sistemov), da namestijo sisteme za avtomatizacijo in nadzor stavb. Ker namestitev sistemov za avtomatizacijo predstavlja nadomestilo za obvezne preglede ogrevalnih in klimatskih sistemov, so avtomatizirane stavbe s temi sistemi izvzete iz obveznosti rednih pregledov po 35. in 36. členu tega zakona.

k 56. členu (pooblastilo za izdajanje energetskih izkaznic)

Ta člen določa, kdo lahko izdaja energetske izkaznice. Energetske izkaznice izdajajo na podlagi javnega pooblastila pravne ali fizične osebe. Pooblastilo se podeli z odločbo ministra osebi, ki ima v sodni register oziroma v Poslovni register Slovenije vpisano dejavnost projektiranja ali tehničnega svetovanja in ima za izvajanje nalog iz prejšnje alineje s pogodbo o zaposlitvi, s pogodbo o delu v skladu z obligacijskimi razmerji, preko kooperacije ali na drug zakonit način zagotovljeno sodelovanje vsaj enega neodvisnega strokovnjaka za izdelavo energetskih izkaznic.

k 57. členu (izdajanje energetskih izkaznic in poročil o pregledih klimatskih in ogrevalnih sistemov)

Ta člen določa, da morajo neodvisni strokovnjaki izvesti postopek izdaje energetske izkaznice, postopek izdaje poročila o pregledu tehničnih stavbnih sistemov na zahtevo stranke. Za izdelavo in izdajo energetske izkaznice si mora neodvisni strokovnjak obvezno fizično ogledati stavbo. V enodružinskih stavbah mlajših od 10 let, kjer ni predvidenih več ukrepov je možno izdelati energetsko izkaznico virtualno z vizualnimi pregledi. Stranka mora dati strokovnjaku na razpolago vse potrebne podatke ter projektno dokumentacijo in mu omogočiti vstop v prostore ter ogled relevantnih predmetov, naprav in sistemov.

Pri obveznosti izvedbe pregleda so seveda izjeme, ko zaradi zagotovitve neodvisnosti ti strokovnjaki ne smejo izdati energetsko izkaznico oziroma opraviti pregled klimatskega in ogrevalnega sistema. Še posebej pomembni so izločitveni razlogi, ki se nanašajo na razmerje do stranke in so določeni v tretjem odstavku tega člena.

k 58. členu (licenca neodvisnega strokovnjaka)

Ta člen ureja dve vrsti licenc neodvisnega strokovnjaka. Razlika je potrebna zaradi različnih strokovnih znanj, ki so potrebna za pridobitev posamezne vrste licence. Ta člen zato podrobno

določa pogoje za pridobitev posamezne vrste licence. Ti pogoji so: določena izobrazba, delovne izkušnje in uspešno opravljen poseben program usposabljanja. Licenco lahko dobi le fizična oseba. O izdaji licence odloča na zahtevo stranke ministrstvo, pristojno za energijo. Licenca se izda za nedoločen čas, imetniki licenc pa se morajo vsakih pet let po pridobitvi licence udeležiti dopolnilnega usposabljanja po programu dopolnilnega usposabljanja, ki ne vsebuje preizkusa znanja.

V nadaljevanju ta člen ureja register licenc, ki ga vodi ministrstvo, pristojno za energijo, in v katerem se vodijo podatki o imetniku licence, izdaji licence in njenem prenehanju in potrebni osebni podatki imetnika licence. Zadevni neodvisni strokovnjaki spadajo med regulirane poklice v RS. Ta člen vsebuje še pooblastilo ministru, pristojnemu za energijo, da predpiše program usposabljanja za neodvisne strokovnjake, pogoje za izvajanje usposabljanja in podrobnejšo vsebino ter način vodenja registra licenc.

k 59. členu (pristojni organ za priznavanje poklicnih kvalifikacij)

Člen določa, da naloge pristojnega organa za priznavanje poklicnih kvalifikacij tujim državljanom, ki bi želeli pridobiti licenco neodvisnega strokovnjaka, opravlja ministrstvo v skladu s predpisi, ki urejajo postopek priznavanja poklicnih kvalifikacij.

k 60. členu (stalno opravljanje reguliranih poklicev za državljane držav pogodbenic)

Ta člen ureja postopke z državljani drugih držav pogodbenic, ki želijo stalno opravljati reguliran poklic neodvisnega strokovnjaka po tem zakonu.

k 61. členu (občasno opravljanje reguliranih poklicev za državljane držav pogodbenic)

Ta člen ureja postopke z državljani drugih držav pogodbenic, ki želijo občasno opravljati reguliran poklic po tem zakonu. Med drugim člen ureja potrebna dokazila, ki jih morajo vložiti kandidati in določa, da je vpis v register licenc neodvisnih strokovnjakov v teh primerih časovno omejen na največ eno leto z možnostjo podaljšanja še za eno leto.

k 62. člen (izvajalci usposabljanja za pridobitev licenc)

Ta člen ureja podelitev pooblastila za usposabljanje neodvisnih strokovnjakov in izvedbo potrebnih preizkusov znanja. Določeni so pogoji za pridobitev pooblastila.

k 63. členu (opomin ali odvzem pooblastila oziroma licence)

Ta člen predvideva opomin ali odvzem pooblastila oz. licence, in primere v katerih se lahko odvzame pooblastilo oz. licenca. Licenca ali pooblastilo se lahko ponovno pridobita po poteku treh let od pravnomočnosti odločbe o odvzemu.

k 64. členu (strokovni nadzor nad izdanimi energetske izkaznicami, izkazi o prenovi stavb in poročili o pregledu klimatskih in ogrevalnih sistemov)

Ta člen ureja strokovni nadzor nad izdanimi energetske izkaznicami in poročili o pregledu klimatskih in ogrevalnih sistemov skladno z določbami Direktive (EU) 2024/1275. Člen predpisuje način in delovanje neodvisnega nadzornega organa in kdo lahko izvaja neodvisni nadzor. Posebej so opredeljena pooblastila, ki jih lahko koristi pooblaščen oseba za nadzor pri izvajanju

pooblastil. Ta člen ureja delovanje institucije, ki je pristojna za nadzor skladno Prilogo 6 Direktive (EU) 2024/1275.

Za preverjanje strokovnega nadzora ministrstvo naroči strokovne podlage.

V. POGLAVJE: ZAHTEVE GLEDE ENERGETSKE UČINKOVITOSTI ZA PROIZVODE

k 65. členu (okoljske zahteve za proizvode na trgu in v uporabi)

Uredba (EU) 2024/1781 o okoljsko primerni zasnovi trajnostnih izdelkov (Uredba ESPR), ki je začela veljati 18. julija 2024 je horizontalni ukrep, katerega cilj je bistveno izboljšati krožnost, energetske učinkovitost in druge vidike okoljske trajnosti izdelkov, danih na trg EU.

Uredba ESPR temelji na Direktivi o okoljsko primerni zasnovi 2009/125/ES (Direktiva 2009/125) in jo bo po koncu veljavnosti prehodnega obdobja dokončno nadomestila. Da se zagotovi nemoten prehod, pa bo za proizvode povezane z energijo, ki izpolnjujejo zahteve po okoljsko primerni zasnovi Direktiva 2009/125 v prehodnem obdobju še naprej veljala, vključno z izvajanjem delovnega načrta za okoljsko primerno zasnovo in označevanje z energijskimi nalepkami 2022–2024, ki je bil sprejet 30. marca 2022.

Člen določa pravila kako se proizvodi povezani z energijo, ki izpolnjujejo zahteve po okoljsko primerni zasnovi, lahko dajo na notranji trg oziroma uporabo in se prosto gibajo po državah EU

Tehnične zahteve za okoljsko primerno zasnovo posameznih proizvodov povezanih z energijo, predpisujejo Uredbe Evropske komisije, ki so v celoti zavezujoče in se neposredno uporabljajo v vseh državah članicah.

V prvem, drugem, tretjem, četrtem in petem odstavku so določena pravila med prehodnim obdobjem in sicer proizvodi povezani z energijo, ki izpolnjujejo zahteve po okoljsko primerni zasnovi, morajo biti označeni z znakom skladnosti CE in opremljeni z dodatnimi informacijami. Da pa se proizvod povezan z energijo lahko označi z znakom CE, mora biti predhodno narejena ocena skladnosti proizvoda v skladu z zahtevami Uredbe Evropske komisije za posamezen proizvod, izdana izjava EU o skladnosti, ki je lahko v enem od jezikov držav članic EU, izdelana mora biti tehnična dokumentacija. Za trženje v Republiki Sloveniji mora biti proizvod opremljen oziroma ga morajo spremljati informacije za potrošnike v slovenskem jeziku, kot je to predpisano v posamezni Uredbi. Prepovedano je označevanje proizvoda povezanega z energijo z znakom skladnosti CE, če ta ne izpolnjuje zahtev Uredbe, in se s tem zavaja potrošnike glede lastnosti proizvoda.

Daje se tudi pravna podlaga Vladi RS, da sprejme uredbo, s katero podrobneje določi tehnične zahteve za okoljsko primerno zasnovo proizvodov.

Člen prenaša določbe prvega in petega odstavka 5.

člena Direktive 2009/125; prvega in četrtega odstavka 8.

člena Direktive 2009/125, tretjega odstavka 8. člena Direktive 2009/125, 4. člena direktive 2009/125, četrtega odstavka 5. člena Direktive 2009/125

V šestem odstavku tega člena je zaradi uveljavitve Uredbe (EU) 2024/1781, ki je neposredno zavezujoča, sklic na navedeno uredbo, ki določa pogoje in pravila za proizvode povezane z energijo po koncu prehodnega obdobja.

k 66. členu (energijsko označevanje proizvodov na trgu)

Zaradi uveljavitve Uredbe 2017/1369/EU, ki je neposredno zavezujoča, se člen sklicuje na navedeno uredbo. Glede na evropsko zakonodajo se energijsko označevanje proizvodov na trgu zagotavlja in izvaja skladno z Uredbo 2017/1369/EU in delegiranimi akti, sprejetimi na podlagi Uredbe 2017/1369/EU. Oblika in vsebina nalepke ter informacijski list proizvoda pa morajo biti pravilni in navedeni v slovenskem jeziku.

k 67. členu (poročanje o proizvodih)

Države članice EU morajo poročati Komisiji EU o učinkovitem izvajanju in pozitivnih učinkih Direktive 2009/125/ES. Da bi lahko pravilno ovrednotili stanje učinkovitih proizvodov na tržišču Republike Slovenije in posledično v gospodinjstvih, bi potrebovali podatke o količini in energijskih razredih proizvodov prodanih v RS, kar lahko pridobimo samo s pomočjo proizvajalcev, njihovih pooblaščenih zastopnikov, uvoznikov oziroma distributerjev. Predvidoma bi se podatke zajemalo enkrat letno. V zvezi s tem člen daje pravno podlago ministru, da v predpisu določi vrsto podatkov in način zadevnega poročanja.

VI. poglavje: ENERGETSKA UČINKOVITOST SISTEMOV OSKRBE Z ENERGIJO

k 68. členu (uporaba obnovljivih virov energije, soproizvodnje in odvečne toplote v sistemih daljinskega ogrevanja)

Prenaša 26. člen Direktive EED. Učinkovit daljinski sistem mora uporabljati samo energijo iz obnovljivih virov, samo odvečno toploto ali samo kombinacijo energije iz obnovljivih virov in odvečne toplote.

Sistemi daljinskega ogrevanja in hlajenja s skupno izhodno toploto in hladom nad 5 MW, ki ne izpolnjujejo zgornjih zahtev, morajo od 1. januarja 2025 in nato vsakih pet let pripraviti trajnostni načrt, ki vključuje ukrepe za zagotovitev učinkovitejše porabe primarne energije, zmanjšanje izgub pri distribuciji in povečanje deleža energije iz obnovljivih virov v oskrbi z ogrevanjem in hlajenjem.

Preverjanje zgornjih obveznosti izvaja agencija na podlagi trajnostnega načrta, ki so jih agenciji dolžni poslati distributerji toplote v skladu s predpisi, ki urejajo zagotavljanje oskrbe s toploto iz distribucijskih sistemov. Agencija do 1. maja za preteklo leto objavi, kateri sistemi daljinskega ogrevanja so energetske učinkoviti.

Za zgoraj naštete zahteve veljajo prehodna obdobja.

k 69. členu (ocenjevanje in načrtovanje ogrevanja in hlajenja)

Prenaša 25. člen Direktive EED. Ministrstvo pripravi celovito oceno ogrevanja in hlajenja, ki se v okviru javne obravnave uskladi z deležniki, na katere ima vpliv in, ki je priloga Nacionalnega energetskega podnebnega načrta. Celovita ocena možnosti vključuje analizo stroškov in koristi za celotno Slovenijo in pri tem se upoštevajo klimatski pogoji, ekonomska izvedljivost, tehnična ustreznost, gospodarnost z viri in načelo energetske učinkovitosti na prvem mestu.

Na podlagi rezultatov celovite ocene se oblikujejo ukrepi, ki se jih opredeli v NEPN.

Lokalni energetski koncept mora vsebovati tudi lokalni načrt ogrevanja in hlajenja v primeru lokalnih skupnosti z več kot 45 000 prebivalci.

Ministrstvo pristojno z energijo sprejme predpis s katerim podrobneje opredeli metodologijo za izdelavo celovite ocene možnosti ogrevanja in hlajenja in lokalnega načrta za ogrevanje in hlajenje.

k 70. členu (pretvorba, prenos in distribucija energije)

Prenaša 27. člen Direktive EED. Agencija za energijo pri odločitvah glede omrežnih tarif uporablja načelo energetske učinkovitosti na prvem mestu.

Operaterji prenosnih in distribucijskih sistemov za plin in električno energijo morajo pri načrtovanju in razvoju omrežja ter naložbah uporabljati načelo energetske učinkovitosti na prvem mestu.

Agencija za energijo predpiše in preverja izvajanje metodologije in smernice za ocenjevanje stroškov in koristi pri alternativnih možnosti upoštevanja širših koristi rešitev energetske učinkovitosti na prvem mestu ter prožnosti na strani povpraševanja in naložb v sredstva, ki prispevajo k blažitvi podnebnih sprememb.

k 71. členu (celovita ocena možnosti za uporabo soproizvodnje z visokim izkoristkom, učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje ter analiza stroškov in koristi)

Prenaša 25. člen Direktive EED. Ministrstvo na zahtevo Evropske komisije pripravi celovito oceno možnosti za uporabo soproizvodnje z visokim izkoristkom ter učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje, ki vsebuje informacije, kot so določene s prilogo VIII Direktive 2012/27/EU.

Celovita ocena mora vključevati analizo stroškov in koristi. Deležniki na katere vpliva celovita ocena stroškov pa morajo imeti možnost sodelovanja pri pripravi načrtov ogrevanja in hlajenja.

k 72. členu (zagotavljanje statističnih podatkov o učinkovitosti pri soproizvodnji)

Države članice morajo Evropski komisiji letno poročati o proizvodni električne energije v kogeneracijskih elektrarnah, instaliranih zmogljivostih ter uporabljenih energenti. Proizvedena količina električne energije ter prihranki morajo biti določeni skladno s predpisom, ki ureja način določanja izkoristka soproizvodnje z visokim izkoristkom, način izračunavanja količine električne energije iz soproizvodnje, ki se šteje za električno energijo proizvedeno v soproizvodnji z visokim izkoristkom ter način izračunavanja prihranka primarne energije v soproizvodnji z visokim izkoristkom. Poročanje že do sedaj opravlja Statistični urad Republike Slovenije.

k 73. členu (način določanja izkoristka soproizvodnje z visokim izkoristkom)

S tem členom se daje pravna podlaga ministru, da predpiše način določanja izkoristka soproizvodnje z visokim izkoristkom, način izračunavanja količine električne energije iz soproizvodnje, ki se šteje za električno energijo, proizvedeno v soproizvodnji z visokim izkoristkom, ter način izračunavanja prihranka primarne energije v soproizvodnji z visokim izkoristkom.

Direktiva 2012/27/EU v Prilogi I določa tehnologije za soproizvodnjo, na katere se uporablja direktiva, zahteve po celotnem izkoristku in zahtevanem prihranku primarne energije (Priloga II Direktive) ter način izračuna v soproizvodnji proizvedene elektrike z visokim izkoristkom za posamezne tehnologije ter velikosti proizvodnih naprav.

Tehnologije ter načini za izračunavanje prej naštetih veličin in vrednosti se določajo v podzakonskih aktih.

k 74. členu (analiza stroškov in koristi pri posameznih investicijah)

Investitor mora pri načrtovanju novih gradenj in obsežne prenove v postopku pridobitve gradbenega dovoljenja, ob upoštevanju celovite ocene možnosti iz 51. člena tega zakona zagotoviti analizo stroškov in koristi za možnosti za uporabo soproizvodnje z visokim izkoristkom ter učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje v določenih primerih investicij.

V tem členu je dana pravna podlaga, da minister s pravilnikom določi metodologijo, predpostavke in časovni okvir za ekonomsko analizo ter načela, ki jih je potrebno spoštovati pri izvedbi analize stroškov in koristi.

X. POGLAVJE: FINANČNE SPODBUDE

k 75. členu (finančne spodbude, znanja in spretnosti ter tržne ovire)

Prenaša 17. člen Direktive EPBD. Z spodbudami in drugimi spodbujevalnimi ukrepi za energetske učinkovitost se odpravlja tržne ovire za izvedbo potrebnih naložb opredeljenih v nacionalnem načrtu prenove stavb.

Finančnih spodbud se ne dodeljuje za namestitve samostojnih kotlov na fosilna goriva. Velja od prvega januarja 2025 naprej, razen tistih, ki so bili pred letom 2025 izbrani za naložbe.

Finančne spodbude se prednostno namenjajo ranljivim gospodinjstvom, ljudem, ki jih je prizadela energetska revščina, in tistim, ki živijo v socialnih stanovanjih.

Finančne spodbude za prenovo najetih stavb ali stavbnih enot morajo koristiti tako lastnikom kot najemnikom. Posebej morajo te finančne spodbude upoštevati posebnost ranljivih gospodinjstev z ustreznimi spodbudami. Po potrebi lahko vlada z odlom predpiše zgornje meje za zvišanje najemnine v primeru prenove.

VII. POGLAVJE: INFORMIRANJE, OZAVEŠČANJE, USPOSABLJANJE

k 76. člen (razpoložljivost sistemov kvalifikacij, akreditacij in potrjevanja)

Prenaša 28. člen Direktive EED.

Ministrstvo pristojno za energijo predpisuje, spodbuja in izvaja programe in aktivnosti s katerimi zagotavlja kvalitetno raven kompetenc za poklice na področju energetske učinkovitosti, ki ustrezajo potrebam trga in se nanašajo na poklice na področju energetske učinkovitosti, ponudnike energetskih pregledov, energetskimi upravljavci, neodvisnimi strokovnjaki, inštalaterji elementov stavb in ponudniki celovitih prenovitvenih del na stavbah.

Programi potrjevanja ali sistemi kvalifikacij, ki zagotavljajo kvalitetno raven kompetenc za poklice na področju energetske učinkovitosti upoštevajo evropske in mednarodne standarde na področju energetske učinkovitosti.

k 77. členu (ukrepi ministrstva glede obveščanja in ozaveščanja)

Člen navaja ukrepe, ki se jih ministrstvo poslužuje za spodbujanje končnih odjemalcev in končnih porabnikov k učinkoviti rabi energije.

k 78. členu (splošno informiranje, ozaveščanje in usposabljanje)

Eko sklad pripravlja in izvaja programe za informiranje, ozaveščanje in usposabljanje različnih ciljnih skupin o koristih in praktičnih vidikih razvoja in uporabe tehnologij in metod povečevanje učinkovite rabe energije in povečano uporabo obnovljivih virov.

Center za podpore izvaja usposabljanje strokovnjakov za izvajanje energetskih pregledov, da se vsem končnim odjemalcem zagotovijo kakovostni energetski pregledi.

k 79. členu (energetsko svetovanje)

Člen določa način organiziranja, izvajanja in financiranja energetskega svetovanja, ki ga izvaja Eko sklad.

k 80. členu (izvajalci energetskega svetovanja)

Člen določa da morajo imeti neodvisni strokovnjaki, posamezniki, ki opravljajo dejavnost informiranja in energetskega svetovanja, veljavno licenco za izdelavo energetskih izkaznic in so opravili usposabljanje za neodvisne strokovnjake za izdelavo energetskih izkaznic.

k 81. členu (zagotavljanje informacij o energetskih storitvah)

Prenaša 29. člen Direktive EED.

Za spodbujanje trga energetskih storitev ministrstvo objavlja informacije o razpoložljivih pogodbah o energetskih storitvah in klavzulah, vključno z vzorčnimi pogodbami za pogodbeno zagotavljanje prihranka energije, da se zagotovi prihranke energije in pravice končnih uporabnikov, finančnih instrumentih, spodbudah, nepovratnih sredstvih, obnovljivih skladih, jamstvih, sistemih zavarovanja in posojilih v podporo projektom o storitvah energetske učinkovitosti, najboljših praksah pri pogodbenem zagotavljanju prihranka energije, zagotavljajo vzorčne pogodbe za pogodbeno zagotavljanje prihranka energije, razpoložljivih ponudnikih energetskih storitev, kot so

podjetja za energetske storitve, ki so kvalificirani ali potrjeni, ter njihovih kvalifikacijah in razpoložljivih metodologijah spremljanja in preverjanja ter shemah kontrole kakovosti.

Pri prenovi nestanovanjskih stavb s skupno uporabno tlorisno površino nad 750 m², ki so v lasti javnih organov se spodbuja uporabo pogodbenega zagotavljanja prihranka energije, kadar je to tehnično in ekonomsko izvedljivo. V teh primerih so javni organi dolžni oceniti izvedljivost uporabe pogodbenega zagotavljanja prihranka energije in drugih energetskih storitev, ki omogočajo učinkovitost.

VIII. POGLAVJE: INŠPEKCIJSKI NADZOR

k 82. členu (inšpekcijski nadzor)

Člen določa pristojnosti v zvezi z inšpekcijskim nadzorom. Generalno izvaja nadzor nad tem zakonom inšpektorat, pristojen za energijo, razen za določbe, nad katerimi izvaja nadzor Agencija za energijo ali inšpektorat, pristojen za nadzor trga.

Inšpektorat, pristojen za nadzor trga, izvaja nadzor nad okoljsko primerno zasnovo proizvodov, povezanih z energijo ter energijskim označevanjem, na trgu. Inšpektorat, pristojen za energijo, izvaja nadzor nad energetskimi izkaznicami, razen nadzora nad izpolnjevanjem obveznosti glede oglaševanja energetskih izkaznic, ki je v pristojnosti Tržnega inšpektorata.

Člen določa pristojnosti v zvezi z inšpekcijskim nadzorom. Generalno izvaja nadzor nad tem zakonom inšpektorat, pristojen za energijo, razen za določbe, nad katerimi izvaja nadzor Agencija za energijo ali inšpektorat, pristojen za nadzor trga ali pa inšpektorat, pristojen za graditev.

Inšpektorat, pristojen za nadzor trga, izvaja nadzor nad okoljsko primerno zasnovo proizvodov, povezanih z energijo ter energijskim označevanjem in oglaševanjem, na trgu. Inšpektorat, pristojen za graditev, pa izvaja nadzor nad energetskimi izkaznicami, razen nadzora nad izpolnjevanjem obveznosti glede oglaševanja energetskih izkaznic, ki je v pristojnosti Tržnega inšpektorata.

k 83. členu (pooblastila inšpektorjev pri nadzoru nad proizvodi, povezanimi z energijo)

Člen določa pooblastila inšpektorjev pri nadzoru nad proizvodi, povezanimi z energijo, kot je zahtevano v Direktivi 2009/125/ES in Uredbi (EU) 2017/1369.

k 84. členu (posebnosti nadzora nad energetskimi izkaznicami)

Člen ureja posebnosti nadzora nad energetskimi izkaznicami in izkazi o prenovi stavb. Nadzor nad izkaznicami izvaja inšpektorat, pristojen za energijo.

k 85. členu (dolžnost zavezancev)

Določba opredeljuje dolžnosti zavezancev pri opravljanju inšpekcijskega nadzora, da nadzor omogočijo in ga ne ovirajo. Kršitev te obveznosti predstavlja dejanski stan prekrška, kar je razlog za uvedbo prekrškovnega postopka zoper zavezanca.

IX. POGLAVJE: KAZENSKE DOLOČBE

k 86. členu (prekrški glede prispevka za energetske učinkovitost, prihrankov energije in obveznega deleža uporabe obnovljivih virov energije)

Člen določa kazenske sankcije v primeru neizpolnjevanja posameznih določb tega zakona. Prav tako so sankcije diferencirane glede na obliko gospodarskih družb oziroma odgovornih za prekršek: za samostojne podjetnike posameznike so sankcije nižje kot pa za pravne osebe.

k 87. členu (prekrški glede prihrankov energije, energetskih pregledov, obveščanja in zaračunavanja stroškov končnim uporabnikom ter polnilnih mest)

Člen določa kazenske sankcije v primeru neizpolnjevanja posameznih določb tega zakona. Prav tako so sankcije diferencirane glede na obliko gospodarskih družb oziroma odgovornih za prekršek: za samostojne podjetnike posameznike so sankcije nižje kot pa za pravne osebe.

k 88. členu (prekrški glede namestitve števec in rednih pregledov ogrevalnih ter klimatskih sistemov)

Člen določa kazenske sankcije v primeru neizpolnjevanja posameznih določb tega zakona. Prav tako so sankcije diferencirane glede na obliko gospodarskih družb oziroma odgovornih za prekršek: za samostojne podjetnike posameznike so sankcije nižje kot pa za pravne osebe.

k 89. členu (prekrški glede energetskih izkaznic)

Člen določa kazenske sankcije v primeru neizpolnjevanja posameznih določb tega zakona. Prav tako so sankcije diferencirane glede na obliko gospodarskih družb oziroma odgovornih za prekršek: za samostojne podjetnike posameznike so sankcije nižje kot pa za pravne osebe.

k 90. členu (prekrški glede merjenja in obračunavanja stroškov porabe toplote)

Člen določa kazenske sankcije v primeru neizpolnjevanja posameznih določb tega zakona. Prav tako so sankcije diferencirane glede na obliko gospodarskih družb oziroma odgovornih za prekršek: za samostojne podjetnike posameznike so sankcije nižje kot pa za pravne osebe.

k 91. členu (prekrški glede okoljskih zahtev za proizvode)

Člen določa kazenske sankcije v primeru neizpolnjevanja posameznih določb tega zakona. Prav tako so sankcije diferencirane glede na obliko gospodarskih družb oziroma odgovornih za prekršek: za samostojne podjetnike posameznike so sankcije nižje kot pa za pravne osebe.

k 92. členu (prekršek glede označevanja proizvodov)

Člen določa kazenske sankcije v primeru neizpolnjevanja posameznih določb tega zakona. Prav tako so sankcije diferencirane glede na obliko gospodarskih družb oziroma odgovornih za prekršek: za samostojne podjetnike posameznike so sankcije nižje kot pa za pravne osebe.

k 93. členu (prekršek glede tehnične dokumentacije proizvoda in zagotovitve informacij)

Člen določa kazenske sankcije v primeru neizpolnjevanja posameznih določb tega zakona. Prav tako so sankcije diferencirane glede na obliko gospodarskih družb oziroma odgovornih za prekršek: za samostojne podjetnike posameznike so sankcije nižje kot pa za pravne osebe.

k 94. členu (prekrški glede energijskega označevanja proizvodov za dobavitelje)

Člen določa kazenske sankcije v primeru neizpolnjevanja posameznih določb tega zakona. Prav tako so sankcije diferencirane glede na obliko gospodarskih družb oziroma odgovornih za prekršek: za samostojne podjetnike posameznike so sankcije nižje kot pa za pravne osebe.

k 95. členu (prekrški glede nalepk, posodobitve proizvoda in tehnične dokumentacije)

Člen določa kazenske sankcije v primeru neizpolnjevanja posameznih določb tega zakona. Prav tako so sankcije diferencirane glede na obliko gospodarskih družb oziroma odgovornih za prekršek: za samostojne podjetnike posameznike so sankcije nižje kot pa za pravne osebe.

k 96. členu (prekrški glede energijskega označevanja proizvodov)

Člen določa kazenske sankcije v primeru neizpolnjevanja posameznih določb tega zakona. Prav tako so sankcije diferencirane glede na obliko gospodarskih družb oziroma odgovornih za prekršek: za samostojne podjetnike posameznike so sankcije nižje kot pa za pravne osebe.

k 97. členu (prekrški glede poročanja o proizvodih)

Člen določa kazenske sankcije v primeru neizpolnjevanja posameznih določb tega zakona. Prav tako so sankcije diferencirane glede na obliko gospodarskih družb oziroma odgovornih za prekršek: za samostojne podjetnike posameznike so sankcije nižje kot pa za pravne osebe.

k 98. členu (prekrški glede preprečevanja ali onemogočanja inšpekcijskega nadzora)

Členi od 63. do 75. določajo kazenske sankcije v primeru neizpolnjevanja posameznih določb tega zakona. Prav tako so sankcije diferencirane glede na obliko gospodarskih družb oziroma odgovornih za prekršek: za samostojne podjetnike posameznike so sankcije nižje kot pa za pravne osebe.

Členi določajo kazenske sankcije v primeru neizpolnjevanja posameznih določb tega zakona s področja energijskih nalepk in okoljsko primerne zasnove proizvodov. Sankcije so diferencirane glede na obliko gospodarskih družb: za samostojne podjetnike posameznike so sankcije nižje kot pa za pravne osebe. Sankcije se po teži in obveznostih razlikujejo glede na nivo odgovornosti. Proizvajalec, njegov pooblaščen zastopnik ali uvoznik proizvodov imajo glede skladnosti proizvodov vsekakor večjo odgovornost kot distributer, ki omogoča dostopnost proizvoda, ki se je že nahajal na tržišču EU, v Republiki Sloveniji.

Členi določa kazenske sankcije v primeru neizpolnjevanja posameznih določb tega zakona. Prav tako so sankcije diferencirane glede na obliko gospodarskih družb oziroma odgovornih za prekršek: za samostojne podjetnike posameznike so sankcije nižje kot pa za pravne osebe.

k 99. členu (prekrški glede sistema upravljanja z energijo)

Člen določa kazenske sankcije v primeru neizpolnjevanja posameznih določb tega zakona in sicer v primerih ne vpisovanja podatkov energetskega knjigovodstva v informatizirano zbirko upravljanja z energije ter v primerih, opustitve posredovanja podatkov o rabi energije za posamezno merilno mesto.

k 100. členu (višina globe v hitrem prekrškovnem postopku)

S tem členom se določa, da se sme v hitrem postopku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom.

X. POGLAVJE: PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

k 101. členu (prehodno obdobje za doseganje prihrankov rabe končne energije oseb javnega sektorja)

Člen določa, da je v letu 2025 obveznost prihrankov rabe končne energije oseb javnega sektorja sorazmerna, saj se začne 11. oktobra v letu prenosa, kar pomeni, da osebam javnega sektorja ni treba doseči celotne količine 1,9-odstotnega zmanjšanja porabe končne energije v primerjavi z izhodiščno vrednostjo, temveč le sorazmerni del celotnega leta, ki se začne z datumom prenosa, tj. 0,4 %. Poleg tega so cilji okvirni do štiri leta po začetku veljavnosti Direktive (EU) 2023/1791. Po tem datumu je določena izhodiščna vrednost skupne porabe končne energije za leto 2021 in ciljna določena vrednost iz prvega odstavka x. člena glede na dejansko porabo končne energije.

Člen določa tudi, da se obveznost zmanjšanja porabe končne energije do enaintridesetega decembra 2026 ne uporablja za osebe javnega sektorja v lokalnih upravnih enotah z manj kot 50000 prebivalci in se do enaintridesetega decembra 2029 ne uporablja za osebe javnega sektorja v lokalnih upravnih enotah z manj kot 5000 prebivalci. Vendar je za obe skupini izhodiščno leto prav tako leto 2021 in so dolžni vsako leto spremljati in poročati v register za zbiranje podatkov o končni rabi energije posameznih oseb javnega sektorja.

Člen določa, da zahteve glede emisije ogljika skozi življenjski cikel pri naložbah veljajo po sprejemu metodologije za izračun emisij v življenjskem ciklu.

Ministrstvo pristojno za energijo vzpostavi register za zbiranje podatkov o končni rabi energije posameznih oseb javnega sektorja v okviru informatizirane zbirke upravljanja z energijo javnega sektorja do prvega februarja 2026.

Ta člen prenaša določbe prvega, drugega, tretjega in osmega odstavka 6. člena Direktive (EU) 2023/1791.

k 102. členu (popis stavb v lasti ali najemu oseb javnega sektorja)

Člen določa, da mora država popis stavb in delov stavb v lasti ali najemu oseb javnega sektorja pripraviti in javno objaviti do enajstega oktobra 2025.

Ta člen prenaša določbe petega odstavka 6. člena Direktive (EU) 2023/1791.

k 103. členu (prehodno obdobje glede sistema upravljanja z energijo in energetskimi pregledi v podjetjih)

Člen določa, da morajo podjetja vzpostaviti in uporabljati sistem upravljanja z energijo najpozneje do 11. oktobra 2027.

k 104. členu (prehodno obdobje glede podatkovnih centrov)

Člen določa, da morajo upravljavci podatkovnih centrov zagotoviti vsaj 25 odstotkov rabe končne energije podatkovnega centra iz obnovljivih virov energije od 1. januarja 2026 naprej in 50 odstotkov rabe energije podatkovnega centra iz obnovljivih virov energije od 1. januarja 2028 naprej. Od 1. januarja 2030 pa morajo upravljavci podatkovnih centrov zagotoviti 100 odstotkov rabe končne energije podatkovnega centra iz obnovljivih virov energije.

k 105. členu (prehodno obdobje v zvezi z daljinskim odčitavanjem)

Člen določa za števec in delilnik stroškov ogrevanja, ki so bili nameščeni do uveljavitve Zakona o učinkoviti rabi energije (Uradni list RS, št. 158/20) in jih ni mogoče daljinsko odčitati, da jih lastniki stavb in njihovih posameznih delov do 1. januarja 2027 opremijo s funkcijo daljinskega odčitavanja.

k 106. členu (prehodno obdobje glede zahtev za brezemisijske stavbe)

Člen določa kakšne so postopne zahteve glede uvajanja brezemisijstkih stavb.

k 107. členu (prehodno obdobje glede infrastrukture za trajnostno mobilnost)

Člen določa posebnosti in izjeme glede časovnega uveljavljanja zahtev trajnostne mobilnosti v stavbah.

k 108. členu (prehodno obdobje za namestitev sistemov za avtomatizacijo in nadzor stavb v nestanovanjskih stavbah)

Člen določa posebnosti in postopnost glede časovnega uveljavljanja zahtev glede namestitev sistemov za avtomatizacijo in nadzor stavb v nestanovanjskih stavbah.

k 109. členu (prehodno obdobje glede uporabe obnovljivih virov energije, soproizvodnje in odvečne toplote v sistemih daljinskega ogrevanja)

Člen določa posebnosti in postopnost glede časovnega uveljavljanja zahtev glede uporabe obnovljivih virov energije, soproizvodnje in odvečne toplote v sistemih daljinskega ogrevanja.

k 110. členu (prehodno obdobje glede finančnih spodbud za namestitev samostojnih kotlov na fosilna goriva)

Člen določa postopnost glede časovnega uveljavljanja zahtev glede finančnih spodbud za namestitev samostojnih kotlov na fosilna goriva.

k 111. členu (pridobljene pravice izvajalcev usposabljanja za pridobitev licenc, neodvisnih strokovnjakov in izdajateljev energetskih izkaznic)

Izvajalci usposabljanja, neodvisni strokovnjaki in izdajatelji energetskih izkaznic, ki imajo veljavne odločbe o izbiri za izvajalca usposabljanja ter odločbe o usposobljenosti za izdelavo in izdajo energetskih izkaznic ter preglede tehničnih stavbnih sistemov, ohranijo pravice iz teh odločb tudi po tem zakonu.

k 112. členu (obvezna uporaba obnovljivih virov energije, soproizvodnje in odvečne toplote v sistemih daljinskega ogrevanja)

Za izpolnitev zahtev iz 50. člena tega zakona se določa prehodno obdobje, do izteka katerega morajo zavezanci izpolniti svojo obveznost.

k 113. členu (prekrškovni, inšpekcijski in upravni postopki v teku)

Za vse začete postopke, ki se vodijo v zadevah iz področja, ki ga ureja ta zakon, velja pravilo, da se postopki nadaljujejo in zaključijo po predpisih, ki so veljali v času, ko je bil uveden postopek.

k 114. členu (podaljšanje veljavnosti)

Ta člen določa, kateri predpisi, izdani na podlagi EZ-1, ostanejo v celoti veljavni še naprej.

k 115. členu (podaljšanje uporabe)

Podaljša se uporaba nekaterim predpisom, ki so bili sprejeti še pred uveljavitvijo EZ-1 in se jim je z EZ-1 uporaba podaljšala.

k 116. členu (prenehanje uporabe posameznih določb tega zakona)

Ta člen določa glede podaljšanja uporabe Uredbe o določanju količine električne energije, ki je proizvedena v soproizvodnji toplote in električne energije z visokim izkoristkom ter določanju izkoristka pretvorbe energije biomase (Uradni list RS, št. 37/09 in 17/14 – EZ-1) in Pravilnika o rednih pregledih klimatskih sistemov (Uradni list RS, št. 26/08 in 17/14 – EZ-1).

k 117. členu (prenehanje veljavnosti Zakona o učinkoviti rabi energije in podaljšanje uporabe določb)

Ta člen določa glede prenehanja uporabe določenih določb.

k 118. členu (začetek veljavnosti)

V tem členu je urejen vacatio legis zakona, ki traja 15 dni. Rok za uveljavitev zakona je relativno kratek glede na to, da se je rok za prenos Direktive (EU) 2018/844, ki spreminja Direktivo 2010/31/EU, iztekel 10. marca 2020.

